

Rädda Barnen 2013

Årsrapport

Rädda Barnen

Foto omslag: Jonathan Hyams/Save the Children. Gunga gjord av tältpinnar och tältduk, Zaatari flyktingläger i Jordanien.

Foto sid:

- 5: Olivia Zinzan/Save the Children. Etiopien.
- 7: Johan Jeppsson.
- 8: Greg Funnell/Save the Children. Centralafrikanska Republiken.
- 13: Oskar Kullander/Save the Children. Sverige.
- 22: Hedinn Halldorsson/Save the Children. Jordanien.
- 30: Jacob Maentz/Save The Children. Filippinerna.
- 37: Paul Smith/Save the Children. Colombia.
- 40: Pernilla Ahlsén. Sverige.
- 44: Luca Kleve-Ruud. Irak.
- 49: Robert King/Polaris. Haiti.

- 52: Chris de Bode/Save the Children. Jordanien.
- 55: Pernilla Ahlsén. Sverige.
- 58: Jonathan Browning. Kina.
- 60: Sergey Yakovlev/Mostphoto.
- 63: Steve Heap/Mostphoto. Ghana.
- 65: Adisa Mekie. Sverige.
- 66: Danilo Giannini.
- 67: Ahmad Baroudi/Save the Children. Libanon.
- 68: Linda Steinbock. Irak.
- 69: Hannah Maule-Ffinch/Save the Children. Mellanöstern.

- 70: Jonathan Browning. Kina.
- 76: Marco Rubino/Mostphoto. USA.
- 79: Colin Crowley/Save the Children. Afrika.
- 85: Jonathan Hyams/Save the Children. Libanon.
- 89: Ingvild Deila/Save the Children. Storbritannien.

- 90: Feng Yu/Save the Children. Kina.
- 93: Colin Crowley/Save the Children. Etiopien.
- 94: Hedinn Halldorsson/Save the Children. Jordanien.
- 100, 103, 106: Maria Rodikova.
- 101: Save the Children. Mozambique.
- 110: Prasanth Vishwanathan/Save the Children. Indien.

Produktion: Rädda Barnen 2014.

www.raeddabarnen.se

Projektleddning, textbearbetning, text sid 57-69: Maria Rodikova/Proidea.

Text sid 54-56: Pernilla Ahlsén.

Innehållsgranskning och textbearbetning av hållbarhetsredovisningen: Futerra Sustainability Communications

Form: Anna L Andrén/Anna Grafik.

Tryck: Nilsson & Bergholm.

Årsrapport 2013

Rädda Barnens årsrapport över verksamheten 2013 innehåller fyra delar: årsredovisning, verksamhetsberättelse, effektrapport och hållbarhetsredovisning.

I årsredovisningen beskriver vi vilka vi är och hur vi arbetar. Där redovisar vi det finansiella utfallet och kopplar detta mot resultatet av vår verksamhet.

I effektrapporten kopplar vi Rädda Barnens resultat mot våra strategiska mål.

I verksamhetsberättelsen berättar vi historien bakom resultaten och vilken effekt vår verksamhet kan ha på lokal- och individnivå.

Hållbarhetsredovisningen beskriver hur vi i genomförandet av vår verksamhet arbetar för social, ekonomisk och miljömässig hållbarhet.

Förord	4
Årsredovisning	9
Det här är Rädda Barnen	10
Det här vill Rädda Barnen	11
Så här arbetar Rädda Barnen	12
Så här styrs Rädda Barnen	13
Rädda Barnen – en medlemsrörelse	18
Internationella Rädda Barnen	19
Rädda Barnen arbetar inte ensam	20
Verksamhetsberättelse	53
Effektrapport	70
Hållbarhetsredovisning	92

Förord

Inledning

Rädda Barnen är en stark folkrörelse. Det är förutsättningen för att vi ska vara framgångsrika i vårt arbete för att stötta barn och kämpa för barns rättigheter.

Rädda Barnen består av alla de medlemmar som aktiverar sig på lokalplanet och driver verksamhet med och för barn. Vi har under det gångna året sett så många exempel på projekt och aktiviteter som har gett resultat och inneburit förändringar för barn. Det vill vi berätta om i den här rapporten.

Under 2013 har Rädda Barnen också fått ett gott betyg från givarna som har visat att de vill fortsätta att stödja vår verksamhet för att förändra barns livsvillkor. Vi är tacksamma för det stora stödet och engagemanget, och stolta över att få tillhöra en organisation som kan visa att vi tillsammans gör skillnad! Det går att påverka för att nå det grundläggande målet med vår verksamhet: att förändra så att barn får det bättre.

Situationen för barnen i Syrien präglade året och har påmint oss om hur maktlöst det internationella samfundet kan stå inför katastrofer av det här slaget. I den här konflikten har barn utsatts för övergrepp i en omfattning vi inte sett tidigare. Och hjälpbehovet fortsätter att vara enormt framöver även om mediefokuset flyttas till andra områden.

I rapporten för 2013 presenterar vi vår organisation och verksamheten som bedrivits under året. Rapporten är extra omfattande eftersom vi har lagt in särskilda avsnitt där vi mer tydligt redovisar både vårt hållbarhetsarbete och resultaten av vår verksamhet.

Hjälpinsatser och långsiktigt arbete

2013 var ett händelserikt år som till stor del präglades av det internationella hjälparbetet med anledning av katastroferna i Syrien och Filippinerna. Katastrofsituationen engagerade givarna och insatserna de stöttar är helt nödvändiga för att akut hjälpa barn i fruktansvärda nödsituationer.

Men Rädda Barnen har ett uppdrag: att arbeta både med katastrofhjälp och med långsiktigt utvecklingsarbete och påverkan. Därför fortsatte vi under året att lyfta frågan om barnfattigdom i Sverige, vi fortsatte också med det omfattande arbetet att stötta utvecklingsprojekt internationellt och med att driva verksamhet för och med barn i Sverige.

Utan trogna givare som stöttar detta arbete skulle vi inte kunna bedriva vår verksamhet. Så enkelt är det. Vi vill passa på att tacka alla givare som visat att de vill att vi fortsätter arbetet för barns rättigheter, för deras rätt till skydd och utbildning, och för att stödja barn i katastrofsituationer.

Dialog formar visioner

Det finns ett viktigt inre arbete i Rädda Barnen som inte syns på samma vis som en insamlingskampanj eller ett politiskt utspel. Ett sådant arbete är den dialog som sker i medlemsrörelsen för att formulera våra mål och vår viljeinriktning.

Under året har ett omfattande arbete bedrivits för att ta fram ett barnrättspolitiskt program som stöd för vårt påverkansarbete. Medlemsrörelsen har varit aktiv genom att diskutera innehål-

"Ett sådant arbete är den dialog som sker i medlemsrörelsen för att formulera våra mål och vår viljeinriktning."

let i vår verksamhet och vilka strategiska val vi ska göra. Genom att ta fram förslag, vara remissinstans och genom att föra en dialog på regionala möten och verksamhetsskonferensen har medlemmarna varit aktiva i att formulera det barnrättspolitiska program som också blev antaget av styrelsen under 2013. Det barnrättspolitiska programmet kommer att fungera som en kunskapsbank och bas för vårt påverkansarbete både lokalt och centralt.

Verksamhetsskonferensen är ett forum där medlemmarna kan föra mer strategiska diskussioner och forma visionerna för vårt arbete. Ett annat forum är den särskilda konferensen för erfarenhetsutbyte och diskussion mellan styrelsen, distriktsordförandena och Rädda Barnens

ungdomsförbunds styrelse. Även där diskuterades hur det barnrättspolitiska programmet ska förankras i organisationen. 2014 är det dags för Rädda Barnens riksmöte som är det beslutande organ som samlas vartannat år.

Det är helt avgörande att vi har en levande dialog i medlemsrörelsen för att fortsätta att vara starka aktörer för barns rätt. Rädda Barnen ska vara en rörelse som är angelägen här och nu. Vi måste hela tiden ringa in nya fält och se till att vi arbetar med rätt saker. Och det är medlemmarna som kan försäkra oss om detta.

Ny internationell strategi

Rädda Barnen är med i en global rörelse för barns rättigheter. Samarbetet med Internationella Rädda Barnen och de 30 övriga Rädda Barnen-organisationerna runt om i världen har utvecklats ännu mer under det gångna året. Alla strävar vi mot samma mål: att stärka barnens rättigheter och att förbättra deras livsvillkor.

Vi har byggt upp en gemensam organisation för den internationella verksamheten. Från och med 2013 genomför Internationella Rädda Barnen all internationell verksamhet och svenska Rädda Barnen bidrar med innehållet i programmen inom våra prioriterade områden: barnets rätt till god samhällsstyrning och barnets rätt till trygghet och skydd. Det gör vi både i en utvecklings- och humanitär kontext.

En ny strategi för Internationella Rädda Barnens verksamhet från 2016 ska snart beslutas. Svenska Rädda Barnen är mycket delaktigt i det arbetet och vill att våra prioriterade områden ska lyftas fram tydligare i den nya strategin.

Målet med samordningen av de internationella projekten är att nå fler barn och att vi ska bli ännu mer effektiva för att verkligen åstadkomma förändringar för barn i utsatta situationer. Medlemsorganisationerna har olika styrkor och bidrar var och en i de internationella programmen med sin spetskunskap.

Under 2013 har den globala Rädda Barnen-familjen utökats och två nya medlemsorganisationer är Rädda Barnen i Sydafrika och i Brasilien. Rädda Barnen i Sverige stöttar dessa nya medlemmar och är representerad i deras styrelser.

Då den globala familjen växer och vi samordnar oss allt mer ställs vi inför nya utmaningar, till exempel i frågan om vilka perspektiv det är som ska vara styrande. Vi lär behöva förflytta oss från att vara en organisation i nord med väst-

uropeiskt perspektiv till att vara en mer global organisation där även syds röster hörs och andra perspektiv blir synliga. Vi är 30 medlemsorganisationer nu och måste kunna samarbeta smidigt och utvecklas demokratiskt.

Rädda Barnens uppdrag är alltid en utmaning: hur säkerställer vi att vi kan fortsätta ett långsiktigt förändringsarbete då krig och katastrofsituationer tar mer resurser och tid i anspråk? Det här är något vi ständigt måste vara vaksamma över.

Vi vill visa resultat

Rädda Barnen vill hela tiden bli bättre på att visa resultat. Att tydligt redovisa vart pengarna går och vad vi faktiskt uppnår är en förutsättning för att vara trovärdiga. Men det handlar inte om att endast räkna ”kronor och huvuden”. Det handlar kanske ännu mer om att lära sig något. Vi vill se om verksamheten verkligen gav det resultat som vi planerade i strategierna och vi vill lära oss både av våra framsteg och av våra misslyckanden för att kunna utveckla arbetet.

Från och med i år redovisar vi resultaten av arbetet i en särskild effektrapport. Den finns att läsa i denna årsrapport.

Vi satsar på att bli en organisation som inte bara redovisar resultat utan som också visar hur vi vill arbeta för att hantera den påverkan vår verksamhet har på ekonomi, miljö och sociala förhållanden.

Att ta socialt ansvar betyder att kämpa för barnens rätt, om att föra fram barnens röst i samhället och påverka politiker att fatta beslut som är bra för barn. Detta är Rädda Barnens grundläggande uppdrag och vi vill ta socialt ansvar genom att ha ett så stort politiskt inflytande

VÅRA MÅL OCH STRATEGIER I KORTHET

RÄDDA BARNENS VISION är en värld där varje barns rätt till liv och utveckling, trygghet och skydd och rätt till delaktighet tillgodoses.

Inom området ”Barnets rätt till god samhällsstyrning” vill vi att:

- fler barn ska få sina rättigheter tillgodosedda,
- fler organisationer och företag är starka och kompetenta aktörer för barnens rättigheter.

Inom området ”Barnets rätt till trygghet och skydd” vill vi att:

- färre barn utsätts för våld, kränkande behandling och diskriminering,
- färre barn i Sverige uppvisar tecken på psykisk ohälsa,
- färre barn separeras från sina familjer och att fler barn kan återförenas med sin familj i väpnade konflikter och naturkatastrofer,

- fler papperslösa barn i Sverige får sin rätt till utbildning och hälso- och sjukvård tillgodosedd,
- fler barn på flykt, i Sverige, får sin rätt till skydd och en rättssäker och individuell asylprocess tillgodosedd.

Inom området ”Barnets rätt till utbildning” är målet att:

- fler barn får tillgång till en god och likvärdig utbildning.

Barn ska kunna göra sina röster hörda och få inflytande över sin situation. Barn ska också tillförsäkras en trygg och hälsosam uppväxt och ett lärande som ger självtillit och relevant kunskap. För att nå dit prioriterar vi att förbättra villkoren för de barn som har det som svårast att få sina rättigheter tillgodosedda.

När vi väljer område eller frågor utgår vi från de behov och problem som barn själva lyft fram. Vi strävar alltid efter att barn ska få komma till tals, bli hörda, få delta och ha ett inflytande i våra insatser.

som möjligt i frågor som rör barnens rättigheter.

Att ta ekonomiskt ansvar handlar inte bara om att förvalta medlen väl så att det går till rätt sorts verksamhet och att arbeta effektivt. Det handlar också om att förebygga korruption och bedrägeri. Även detta har vi tagit fram verktyg för, ett arbete som vi också gör i samarbete med Internationella Rädda Barnen.

Att ta miljömässigt ansvar innebär för Rädda Barnens del att minimera organisationens negativa avtryck på miljön. Det kan handla om att resa medvetet och göra mer medvetna inköp. Rädda Barnens miljöarbete är förstås en process av ständigt pågående förbättringar och vi vill skapa medvetenhet och engagemang för miljöfrågan inom organisationen. Därför har Rädda Barnen alldeles nyligen tagit fram en tydligare miljöpolicy.

Vi vill vara relevanta

Rädda Barnen måste vara en organisation som är relevant i den tid och i det samhälle vi verkar i. Vi måste våga ifrågasätta oss själva och arbeta

för en ständigt pågående förnyelse av arbetssätt och metoder. Vi måste ständigt ställa oss frågan: gör vi rätt saker? Och vad säger de som vi faktiskt arbetar för? Om vi ska kunna representera vår målgrupp så måste vi vara beredda att ta in barnen mer i vårt arbete.

Situationen för barn runt om i världen är komplex. Uppdelningen mellan rika och fattiga länder är inte lika självklar och tydlig som tidigare. Omfattande hjälpbehov finns även i regioner och områden som i övrigt sett en stark välståndsutveckling. Utmaningen för Rädda Barnen som organisation är att uppmärksamma barns behov i en verklighet som kräver ett större mått av analys och omvärldsbevakning.

I Sverige arbetar vi för att barnfattigdomen även fortsättningsvis ska finnas på den politiska agendan. Under året har vi bland annat riktat fokus mot kommunernas roll i att ge barn som lever i social och ekonomisk utsatthet större möjligheter att utvecklas. Vårt påverkansarbete bygger på ett kunskapsarbete i kombination med kontaktska-

pande i politik och samhällsliv. För att vara en relevant organisation krävs att vi vårdar vår trovärdighet. Rädda Barnen ska fortsätta vara en aktör som makthavare respekterar och lyssnar på.

Glädjande nog är det många som delar Rädda Barnens värderingar och vill vara medlemmar och/eller stötta vår verksamhet ekonomiskt. Det talas ibland om folkrörelsernas kris, det vill säga att färre blir medlemmar i folkrörelser och färre avsätter tid till föreningsuppdrag. Vår bild är inte fullt så alarmerande. Vi tror att många vill och kan engagera sig. För Rädda Barnen handlar det om att visa på vägar till ett aktivare och djupare engagemang för barns rättigheter. Här finns

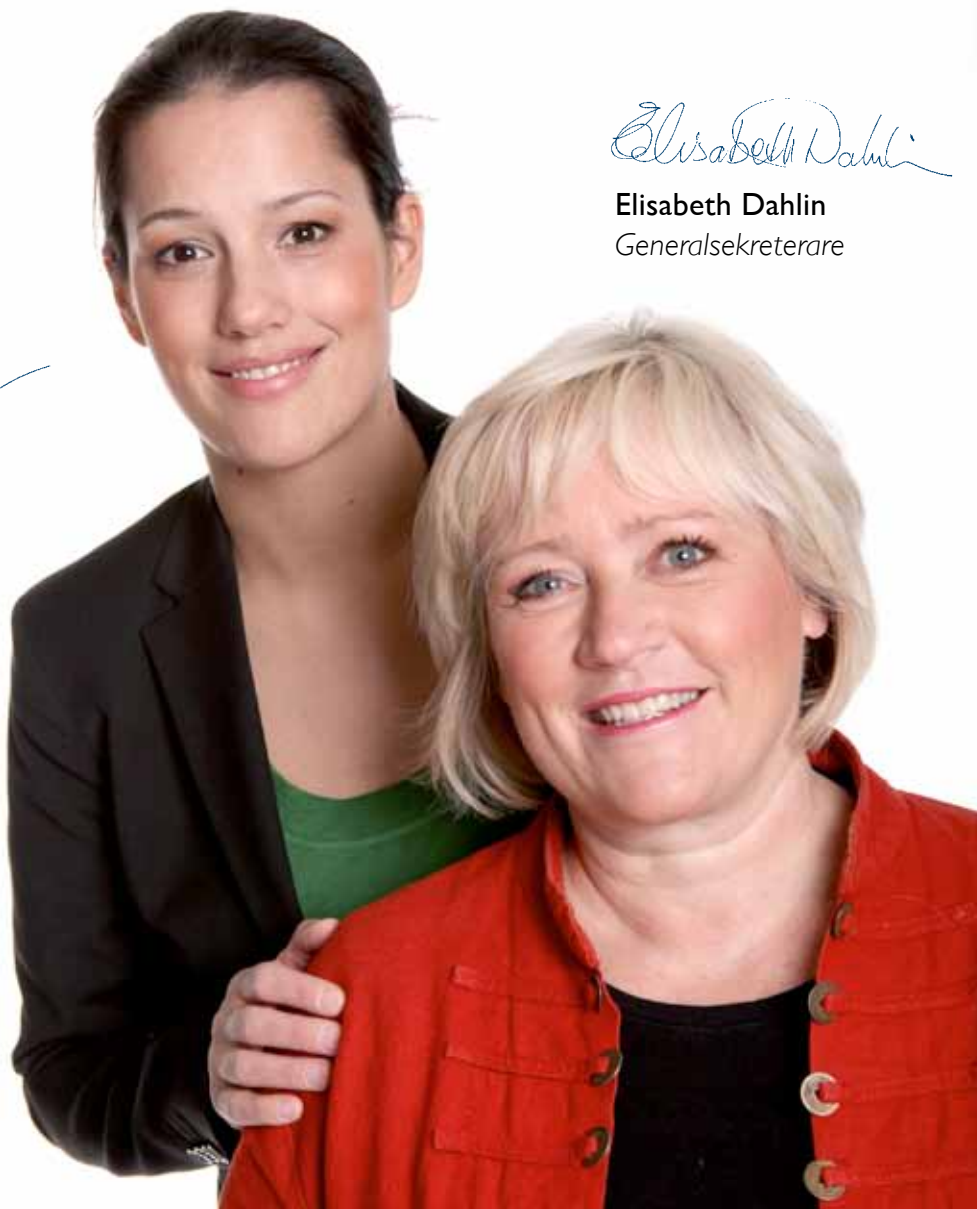
ibland en pedagogisk utmaning. Det kanske inte framstår som alldeles självklart att ett förtroendeuppdrag i en lokalförening kan vara ett viktigt sätt att göra skillnad för barn. Ändå är det precis så det kan vara. Med fler som aktivt väljer att engagera sig i Rädda Barnen blir vår röst starkare.

I höst går Sverige till val. Rädda Barnen kommer att arbeta hårt för att sätta barn på agendan i valrörelsen. Vi kommer oförtröttligt att arbeta för att barns livsvillkor ska förbättras. Det är vårt uppdrag som vi aldrig tvekar om!

Vi önskar er trevlig läsning!

Inger Ashing
Ordförande

Elisabeth Dahlin
Generalsekreterare

Årsredovisning 2013

Förvaltningsberättelse	10
1. Det här är Rädda Barnen	10
2. Det här vill Rädda Barnen	11
3. Så här arbetar Rädda Barnen	12
4. Så här styrs Rädda Barnen	13
4.1 Styrelse	
4.2 Revisorer	
4.3 Kansli	
4.4 Anställda	
4.5 Intern kontroll	
5. Rädda Barnen – en medlemsrörelse	18
6. Internationella Rädda Barnen	19
7. Rädda Barnen arbetar inte ensam	20
8. Finansiella instrument	22
9. Uppföljning och resultat	23
9.1 Karta över Rädda Barnens verksamhet	
9.2 Intäkter	
9.3 Kostnader	
9.4 Resultat	
9.5 Förvaltade stiftelser	
10. Viktiga beslut och händelser under 2013	30
11. Externa faktorer som påverkar organisationen	31
12. Väsentliga händelser efter räkenskapsårets utgång	31
13. Framtida utveckling	31
Resultaträkning	32
Balansräkning	33
Kassaflödesanalys	35
Redovisnings- och värderingsprinciper	36
Noter till resultat- och balansräkning	38

Styrelsen och generalsekreteraren för Rädda Barnens riksförbund (802002-8638) avger härmed följande årsredovisning för räkenskapsåret 2013. Årsredovisningen har blivit granskad och godkänd av auktoriserade revisorer och revisorer valda av Riksmötet (förtroendevalda revisorer) i enlighet med god revisionssed¹.

¹ God revisionssed innebär att revision skett utifrån internationellt erkänd standard (ISA).

I. Det här är Rädda Barnen

RÄDDA BARNEN ÄR den ledande barnrättsorganisationen i världen. I Sverige är Rädda Barnen en stark folkrörelse som engagerar över 75 000 medlemmar. Det är en stark kraft att räkna med för att genomföra förändringar i barns livsförhållanden både lokalt och globalt.

Rädda Barnen är till för att skydda och stärka barnens rättigheter. Varje barn i hela världen har samma rättigheter: rätt till liv och utveckling, rätt till trygghet och skydd och rätt till delaktighet.

Varje barn i hela världen har samma rättigheter: rätt till liv och utveckling, rätt till trygghet och skydd och rätt till delaktighet.

Rädda Barnen vill att barn ska behandlas bättre. Därför är vår uppgift att hela tiden stötta barn som har det svårt och påverka för att barn på allvar ska få det bättre. Förändringarna ska ge verkliga och bestående resultat i deras liv. Det handlar helt enkelt om att kämpa för barns rättigheter – både i Sverige och runt om i världen. Detta är Rädda Barnens verksamhetsidé som vi delar med alla Rädda Barnens medlemsorganisationer runt om i världen. Den bygger på FN:s deklaration om mänskliga rättigheter och konventionen om barnets rättigheter som fastslår att alla människor har ett lika värde och att barn har särskilda rättigheter.

Rädda Barnen bildades 1919 i Storbritannien. Det var i skuggan av första världskrigets fasor och den nöd som barnen i det krigshärjade Europa drabbats av. Lite senare samma år bildades Rädda Barnen i Sverige. Rädda Barnen är, och har alltid varit, politiskt och religiöst obundet.

Rädda Barnen koncentrerar sitt arbete på att stärka barnets rätt till god samhällsstyrning och barnets rätt till trygghet och skydd. Programmen

i det internationella samarbetet har detta fokus oavsett om det handlar om långsiktigt utvecklingsarbete eller humanitärt arbete i konflikter och katastrofer. I det humanitära arbetet prioriteras förstas initialt livsuppehållande insatser. I verksamheten i Sverige är också barnets rätt till utbildning ett prioriterat område.

Rädda Barnen samarbetar med lokala och nationella organisationer, i synnerhet med barnens egna organisationer. För att verkligen åstadkomma långsiktiga förbättringar för barn krävs inte bara politiska förändringar. Ett starkt civilt samhälle är en viktig grundförutsättning. Även företagen måste ta sitt ansvar. Därför arbetar Rädda Barnen aktivt för att företagen ska ta ett större socialt ansvar.

En internationell rörelse

Idag består Internationella Rädda Barnen av 30 medlemsorganisationer i olika länder. Rädda Barnen i Sverige sitter i styrelsen för den internationella organisationen som har sitt huvudkontor i London. Genom det internationella samarbetet stöder Rädda Barnen projekt i 120 länder. Genom Internationella Rädda Barnen har vi även påverkanskontor i Genève, Bryssel, New York och Addis Abeba.

Alla medlemsorganisationer i Internationella Rädda Barnen beslöt för några år sedan att samordna sitt internationella programarbete under den internationella organisationen. Målet med denna samordning är att arbetet ska bli mer kostnadseffektivt, få större genomslagskraft och ge bestående resultat för barn. Under 2013 slutförde Sverige överföringen av i stort sett alla internationella program till Internationella Rädda Barnen. Sverige stöttar programmen med resurser och metodstöd.

2. Det här vill Rädda Barnen

RÄDDA BARNENS VISION är en värld där varje barns rätt till liv och utveckling, trygghet och skydd och rätt till delaktighet tillgodoses.

Rädda Barnens målsättning grundar sig i FN:s konvention om barnets rättigheter – Barnkonventionen. Målsättningen är:

- Att barn inte utsätts för diskriminering, exploatering, våld och andra övergrepp.
- Att barn kan göra sin röst hörd och få inflytande över sin situation.
- Att barn tillförsäkras en trygg och hälsosam uppväxt och ett lärande som ger självtillit och relevant kunskap.

Verksamhetsinriktning

För att vi ska komma närmare de här övergripande målen prioriterar Rädda Barnen de barn som har det svårast. Vi väljer också att koncentrera resurserna på några frågor där vi kan göra störst skillnad. Målsättningarna för dessa beskrivs i Rädda Barnens verksamhetsinriktning för 2013-2016 som fastställdes på riksmötet 2012. Den gäller för både den internationella och svenska programverksamheten.

Inom området **"Barnets rätt till god samhällsstyrning"** vill vi att:

- fler barn ska få sina rättigheter tillgodosedda,
- fler organisationer och företag är starka och kompetenta aktörer för barnens rättigheter.

Inom området **"Barnets rätt till trygghet och skydd"** vill vi att:

- färre barn utsätts för våld, kränkande behandling och diskriminering,
- färre barn i Sverige uppvisar tecken på psykisk ohälsa,
- färre barn separeras från sina familjer och att fler barn kan återförenas med sin familj i väpnade konflikter och naturkatastrofer,

- fler papperslösa barn i Sverige får sin rätt till utbildning och hälso- och sjukvård tillgodosedd,
- fler barn på flykt, i Sverige, får sin rätt till skydd och en rättssäker och individuell asylprocess tillgodosedd.

Inom området **"Barnets rätt till utbildning"** är målet att:

- fler barn får tillgång till en god och likvärdig utbildning.

Varje mål har i Rädda Barnens strategiska plan brutits ned i än mer konkreta mål. De kopplas i sin tur till indikatorer som kan påvisa i vilken grad vi har nått målen.

Framgångsfaktorer

För att vi ska lyckas nå dessa mål har Rädda Barnen identifierat åtta framgångsfaktorer. De innebär att Rädda Barnen:

- kan visa att arbetet leder till bättre livsvillkor för barn,
- är en stark folkrörelse för barns rättigheter i Sverige,
- har den kompetens och kapacitet som krävs,
- har ett tydligt ledarskap,
- har en tydlig profil och stark position,
- har en växande och stabil finansiering och en ekonomi i balans,
- är en stark och drivande kraft i Internationella Rädda Barnen,
- bidrar till att barn är delaktiga och har inflytande.

3. Så här arbetar Rädda Barnen

RÄDDA BARNEN ARBETAR både i Sverige och internationellt. I Sverige arbetar vi under vårt eget namn, Rädda Barnen, medan vi utanför Sverige agerar som medlem i Internationella Rädda Barnen under namnet Save the Children.

Riksförbundets uppgift är att i enlighet med stadgarna och den av riksmötet fastställda verksamhetsinriktningen företräda Rädda Barnen på nationell och internationell nivå.

I Sverige spelar Rädda Barnens 190 lokalföreningar och 25 distrikt en viktig roll i det konkreta arbetet med barn och för att påverka samhällets institutioner lokalt. Rädda Barnens ungdomsförbund är en egen fristående organisation och en viktig samarbetspartner till Rädda Barnen.

Rädda Barnens lokalföreningar får stöd av riksorganisationens fyra regionkontor och kansliet i Sundbyberg. Regionkontoren stöder, stimulerar och utvecklar den ideella verksamheten som medlemmarna bedriver. Det kan handla om att stötta med utbildningar, metodutveckling och stöd i hur man t ex bedriver politisk påverkan. Regionkontoren bedriver också klinisk verksamhet med behandlare som tar emot barn och ungdomar.

Rädda Barnen samarbetar gärna med andra organisationer, både i Sverige och internationellt, för att vara effektiv och nå bättre resultat. Men vi tar alltid ansvar för kvalitén i arbetet och utvärderar resultaten.

Grunden för samarbetet ska vara gemensamma värderingar, respekt och öppenhet. Genom en jämlik dialog enas vi om mål och metoder för det arbete som ska stödjas av Rädda Barnen. De värderingar som Rädda Barnen har med sig i allt sitt arbete är ansvar, ambition, samarbetsvilja, kreativitet och integritet. Det innebär att vi tar ansvar för att arbeta effektivt och nå resultat, vi har höga krav och sätter högt ställda mål. Vi respekterar varandra och är öppna för nya idéer. Rädda Barnen vågar satsa – det är en modig organisation. Men vi sätter aldrig vårt anseende på spel och vi agerar alltid utifrån barnets bästa.

Rädda Barnen strävar efter att alltid vara engagerad och modig, kompetent och uthållig. Det ska känneteckna allt arbete som Rädda Barnen utför.

Rädda Barnens strategier

Rädda Barnen arbetar för förändringar som ibland kan ta lång tid. För att kunna påverka och förändra krävs både kunskap och uthållighet. Vår strategi är därför att arbeta med fyra metoder som kan kombineras för att ge bästa resultat:

- **Faktainsamling och analys:** Vi tar aktivt reda på fakta och lyssnar på vad barnen själva säger. Om vi ska vara trovärdiga måste vi veta vad vi talar om och ha en gemensam kunskapsbas. Vi samarbetar med forskare, dokumenterar våra erfarenheter och testar metoder och verktyg.
- **Kunskapsförmedling och kompetensutveckling:** Vi sprider våra kunskaper till dem som har inflytande över barns livsvillkor. Genom att öka kunskapen om Rädda Barnen och vår verksamhet vill vi skapa engagemang kring våra frågor.
- **Direkta insatser för barn:** Vi ger direkt stöd till barn, i synnerhet vid katastrofer. Vi arbetar direkt med barn och unga för att få mer kunskap om problemen, idéer till lösningar och för att utveckla metoder.
- **Påverkansarbete:** Vi arbetar för att väcka opinion och påverka makthavare. Opinionsarbetet sker i nära samarbete med medlemmar, lokala organisationer och internationella organ. Vi har en dialog med och ställer krav på makt-havare och vi väcker opinion hos allmänheten. Media är ett av våra viktigaste verktyg för att driva opinion, påverka och förändra attityder samt för att stärka Rädda Barnens varumärke.

Så här vill vi kunna förändra

Inom Internationella Rädda Barnen har vi kommit överens om en gemensam "Förändringsteori" som förklarar hur vi arbetar för att förbättra barns villkor. Den säger att:

- Rädda Barnen ska **vara rösten:** Vi ska påverka och förändra samhället för att tillvarata barns rättigheter och se till att barns röster blir hörda, i synnerhet de barn som är mest åsidosatta och lever i fattigdom.
- Rädda Barnen ska **vara nyskapande:** Vi ska utveckla och pröva nya och hållbara lösningar på barns problem.

- Rädda Barnen ska **uppnå resultat i stor skala**: Vi ska effektivt genomföra insatser för barn som ger bestående resultat för så många som möjligt.
- Rädda Barnen ska **bygga partnerskap**: Vi ska samarbeta med barn, lokala grupper, myndigheter och privata aktörer för att försvara barns rättigheter.

Internationella Rädda Barnen har satt mål för vilka resultat vi ska uppnå fram till 2016 inom områdena hälsa och nutrition, god samhällsstyrning, trygghet och skydd, utbildning, och humanitärt arbete. (Arbetet med hiv och aids är numera integrerat i hälsa och nutrition samt trygghet och skydd). Rädda Barnen i Sverige bidrar till dessa resultat framför allt inom god samhällsstyrning och trygghet och skydd genom långsiktigt förändringsarbete och genom humanitära insatser.

4. Så här styrs Rädda Barnen

RÄDDA BARNEN HAR styrande dokument som all verksamhet utgår ifrån. Det är stadgarna, en vägledning för perioden 2008-2016 som kallas för "Kompassen" samt en verksamhetsinriktning. Det är ramarna som riksmötet – Rädda Barnens högsta beslutande organ – fattat beslut om. Inom dessa ramar kan styrelsen göra prioriteringar i arbetet. Utifrån de styrande dokumenten tas en strategisk verksamhetsplan för fyra år och en operativ verksamhetsplan för ett år fram. Nu är vi inne i den strategiska perioden 2013-2016.

4.1 Styrelsen

Riksförbundets styrelse består av ordförande, vice ordförande och 11 ledamöter varav 10 utses av riksmötet och en, samt en personlig ersättare till denna, utses av Rädda Barnens Ungdomsförbund. Två adjungerade ledamöter, med närvaro och yttranderätt, utses av de fackliga organisationerna.

Rädda Barnens styrelse har som uppgift att leda, utveckla, stödja och samordna Rädda Barnens verksamhet och är det högsta beslutande organet under tiden mellan riksmötena. Styrelsens fyra främsta uppgifter är att:

- verka för Rädda Barnens utveckling i enlighet med stadgar och riksmötets beslut,
- ansvara för planering, genomförande och utvärdering av Rädda Barnens hela verksamhet,
- ansvara för samarbetet med Internationella Rädda Barnen,
- årligen fastställa verksamhetsplan och budget för riksförbundet.

2013 hade styrelsen följande sammansättning:

Namn	Funktion	Profil	Närvaro
Inger Ashing, Stockholm	Ordförande och ansvarig för internationellt samarbete	Statsvetare och nationalekonom, ställföreträdande generaldirektör samt chef för enheten nationell och kommunal ungdomspolitik, Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor.	6/6
Kojo Ansah-Pewudie, Göteborg	Vice Ordförande	Systemvetare, processledare.	5/6
Inga Britt Ahlenius, Danderyd	Ledamot	Civilekonom, f.d. undergeneralsekreterare för FN:s internrevision m.m.	0/6
Åsa Ekman, Göteborg	Ledamot	Demokratiutvecklare.	5/6
Martin Kvist, Malmö	Ledamot	Socionom.	6/6
Bengt Lagerkvist, Umeå	Ledamot	Barnläkare, författare.	6/6
Åsa Lindhagen f.d. Jernberg, Stockholm	Ledamot	Civilingenjör, partipolitisk gruppleddare.	6/6
Kari Lotsberg, Enebyberg	Ledamot	Civilekonom, VD i eget bolag.	6/6
Birgitta Lahti Nordström, Luleå	Ledamot	Skolledare.	6/6
Tomas Rydsmo, Ljungskile	Ledamot	Rektor, Ljungskiles Folkhögskola.	3/6
Anna Sivlér, Luleå	Ledamot	Rådman, Förvaltningsrätten i Luleå.	5/6
Johan Sohlberg, Västerås	Ledamot	Domkyrkoklockare.	4/6
Sara Thiringer	Ledamot	Ordförande i Rädda Barnens Ungdomsförbund.	6/6
Niclas Persson	Personlig ersättare för Sara Thiringer	Vice ordförande för LSU, ledamot av Rädda Barnens Ungdomsförbunds styrelse.	4/6
Thomas Bushby, Akademikerförbundet	Personalens ombud, adjungerad ledamot		1/6
Annika Wärff, Unionen	Personalens ombud, adjungerad ledamot		3/6
Eva Nordfjell, Unionen	Personalens ombud, adjungerad ledamot		2/6

Ordförandens arvode är 20 000 kronor per månad. Vice ordförande får ett arvode om 7 500 kronor per månad. Den styrelseledamot som sitter i arbetsutskottet, utöver ordförande och vice ordförande, får 1 000 kronor per månad, detta gäller även för kapitalutskottets och revisionsutskottets ordförande. Ansvarig för internationellt samarbete arvoderas med 10 000 kronor per månad.

Övriga ledamöter arvoderas inte. Styrelsen höll sex sammanträden under 2013 och fattade därutöver fem beslut per capsulam.

Arbetsutskottet

Arbetsutskottets huvudsakliga uppgift är att förbereda styrelsens sammanträden. Utskottet består av ordförande Inger Ashing, vice ordförande

Kojo Ansah-Pewudie och Åsa Lindhagen f.d. Jernberg. Under 2013 hade arbetsutskottet sex sammanträden.

Ersättningsutskottet

Ersättningsutskottets huvudsakliga uppgifter är att regelbundet se över generalsekreterarens lönevillkor och avtal samt lönesättningsprinciper för ledande befattningar inom Rädda Barnen. Utskottet består av ordförande Inger Ashing, vice ordförande Kojo Ansah-Pewudie och Johan Sohlberg. Under 2013 hade ersättningsutskottet ett sammanträde.

Revisionsutskottet

Utskottets huvudsakliga uppgifter är att bevaka att Rädda Barnens redovisningsprinciper följer god redovisningssed och tillämpas på ett korrekt sätt.

Utskottet ska också se till att intern kontroll av den ekonomiska förvaltningen bedrivs på ett tillfredsställande sätt samt följa upp hur revisors påpekanden och rekommendationer hanteras i organisationen. Revisionsutskottet består av vice ordförande Kojo Ansah Pewudie (utskottsordförande) samt ledamöterna Kari Lotsberg och Åsa Ekman.

Under 2013 hade revisionsutskottet sex möten.

Kapitalutskottet

Utskottet ska vara ett direkt stöd till organisationen i medelsförvaltningen, både den långsiktiga kapitalförvaltningen och den kortsiktiga likviditetsförvaltningen. Utskottet ska se över förvaltningspolicyn för medelsförvaltningen och utvärdera förvaltningens resultat. Det ska också genomföra en etisk granskning och utvärdera om medelsförvaltningen sker inom ramen för förvaltningspolicyn. Utskottet för kapitalförvaltning består av två representanter från styrelsen: Kari Lotsberg (utskottsordförande), och ledamot Åsa Lindhagen f.d. Jernberg. Övriga ledamöter under hela 2013 var Hans De Geer och Hans Tholsby. Under 2013 hade utskottet för kapitalförvaltning sex möten.

Medlemsutskottet

Utskottet arbetar för att förbättra kommunikationen mellan medlemsrörelsen och riksstyrelsen, stärka den demokratiska processen och stärka känslan av samhörighet inom hela organisationen. Ledamöterna i utskottet deltar som styrelsens representanter vid regionråd och andra liknande regionala möten. Medlemsutskottet består av Birgitta Lahti Nordström (sammankallande), Martin Kvist, Bengt Lagerkvist, och Åsa Ekman. Under 2013 hade medlemsutskottet fyra möten. Därtill hade utskottet flera möten där ledamöterna representerade styrelsen.

Samverkansgruppen Rädda Barnen – Rädda Barnens Ungdomsförbund

Samverkansgruppens huvuduppgift är att för enkla och förbättra samverkan mellan Rädda Barnens styrelse och Rädda Barnens Ungdomsförbunds styrelse. Samverkansgruppen består av Martin Kvist, Åsa Ekman och Sara Thiringer. Under 2013 hade samverkansgruppen tre möten.

Utskottet för strategisk samverkan med Internationella Rädda Barnen

Utskottet för strategisk samverkan med Internationella Rädda Barnen inrättades efter riksmötet 2012. Huvuduppgiften är att ge stöd åt Rädda

Barnens styrelse i samarbetet med Internationella Rädda Barnens styrelse. Utskottet består av ordförande Inger Ashing, vice ordförande Kojo Ansah-Pewudie, Tomas Rydsmo och Johan Sohlberg. Utskottet har hållit två möten 2013.

Valberedning

Valberedning vald på riksmötet 2012: ordförande Rolla Akkache, Uppsala, Linus Bengtsson, Malmö, Monica Ekström, Karlstad, Carin Johansson, Luleå och Jenny Malmsten, Malmö.

4.2 Revisorer

Jonas Grahn, auktoriserad revisor, PwC AB och Anders Öberg, förtroendevald revisor.

Revisorssuppleanter är: Marie Welin, auktoriserad revisor, PwC AB och Torbjörn Englund, förtroendevald suppleant.

4.3 Kansli

Rädda Barnens huvudkontor ligger i Sundbyberg, Stockholms län. Kansliet leds sedan september 2008 av generalsekreterare Elisabeth Dahlin.

Ledningsgruppen utgjordes 2013 av Elisabeth Dahlin, generalsekreterare, Charlotta Sterky, ställföreträdande generalsekreterare, Anniken Elisson Tydén, chef Internationella programmet, Agneta Åhlund, chef Sverigeprogrammet, Jesper Nilsson, chef Kommunikation och Insamling. Vidare ingick Ulf Persson, chef för Administrativa avdelningen, t o m 1/4 som efterträddes av Tove Strömberg, t f chef för Administrativa avdelningen, fr o m 31/5. Tove Strömberg efterträddes av Christine Engdahl, ordinarie chef för Administrativa avdelningen, fr o m 28/10. Planeringschef Tove Strömberg var ledningsgruppens sekreterare t o m 30/5 och efterträddes av handläggare Christina Paues fr o m 31/5.

Rädda Barnens center för barns rättigheter och företagens sociala ansvar

Rädda Barnen driver ett center för barns rättigheter och företagens sociala ansvar (CCR CSR) i Kina sedan 2010. Centret är registrerat som ett företag i Kina och ägs i sin helhet av Rädda Barnens Service AB som i sin tur ägs av Rädda Barnens Riksförbund. Centret får också stöd genom det Sida-finansierade projektet "Företag som aktörer för barns rättigheter".

Syftet med centret är att barns rättigheter ska bli tydliga i företagens arbete med strategier för att ta större socialt ansvar (Corporate Social

Responsibility – CSR). Centret utför påverkansarbete, utbildningsinsatser i fabriker och företag samt ger rådgivning till internationella och lokala företag. Centret är en plattform för dialog och en mötesplats för företag som vill utveckla och förbättra sin verksamhet med barnets bästa för ögonen. Arbetet bygger på ett nära samarbete med universitet och högskolor.

4.4 Anställda

Rädda Barnen hade 203 tillsvidareanställda i Sverige under 2013 (medeltal), varav 47 var män. Se not 22 och 23 för mer fakta om löner, ersättningar, sociala kostnader, och medelantal anställda. 45 personer var projektanställda på Rädda Barnens kansli, inklusive regionkontoren i Sverige (medeltal), varav 8 var män.

Rädda Barnens personal består av assistenter, handläggare och chefer. Kategorin assistenter består av administratörer, assistenter, receptionister och vaktmästare. I kategorin handläggare finns rådgivare, terapeuter, programhandläggare, Grants Managers, Key Account Managers, verksamhetsutvecklare, informatörer, marknadsförare, redaktörer, projektledare, IT-tekniker, ekonomer, personalhandläggare etc. I kategorin chefer finns avdelningschefer, biträdande avdelningschefer, sektionschefer och gruppchefer.

Tydlig lönepolicy

Rädda Barnen strävar efter att ha en tydlig lönepolicy med bland annat kriterier för lönesättning och anvisningar för lönesamtal. Lönestrukturen ligger i nivå med liknande organisationer i Sverige. Den ser ut enligt följande på Rädda Barnens kansli, inklusive de svenska regionkontoren, för tillsvidareanställda och deras vikarier (ej projektanställda):

Lön	Kvinnor	Män	Totalt
20 000 – 29 999	22	5	27
30 000 – 39 999	117	32	149
40 000 – 49 999	22	11	33
50 000 – 64 999	6	3	9
90 300 (GS)	1	-	1
Totalt	168	51	219

Generalsekreterarens månadslön uppgick vid årsskiftet till 90 300 kr. Tjänsten är ett förordnande på fem år med en uppsägningstid om 12 månader. Vid uppsägning med arbetsbefrielse sker

avräkning om annat arbete erhålls under uppsägningstiden. Kostnader för tjänstepensionsavsättning enligt kollektivavtal uppgick till 290 544 kr under 2013. Inga andra förmåner eller pensionsutbetalningar utöver kollektivavtal finns.

Hälsa och arbetsmiljö är strategiskt viktiga frågor för Rädda Barnen och vi arbetar aktivt med det systematiska arbetsmiljöarbetet. Under våren 2013 genomfördes vår medarbetarenkät: "Insikt". Organisationen har under hösten arbetat med uppföljning av resultatet. Under hösten genomfördes en fysisk arbetsmiljörom med särskilt fokus på ergonomi.

Arbetsmiljökommittén, som består av representanter från arbetsgivaren och de fackliga organisationerna Unionen och Akademikerförbundet, har haft fem möten under året.

4.5 Intern kontroll

Styrelsen har det övergripande ansvaret för den interna kontrollen. Uppdraget att organisera denna kontroll har delegerats till generalsekreteraren och därefter till avdelningscheferna. Både styrelse och generalsekreterare har uppföljningsansvar för den interna kontrollen.

Rädda Barnen har en internrevisionsfunktion som är direkt underställd styrelsen. Internrevisionen rapporterar löpande till styrelsens revisionsutskott och ska utvärdera den interna kontrollen och ge förslag på hur den ständigt kan förbättras. Internrevisionen sköts av konsultfirman Lind Andersson Consulting AB.

Rädda Barnen anlitar externa revisionsbyråer som genomför revision av verksamheten utomlands. Varje land- och regionkontor avger en revisionsrapport i enlighet med en fastställd uppdragsbeskrivning.

Rädda Barnens styrelse har antagit en riktlinje för extern revision av verksamheten. Den beskriver hur revision ska gå till på olika nivåer. Rädda Barnens årsredovisning granskas av en auktoriserad revisor och en förtroendevald revisor. Verksamhet som Rädda Barnen bedriver utomlands granskas av externa revisorer i respektive land. Revision av verksamhet som utförs av Internationella Rädda Barnen sker av Internationella Rädda Barnens externa och interna revisorer. Då andra aktörer utför verksamhet på uppdrag av Rädda Barnen genomförs en extern revision om verksamheten överstiger ett fastställt gränsvärde, som i nuläget uppgår till 284 000 kr. Principen är att uppföljning och revision ska ske i alla efterföljande led.

Strukturer för kvalitetssäkring

Arbetet med att utveckla och förbättra Rädda Barnens interna kontroll leds av en planeringschef på generalsekreterarens stab och en controllerfunktion på den administrativa avdelningen. Planeringschefen ansvarar för att det finns system, strukturer och processer för att bedriva ett relevant internt kontrollarbete. Controllerfunktionen ansvarar dels för att kvalitetssäkra arbetet, dels för att ta fram tillförlitliga beslutsunderlag som stöd till Rädda Barnens ledning för att den ska kunna styra, leda och kontrollera verksamheten mot fastställda narrativa och finansiella mål. Arbetet ska ske i enlighet med gällande riktlinjer, avtal och regelverk.

Viktigt att redovisa

Rädda Barnen har ett 90-konto, vilket innebär att vi uppfyller de krav som Svensk insamlingskontroll ställer på insamlingsorganisationer. Vi tillämpar också den kvalitetskod som utvecklats av FRII (Frivilligorganisationernas insamlingsråd) och rapporterar i enlighet med FRII:s styrande riktlinjer för kodrapportering. Denna redovisning finns på vår webbplats www.raddabarnen.se.

Styrelsen har antagit en policy för hantering av verksamhetskritiska risker. Den ligger till grund för den interna kontrollplanen som uppdateras årligen i samband med verksamhetsplaneringen och följs upp av styrelsen i samband med kvartals- och årsrapporteringen.

Rädda Barnen redovisar regelbundet för medlemmar och givare hur verksamheten bedrivs och hur deras bidrag används. Detta sker bland annat genom årsrapporter, medlemstidningen Barn och vår webbplats www.raddabarnen.se.

Policy mot övergrepp

Rädda Barnens engagemang för barns rättigheter innebär att vi har en skyldighet att skydda barn mot övergrepp och utnyttjande, i synnerhet de barn som vi kommer i kontakt med i vår verksamhet. I mars 2010 antog Internationella Rädda Barnens styrelse ett protokoll mot övergrepp och utnyttjande av barn (The Child Safeguarding Protocol) samt en policy i januari 2011. I juni 2010 antog även Rädda Barnens ledningsgrupp en policy för barns rätt till skydd mot övergrepp och utnyttjande.

Syftet är att säkerställa att varje medlemsorganisation inom Internationella Rädda Barnen vidtar alla tänkbara åtgärder för att garantera barns rätt till skydd mot övergrepp och utnytt-

jande inom sin organisation och i allt sitt arbete. I vår strävan att se till att Rädda Barnens verksamhet är säker för barn tar vi nu fram rutiner för rapportering, bygger upp vår kapacitet för att hantera eventuella incidenter och utbildar personal. Vi kommer fortsätta att arbeta med att öka medvetenheten hos alla anställda och våra partners avseende våra rättigheter och skyldigheter att rapportera alla överträdelser av policyn.

Antikorrupption

Korrupption är ett av de största hindren för utveckling. För Rädda Barnen, som bedriver verksamhet i flera korrupsionsutsatta miljöer, är det nödvändigt att vara medveten om korrupsionsriskerna och att ha verktyg för att hantera dem. Tydliga system och riktlinjer som kan förebygga och motverka korrupption och oegentligheter är därför viktigt för Rädda Barnen, både i Sverige och internationellt. Generalsekreteraren är huvudansvarig för att sådana system finns på plats, men det är varje medarbetares ansvar att efterleva Rädda Barnens etiska riktlinjer och att skyndsamt rapportera misstankar om oegentligheter.

En korrupsions- och bedrägeriparameter ska vara med i all verksamhetsplanering och uppföljning på Rädda Barnen, och beaktas i de riskanalyser som utförs. Detta tydliggörs i Rädda Barnens policy för arbete mot korrupption och bedrägeri. Policyn tydliggör också Rädda Barnens förhållningssätt till korrupption, vilket är att aldrig acceptera, alltid agera och alltid informera.

Misstankar och tips om oegentligheter kommer in via Rädda Barnens och Internationella Rädda Barnens whistleblower-funktioner, samt från andra nationella Save the Children-organisationer. Våra partnerorganisationer uppmanas också att ha en tydlig strategi och ett tydligt system mot korrupption och bedrägerier. De ska utan dröjsmål rapportera allvarliga incidenter till Rädda Barnen och informera om åtgärder. Oegentligheter kan även upptäckas på andra sätt, exempelvis i samband med uppföljningsgranskningar och revision.

När ett ärende kommer in till Rädda Barnen behandlas det och dokumenteras av Rädda Barnens internrevision, som är en oberoende funktion under styrelsen. Generalsekreteraren informeras och samråder med internrevisionen om hur ärendet ska utredas. Generalsekreteraren beslutar sedan i samråd med styrelsens

revisionsutskott om ärendet ska lämnas över till rättsväsendet för brottsutredning eller leda till disciplinära åtgärder inom Rädda Barnen enligt de arbetsrättsliga avtalen. Sekretess gäller under hela utredningsprocessen. Internationella Rädda Barnens anti-korrupsionsavdelning samordnar uppföljning, utredningar och rapportering av

ärenden från Internationella Rädda Barnen. Dessa följs dock upp av internrevisionen, som återkommande rapporterar alla ärenden som inkommer till Rädda Barnen till revisionsutskottet. Rädda Barnen informerar även berörda givare om ärenden enligt överenskommelse.

5. Rädda Barnen – en medlemsrörelse

RÄDDA BARNEN HAR som mål att vara en stark folkrörelse i Sverige för barns rättigheter. Det är en viktig faktor för att nå framgång.

Rädda Barnen har 75 851 medlemmar (2013) i 190 aktiva lokalföreningar, som organiseras i 25 distrikt. Det finns verksamhet i 194 kommuner.

Riksförbundet, distrikt och lokalföreningar är egna juridiska personer med eget ekonomiskt ansvar. Verksamhets- och räkenskapsåren följer kalenderåret. Till stöd för det lokala arbetet i Sverige finns totalt 11 regionkontor fördelade på fyra regioner: Regionerna Syd, Väst, Öst och Nord.

Representanter för medlemmarna träffas varje år och diskuterar hur Rädda Barnens arbete ska utvecklas och förbättras. Högsta beslutande organ är riksmötet som genomförs vartannat år. Till riksmötet kommer totalt 118 ombud. Utöver styrelsens 13 ledamöter kommer 100 ombud som väljs av medlemsrörelsen och 5 ombud som väljs av Rädda Barnens ungdomsförbund. Riksmötet utser styrelse, ordförande och vice ordförande. I mellanåret anordnas en verksamhetskonferens. I samband med verksamhetskonferensen presenteras föregående års utfall i årsredovisningen och verksamhetsberättelsen. Samtidigt rapporteras i vilken mån tidigare års riksmötesbeslut

har genomförts. Dessutom är det ett tillfälle att diskutera frågor för att utveckla verksamheten och organisationen.

Den 20–22 september 2013 genomförde Rädda Barnen verksamhetskonferens på Djurönäs konferensanläggning på Värmdö. Närmare 250 personer deltog under tre intensiva dagar. Det övergripande temat för årets konferens var barns inflytande internationellt och i Sverige, lokalt och centralt.

Fler ämnen som diskuterades var det barnrättspolitiska programmet, riktlinjer för internkontroll på lokal nivå och ombudsval. Som vanligt tog man del av förvaltningsberättelsen för 2012 och halvtidsuppföljning av riksmötesbesluten 2012.

Åtta seminarier genomfördes under vilka en hel rad av de frågor Rädda Barnen arbetar med togs upp. Exempelvis diskuterades: ”På lika villkor”, ”Barns aktiviteter i uppföljningen av Barnkonventionen i Moldavien” och ”Den okända vägen – en film för att förändra”.

Medlemsutveckling

Medlemsantalet uppgick vid 2013 års slut till 75 851, en minskning med 3 400 st jämfört med 2012.

Nyckeltal medlemmar

	2009	2010	2011	2012	2013
Insamlade medel från lokalföreningar	4,8 mkr	7,3 mkr	5,4 mkr	3,8 mkr	4,0 mkr
Medlemskostnader/Medlemsavgift	150,0%	145,6%	172,9%	178,2%	159,6%
Antal medlemmar	86 305	80 143	75 477	79 363	75 851
Nya medlemmar	4 205	2 447	2 695	7 358	5 426

Under 2013 värvades 5 426 st medlemmar, motsvarande siffra för 2012 var 7 358 medlemmar.

Under 2013 har medlemskostnaderna minskat med omkring 8 procent jämfört med föregående år till cirka 20,5 miljoner kronor (2012: 22,5 miljoner kronor). Detta beror dels på att en del kostnader har räknats om som programkostnader (då stödet till medlemsrörelsen syftar mot målen i den strategiska planen) och dels på grund av nya beräkningsmetoder generellt.

Rädda Barnen ser ett fortsatt ökat intresse bland medlemmar att göra en aktiv insats. Möjligheten finns idag att engagera sig i tydliga och konkreta verksamheter samt att ingå i tematiska arbetsgrupper och regionala nätverk. Målsättningen är att etablera verksamhet i fler kommuner vilket också har skett under året.

Däremot har vi ändrat definitionen och kraven på vad som är ”verksamhet” till att endast avse återkommande verksamhet som syftar till förändringar för barn. På grund utav den nya definitionen av verksamhet har antalet kommuner med verksamhet sjunkit något.

Under 2013 var antalet aktiva medlemmar 6 520 (att jämföra med 7 289 aktiva medlemmar 2012). Även i detta fall har de nya kvalitetskraven på vad som ska räknas som verksamhet spelat in och lett till ett minskat antal aktiva medlemmar. Men mätmetoderna är osäkra och under 2014 ska dessa systematiseras och kvalitetssäkras.

Under 2013 samlade lokalföreningarna in cirka 4,0 miljoner kronor, vilket är en ökning med 0,2 miljoner kronor jämfört med 2012.

6. Internationella Rädda Barnen

RÄDDA BARNEN HAR som målsättning att vara en stark och drivande kraft i Internationella Rädda Barnen.

Rädda Barnen deltar aktivt i utvecklingen av Internationella Rädda Barnen, inte minst genom att bidra med kompetens och kunskap i lokala arbets- och styrgrupper. Rädda Barnens ordförande sitter med i Internationella Rädda Barnens styrelse. Rädda Barnens generalsekreterare och ledningsgrupp tar tillsammans med de andra ledarna för de största medlemsorganisationerna ansvar för den strategiska utvecklingen av Internationella Rädda Barnen genom ett antal samverkansgrupper. Nedan ges några exempel på hur Rädda Barnen bidragit till att utveckla den internationella organisationen.

Rädda Barnen fortsätter att leda Internationella Rädda Barnens globala initiativ för barnets rätt till trygghet och skydd: ”Child Protection Initiative”. Inom initiativet leder Rädda Barnen arbetet för att skydda barn mot våld i humanitära situationer. Rädda Barnen har bland annat bidragit till att utveckla och sprida en ”Psychosocial First Aid Kit” – en riktlinje för hur barn kan få psykosocialt stöd under en humanitär krissituation.

Rädda Barnen ansvarar också för det globala arbetet med att skydda barn mot fysisk och kränkande bestraffning. Ett exempel är det arbete som pågår i Filippinerna där Rädda Barnen har stöt-

tat ett lagförslag mot aga i hemmet och bedrivit informationsarbete samt utbildning av lärare och föräldrar i ”positiv uppfostran”. Programmet i Filippinerna kommer under 2014 att antas som ett ”signaturprogram” av Internationella Rädda Barnen och kan därmed användas som modell för andra liknande satsningar.

Rädda Barnen leder tillsammans med Rädda Barnen Danmark och Rädda Barnen Norge det globala initiativet för god samhällsstyrning för barnets rättigheter: ”Child Rights Governance Initiative”. I det sammanhanget har Rädda Barnen varit med om att ta fram en handbok för hur lokala organisationer ska kunna arbeta med frågan om det minskade utrymmet för det civila samhället, ett faktum som blivit allt tydligare i många länder.

Ett område som initiativet kommer att fokusera på fram till 2020 är ”Investment in Children” (Invester i barn). Ett exempel på detta är det program som Rädda Barnen utvecklar tillsammans med landkontoret i Zambia. Under året har också utbildningar i barnets rätt till god samhällsstyrning genomförts i flera av våra prioriterade länder, som t ex Zambia och Libanon. I utbildningen ingår bl a hur man kan göra analyser som fokuserar på situationen för barnets rättigheter i ett land. Dessa analyser är numera en del av landkontorens planering och ska uppdateras regelbundet.

Humanitärt arbete

Inom det humanitära arbetet har Rädda Barnen fortsatt att vara en tydlig aktör för barns rättigheter. Rädda Barnen sitter med i ”Humanitarian Executive”- det forum där strategiska beslut om Internationella Rädda Barnens humanitära arbeten tas. Där driver vi ett barnrättsperspektiv i strategi- och policyarbetet.

I de pågående humanitära insatserna i Syrien och Filippinerna har fokus varit på att säkerställa barns rätt till trygghet och skydd, stödja och stärka lokala organisationers arbete och se till att insatserna bygger på de bärande principerna i Barnkonventionen. Arbetet har bl a omfattat utvecklande av metoder för att på distans följa upp och stödja lokala organisationers insatser i Syrien, upprätta barnsäkra platser och se till att aspekter som icke-diskriminering och barns rätt till deltagande finns med i planering av insatser för barn i humanitära situationer.

Rädda Barnen har bidragit till att drabbade barn och deras familjer har fått stöd genom

finansiering och genom att personal med expertkompetens inom barnfokuserat humanitärt arbete skickats till drabbade områden. Operativt stöd har utförts i över 30 länder och i ännu fler humanitära situationer.

Global påverkan

Det globala påverkansarbetet i Internationella Rädda Barnen samordnas av Global Advocacy Group där Rädda Barnen också har en plats.

Rädda Barnen har i gruppen framgångsrikt drivit frågor kring våra prioriterade områden. Detta har fått genomslag i bl a arbetsplanerna för påverkanskontoren och i den gemensamma rapporten om ”2015 agendan” - d v s, hur vi ska agera efter att slutdatumet för FN:s millenniemål passerats. Vi har också, tillsammans med andra medlemmar, varit drivande i att ta fram principer för stöd och stärkande av våra samarbetsorganisationer. Dessa principer har integrerats i riktlinjerna för hur landkontoren ska arbeta.

7. Rädda Barnen arbetar inte ensam

FÖR ATT BARN ska få det bättre och få sina rättigheter tillgodosedda samarbetar Rädda Barnen med olika organisationer, aktörer och nätverk lokalt, regionalt, nationellt och internationellt. Genom erfarenhetsutbyte och samarbete med andra kan vi vara mer effektiva och nå våra mål snabbare. Det är en viktig faktor för att nå framgång.

I nätverken, som kan behandla olika teman som flyktingfrågor, skolfrågor, Barnkonventionen eller hälsa, ingår organisationer som består och leds av barn och ungdomar. Rädda Barnen samarbetar också med myndigheter, parlamentarer, FN-organ, universitet, journalister, media och privata företag.

Rädda Barnen arbetar med kampanjer inom ramen för Internationella Rädda Barnen, t ex kampanjen ”Everyone” kring barns rätt till överlevnad. Rädda Barnen samarbetar också med Unicef och Plan International för att stärka rättighetsbaserade skyddssystem i åtta länder samt för att arbeta mot aga.

Företagssamarbeten

Många företag visar intresse för långsiktiga och fördjupade samarbeten med Rädda Barnen. Allt fler företag och organisationer vill ta ett större ansvar för det samhälle de verkar i, både socialt och miljömässigt.

Exempel på samarbete med större givare

- **IKEA** och Rädda Barnen har samarbetat sedan 1994 i frågor om barns rättigheter. I dag omfattar samarbetet hela Internationella Rädda Barnen och Rädda Barnen i Sverige driver och leder samarbetet. Samarbetet med IKEA Foundation fokuserar på barns rättigheter i Indien och Pakistan, främst inom bomullsodlingen. Medel från den årliga mjukdjurskampanjen i IKEA-varuhusen runtom i världen går till programverksamhet i Asien och östra Europa. Totalt omfattar det globala samarbetet med IKEA Foundation ett 20-tal projekt världen över. 2013 tog Rädda Barnen emot 61,7 mkr från IKEA Foundation. I oktober 2013 inleddes

ett ettårigt pilotprojekt mellan Rädda Barnen och IKEA med fokus på omedelbar initial finansiering vid en humanitär katastrof. Detta skedde under 2013 bland annat för insatser i Syrien, Filippinerna, Indien och Vietnam.

- Rädda Barnen är förmånstagare till **Svenska PostkodLotteriet** och har sedan 2005 tagit emot sammanlagt 342 mkr. Bastödet på 53 mkr har använts till både internationell och svensk programverksamhet och utgjort ett väsentligt bidrag till Rädda Barnens arbete för barns rättigheter. I Sverige har bidraget bland annat använts till projektet ”För en tryggare skola” och internationellt till verksamhet för att minska barnaga. Under året erhöll vi även 2,9 mkr till specialprojektet ”Friluftsliv” för barns hälsa och utveckling i socialt och ekonomiskt utsatta områden. Projektet är ett samarbete med Friluftsrådet och löper över 3 år. Ytterligare 2,3 mkr har gått till Rädda Barnens katastrofarbete i Filippinerna.
- Rädda Barnen erhöll under året sammanlagt 13,6 mkr från **Radiohjälpen**. I detta ingick 9,2 mkr från insamlingen Världens Barn, 1,9 mkr från Musikhjälpen, 1,5 mkr från Katastrofhjälpen samt 1,0 mkr från Hungerhjälpen. Medel från insamlingen Världens Barn har finansierat olika projekt i Västafrika för barnets rätt till trygghet och skydd. Musikhjälpen har finansierat ett projekt i Elfenbenskusten för att förbättra barns vardag i slummen. Katastrofhjälpen gick till arbetet efter tyfonen Haiyan i Filippinerna. Hungerhjälpen har finansierat projekt i Somalia som förebygger akut undernäring av barn.
- Genom att spara i **Swedbank Robur Humanfond** ger Swedbanks kunder ett värdefullt bidrag till Rädda Barnen då 2 procent av kundens fondförmögenhet går till valfri ideell organisation, som exempelvis Rädda Barnen. Swedbank Robur har tillsammans med Rädda Barnen arbetat fram ett ställningstagande till barns rättigheter. Idag finns detta alltid med i de företagsanalyser Swedbank Robur gör innan de beslutar om investering i ett företag.

Fler huvudpartners

Rädda Barnen har ytterligare ett antal huvudpartners: Accenture, Axfood, Clas Ohlson, God El/God fond, Santa Maria, SAS och Vinge advokatbyrå. Vid sidan om våra huvudpartners har vi även

ett närmare samarbete med ett 20-tal andra företag.

Under 2013 har Rädda Barnen fått pro bono-stöd från Vinge, som med juridiskt stöd skapar bättre kvalitet i våra förhandlingar och avtalsskrivningar, samt från Accenture som har stöttat Rädda Barnen med utveckling av metoder och modeller inom vårt arbete med barnrättsprinciperna.

Samarbete med Rädda Barnens Ungdomsförbund

Rädda Barnens Ungdomsförbund (RBUF) är en självständig organisation som stöds av Rädda Barnen. RBUF avger årligen en egen årsredovisning och förhållandet till Rädda Barnen är reglerat i avtal. Under året har nya samarbetsavtal upprättats som reglerar bidragen och det gemensamma arbetet kring samtalsgrupper.

Exempel på andra strategiska samarbeten under 2013 i Sverige

Exempel på aktörer som Rädda Barnen samverkat med under 2013 är länsstyrelserna, polismyndigheten, socialtjänsten, ideella organisationer och näringsliv.

- I verksamheten ”Det handlar om kärlek” och i projektet ”Kärleken är fri” som syftar till att diskutera rättigheter med ungdomar, samverkar vi med länsstyrelserna, polismyndigheten, socialtjänsten och ideella organisationer.
- Inom ramen för vår verksamhet ”På lika villkor” i socialt och ekonomiskt utsatta områden samarbetar vi med lokala föreningar, företag och stadsdelsförvaltningar i förorter kring storstäder, exempelvis ungdomsföreningen Megafonen i Husby, Accenture, Studieförbundet och Folkets hus och parker.
- I vår satsning mot diskriminering och kränkande behandling inom idrotten, High Five, samarbetade vi med 17 distrikt inom SISU idrottsutbildarna, 16 kommuner och med lokala idrottsföreningar.
- I samverkan med Studieförbundet Näringsliv och Samhälle (SNS) deltar vi i referensgrupper för forskningsprojektet ”Investeringar i likvärdiga livschanser” samt för ett antal publikationer, bland annat om arbetslöshet och hälsa.
- Under den humanitära responsen i Filippinerna p g a tyfonen Haiyan, inledde Rädda Barnen ett samarbete med MSB (myndigheten för samhällsskydd och beredskap).

8. Finansiella instrument

RÄDDA BARNEN HAR byggt upp en kapitalbuffert för oförutsedda händelser och för att kunna garantera vårt arbete för barn. Sedan 2006 styrs förvaltningen av dessa medel av en policy som innehåller strikta krav på etik, låg risk och kostnadseffektiv förvaltning. Förvaltningspolicyn är framtagen enligt riktlinjer som FRII (Frivilligorganisationernas insamlingsråd) tagit fram för insamlingsorganisationer. Policyn har granskats av Charity Rating. Den är fastställd av Rädda Barnens riksstyrelse och utvärderas och revideras löpande. Medelsförvaltningens resultat följs upp av riksstyrelsen tillsammans med den övriga ekonomiska redovisningen på kvartalsbasis. Policyn är offentlig och full öppenhet gäller kring de revideringar som görs.

Rädda Barnens styrelse ansvarar för beslut om förändringar i förvaltningspolicyn. Styrelsens kapitalutskott ska säkerställa att förvaltningspolicyn efterlevs och ska ta fram förslag om uppdateringar av policyn vid behov.

Förvaltningspolicyn anger att den långsiktiga kapitalförvaltningen ska ha en förväntad avkastning om 3 procent reallt (efter inflation) per år över en rullande femårsperiod. Samtidigt ska den totala risknivån vara låg, t ex valuta- och kreditrisker. Det ska uppnås genom en global diversifiering, en relativt låg aktieandel, låg valutarisk samt strikta limiter för den operativa förvaltningen. Policyn anger hur stor andel av kapitalet som får placeras i aktier respektive räntebärande värdepapper. Aktieportföljen ska till största delen förvaltas indexnära.

Rädda Barnen följer FRII:s riktlinjer om att förvaltningspolicyns etiska aspekter kopplas till målen och syftet med Rädda Barnens verksamhet, att de är mätbara och möjliga att följa upp samt att placeringspolicyn är offentlig.

Enligt den värdegrund som gäller för Rädda Barnens förvaltning av medel, som under 2013 fick ännu större fokus på barns rättigheter, ska investeringar ske i företag som följer de internationella konventioner som Sverige undertecknat, särskilt sådana som förbättrar barns rättigheter, villkor och möjligheter.

Rädda Barnen ska också utnyttja möjligheten att som aktiv investerare påverka för att företag ska integrera barns rättigheter i sin verksamhet utifrån barnrättsprinciperna (The Children's Rights and Business Principles). Principerna, som lanserades 2012 av Rädda Barnen, UN Global Compact och UNICEF, har under 2013 lyfts fram alltmer på den globala hållbarhetsagendan. Rädda Barnen har samverkat med flera företag för att med principerna som grund påverka dem att bidra positivt till barns rättigheter i sin kärnverksamhet. Som resultat av detta har flera företag under 2013 påbörjat att integrera barns rättigheter i sin kärnverksamhet.

Rädda Barnen investerar endast i företag som har mindre än 5 procent av sin omsättning från verksamhet inom alkohol, pornografi, tobak eller vapen. Strävan ska vara att uppnå noll procent.

Förvaltningen sköts av externa förvaltare. En särskild rapport om den långsiktiga kapitalförvaltningens utveckling och eventuella avvikelser från fastställda mandat och limiter följs upp av utskottet månadsvis och läggs fram för styrelsen med den ekonomiska kvartalsrapporteringen.

2012 ändrades policyn för att höja den riskjusterade avkastningen i ränteportföljen i dagens lågräntemiljö. Genom ändringen tilläts en exponering mot företagsobligationer och under 2013 gjordes en upphandling och nyinvestering i företagsobligationsfonder. Vid utgången av 2013 bestod ränteportföljen av 30,4 procent företagsobligationsfonder varav 25,2 procent inom Investment Grade och 5,2 procent inom High Yield.

Den genomsnittliga fasta förvaltningskostnaden för totala kapitalportföljen motsvarade 0,26 procent vid 2013 års utgång.

9. Uppföljning och resultat

RÄDDA BARNEN FÖLJER regelbundet upp sin verksamhet genom ett antal olika rapporter såsom verksamhetsberättelse, årsredovisning, års- och kvartalsrapporter, personalbokslut, intern kontroll, hållbarhetsredovisning, effekt-rapport samt FRII kvalitetskod.

Underlag för uppföljning får vi genom års- och kvartalsrapporter från olika delar av vår verksamhet, uppföljning av ett urval av FRII:s föreslagna nyckeltal och genom indikatorer för våra långsiktiga mål. Vi har också instrument för att värdera vårt påverkansarbete, och metoder för att uppskatta hur många vi når ut till i de internationella programmen.

9.1 Rädda Barnens verksamhet

I kartan på nästa uppslag visar vi var vi bedrivit vår verksamhet under 2013. Verksamhet inom de tematiska områden som har störst anslag markeras per land och vi redovisar de totala programkostnaderna per region. Vi visar också ett diagram över de totala intäkterna.

Rädda Barnens prioriterade tematiska området är (enligt verksamhetsinriktningen 2013-2016) barnets rätt till god samhällsstyrning och barnets rätt till trygghet och skydd. Rädda Barnen bedriver både humanitärt arbete och långsiktigt utvecklingsarbete inom dessa områden. I Sverige tillkommer dessutom det prioriterade området barnets rätt till utbildning.

Barnets rätt till god samhällsstyrning

Rädda Barnen arbetar för att säkerställa att stater gör det som krävs för att alla barn ska få sina rättigheter tillgodosedda. Barnkonventionen är grunden och vi arbetar för att staterna ska ta fram och stärka strukturerna för att de ska kunna leva upp till Barnkonventionen. Vi påverkar regeringar att lämna rapport till FN:s kommitté för barnets rättigheter och stöder lokala organisationer utomlands att lämna in en tilläggsrapport. Vi lämnar själva in en tilläggsrapport för att påtala brister i genomförandet av Barnkonventionen i Sverige. Rädda Barnen arbetar också för att myndigheter ska bli bättre på att lyssna till barns egna röster. Eftersom barns rätt till överlevnad och utveckling är en del av Barnkonventionen relaterar detta även till Rädda Barnens humanitära arbete.

Under Barns rätt till god samhällsstyrning

ligger även vårt arbete med att få företagen att integrera barns rättigheter i sin egen verksamhet. Rädda Barnen har, på mandat av Internationella Rädda Barnen, tillsammans med Global Compact och Unicef utvecklat barnrättsprinciper för företag – Children's Rights and Business Principles (CRBP). Den globala lanseringen av principerna ägde rum i London i mars 2012. Rädda Barnens arbete för att påverka företag att bli aktörer för barns rättigheter, baserat på barnrättsprinciperna, har utvecklats starkt och svenska Rädda Barnen har en tydlig ledarroll inom Internationella Rädda Barnen i dessa frågor.

Företag och privata aktörer, både inom Sverige och internationellt, har påverkats genom engagemang i företagsnätverk, branschorganisationer och andra plattformar. Metoder och verktyg för att stödja företag att integrera barns rättigheter i sin kärnverksamhet har utvecklats med och använts av ett flertal företag i olika branscher.

Barnets rätt till trygghet och skydd

Rädda Barnen arbetar för att förhindra våld mot barn och för att barn som utsätts för våld eller övergrepp ska få det skydd och den rehabilitering de har rätt till. Det ska finnas nationella trygghetssystem och alla barn ska få sina rättigheter tillgodosedda. I Sverige fokuserar Rädda Barnen arbetet på att förhindra våld mot barn, på att stödja barn som bevittnat våld i hemmet, på barns situation i skolan och på institutioner och på att stärka ensamkommande flyktingbarns rättigheter. Internationellt arbetar Rädda Barnen med barns rätt till psykosocialt stöd, att de inte ska utsättas för sexuella övergrepp och våld och för att barn ska få vara med sin familj eller andra trygga vuxna både i utvecklingsarbetet och i humanitärt arbete.

Barnets rätt till utbildning

Rädda Barnen bedriver påverkansarbete för att alla barn ska ha rätt till en kvalitativt god utbildning och för att stater ska satsa tillräckliga resurser på utbildning. Vi arbetar internationellt för att minska våld och övergrepp i skolmiljön, samt för att utbildning även ska finnas tillgänglig för barn i krig och väpnade konflikter. I Sverige arbetar Rädda Barnen för att alla barn – särskilt de mest utsatta – ska få sin rätt till utbildning tillgodosedd.

Här arbetar vi för barnens rättigheter

På den här kartan markerar vi de länder där det bedrivs projekt inom de teman som har störst anslag (endast verksamhet som överstiger 500 tkr i kostnader). Regionala program markeras inte men ingår i totalsumman som står under respektive region. Summorna är avrundade till närmaste miljon kr. För mer information se not 5 och 6.

- **BARNETS RÄTT TILL TRYGGHET OCH SKYDD** **281 MKR**
- **BARNETS RÄTT TILL UTBILDNING** **130 MKR**
- **BARNETS RÄTT TILL GOD SAMHÄLLSSTYRNING** **97 MKR**

Totalkostnad för projekt runt om i världen är 845 mkr. I det ingår fler tematiska områden än de som markerats på kartan.

- ★ 255 mkr har använts till humanitärt arbete och katastrofarbete. På kartan är dessa insatser markerade med en stjärna.

SVERIGE

67 MKR

REGIONKONTOR

BORLÄNGE
GÖTEBORG
KARLSTAD
LULEÅ
MALMÖ
NORRKÖPING
STOCKHOLM
UMEÅ
VÄNERSBORG
VÄXJÖ
ÖSTERSUND

LATINAMERIKA

31 MKR

HAITI
PERU

SAMT EJ LANDSPECIFIKA
REGIONALA PROJEKT

VÄSTAFRIKA

64 MKR

BURKINA FASO
ELFENBENSKUSTEN
MALI
NIGER
SENEGAL

SAMT EJ
LANDSPECIFIKA
REGIONALA
PROJEKT

SÖDRA AFRIKA

41 MKR

MOÇAMBIQUE
SYDAFRIKA
TANZANIA
ZAMBIA

SAMT EJ LANDSPECIFIKA
REGIONALA PROJEKT

**EXEMPEL PÅ
VERKSAMHET/
TEMATISKA OMRÅDEN**

Flyktingstöd
Föräldrastöd
Motverka våld
Civila samhället
God samhällsstyrning
Demokrati i skolan
Diskriminering inom idrotten
Jämställdhet

EUROPA
21 MKR

KOSOVO
LITAUEN
SCHWEIZ

SAMT EJ LANDSPECIFIKA
REGIONALA PROJEKT

Våra intäkter

Avrundade till närmaste miljon kr.

7
13
450
532

Diverse intäkter

Medlemsavgifter

Insamlade medel

Bidrag från organisationer
och myndigheter

**MELLAN-
ÖSTERN OCH
NORDAFRIKA**

127 MKR

IRAK
JEMEN
JORDANIEN
LIBANON
SYRIEN
OCKUPERADE PALESTINA

SAMT EJ LANDSPECIFIKA
REGIONALA PROJEKT

**ÖSTRA OCH
CENTRALA AFRIKA**

145 MKR

CENTRALAFRIKANSKA REPUBLIKEN
DEM. REP. KONGO
ETIOPIEN
KENYA
SOMALIA
SUDAN

SAMT EJ LANDSPECIFIKA
REGIONALA PROJEKT

**SÖDRA OCH
CENTRALA
ASIEN**

118 MKR

AFGHANISTAN
BANGLADESH
INDIEN
NEPAL
PAKISTAN
SRI LANKA

SAMT EJ LANDSPECIFIKA
REGIONALA PROJEKT

**SYDÖSTRA
ASIEN OCH
STILLA HAVET**

57 MKR

FILIPPINERNA
INDONESIEN
KAMBODJA
KINA
MYANMAR
NORDKOREA
THAILAND
VIETNAM

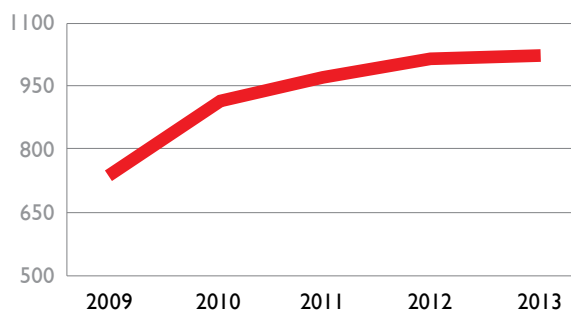
SAMT EJ LANDSPECIFIKA
REGIONALA PROJEKT

9.2 Intäkter¹

Rädda Barnens totala intäkter ökade under året med 1 procent och uppgick till 1 016,5 (1 007,5) mkr.

Av totala intäkter uppgick verksamhetsintäkterna till 1 001,7 (994,8) mkr och resultat från finansiella investeringar till 14,8 (12,7) mkr.

Totala intäkter

Insamlade medel

De insamlade medlen utgör 44,9 procent av de totala verksamhetsintäkterna. Under året ökade intäkter från insamlade medel med 8 procent och uppgick till 449,7 (415,7) mkr. Insamling från privata givare, allmänheten, ökade med 12 procent under året och uppgick till 226,1 (201,1) mkr, vilket är den högsta siffran i Rädda Barnens historia. Den huvudsakliga orsaken till ökningen är en effektiv insamling till förmån för dem som drabbats av naturkatastrofen på Filippinerna.

Intäkterna från företagssamarbeten minskade något jämfört med föregående år och uppgår till 93,4 (96,1) mkr. Av företagsintäkterna bestod 61,7 (60,0) mkr av intäkter från det globala företagssamarbetet med IKEA.

Under 2013 bidrog Svenska Postkodlotteriet med 58,2 (63,0) mkr. Utöver basstödet från Postkodlotteriet ansöker Rädda Barnen om bidrag för specialprojekt inom specifika områden. Minskningen jämfört med föregående år är kopplat till att Rädda Barnen under 2012

mottog medel för ett större specialprojekt.

Intäkter från testamenten varierar ofta mellan åren. Under 2013 har Rädda Barnen mottagit ett antal större testamenten och intäkterna uppgick till 34,8 (22,6) mkr.

Insamlade medel från Internationella Rädda Barnen uppgick till 15,3 (17,4) mkr.

Intäkterna från Radiohjälpen och insamlingar från Världens Barn har under året uppgått till 11,1 (6,6) mkr.

Medel insamlade genom Rädda Barnens lokalföreningar ökade något jämfört med föregående år och uppgick till 4,0 (3,8) mkr. Övriga intäkter uppgick till 6,7 (5,1) mkr. I det ingår t ex intäkter från stiftelser.

Antalet anställda internationellt har på grund av omorganisation minskat sedan 2011, vilket är en förklaring till ökningen i nyckeltalet "Insamlade medel/Antal anställda nedan".

Bidrag från organisationer och myndigheter

Bidrag från organisationer och myndigheter utgör 53,1 procent av årets totala verksamhetsintäkter. Totalt uppgick bidragen under året till 532,2 (554,6) mkr vilket innebär en minskning med fyra procent. Bidraget från Sida, Rädda Barnens största bidragsgivare, står för 58,7 procent av Rädda Barnens totala bidrag.

Under föregående år ökade de humanitära bidragen från FN markant och den ökningen har fortsatt under året. Bidrag från FN står för 23,1 procent av årets totala bidrag. En stor del av bidragen är kopplade till humanitära insatser i Syrien. Den totala minskningen av bidragsintäkterna förklaras till stor del av minskade bidrag från EU.

Medlemsavgifter

Medlemsavgifterna har under de senaste åren legat på en relativt konstant nivå. Under 2013 uppgick medlemsavgifterna till 12,8 (12,5) mkr.

Nyckeltal insamlade medel

	2009	2010	2011	2012	2013
Insamlade medel/Antal anställda*	561 tkr	321 tkr	277 tkr	521 tkr	661 tkr
Insamlingskostnad/Insamlade medel	15,6%	14,5%	16,1%	14,9%	15,3%
Insamlade medel/Verksamhetsintäkter	55,0%	48,6%	40,1%	41,8%	44,9%

* Sverige och Internationellt

¹ Föregående års siffror redovisas inom parentes.

Nyckeltal erhållna bidrag

	2009	2010	2011	2012	2013
Erhållna bidrag/verksamhetsintäkter	41,9%	48,6%	57,5%	55,7%	53,1%

Övriga intäkter

Intäkter från externa kurser samt försäljning uppgår under året till 6,9 (12,0) mkr.

Avkastningsresultat långsiktiga kapitalförvaltningen

Resultatet från finansiella investeringar i Rädda Barnens resultaträkning (Not 7) är fastställt enligt redovisnings- och värderingsprinciper som följer årsredovisningslagen, Bokföringsnämndens allmänna råd för ideella föreningar och FRIIs styrande riktlinjer för årsredovisning (se redovisnings- och värderingsprinciper).

Enligt Rädda Barnens policy för medelsförvaltningen är målsättningen att den långsiktiga portföljen ska uppfylla en avkastningsförväntan om 3 procent realt per år över en rullande femårsperiod. Medelsförvaltningen ska i huvudsak ske genom extern förvaltning och aktieportföljen ska till största delen förvaltas indexnära.

Per utgången av 2013 uppgick marknadsvärdet av de långsiktigt förvaltade medlen till 320,7 mkr. Utvecklingen för den långsiktiga kapitalförvaltningen var under 2013 11,0 procent efter kostnader. Uppgången förklaras av den starka ökningen i aktieportföljen, hela 26,4 procent, till följd av den mycket starka uppgången i världens aktiemarknader. Ränteportföljen och portföljens alternativa investeringar utvecklades däremot svagt negativt.

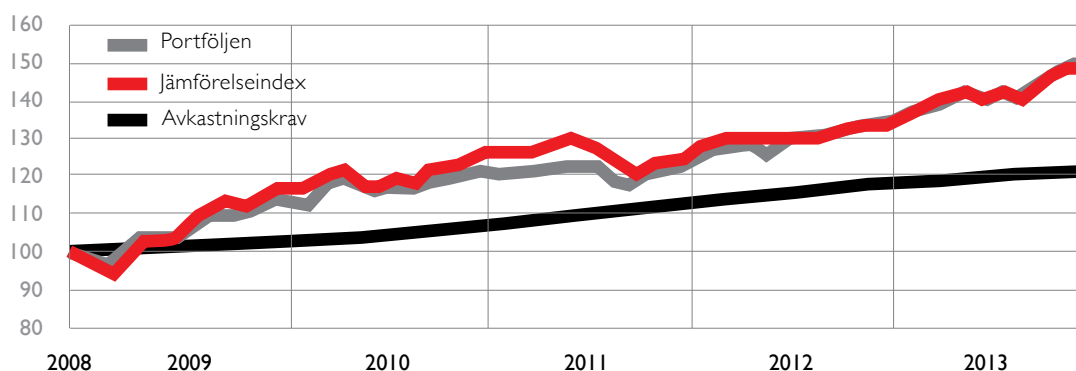
Under 2013 förvaltades aktieportföljen i sin helhet indexnära, vilket innebär att avkastningen bör ligga nära sitt viktade index. Skillnader på

kort sikt kan förekomma beroende på vissa tekniska faktorer eller att etiken gör skillnad. Ingen av delportföljernas jämförelseindex är etiska. Under 2013 utvecklades den totala aktieportföljen 0,9 procent lägre än index, som ökade med 27,3 procent.

Utvecklingen på ränteportföljen låg på -0,5 procent vilket var lägre än viktad jämförelseindex om 0,6 procent. Skillnaden förklaras främst med att ränteportföljens jämförelseindex är ett blandindex med syfte att spegla ränteportföljens normalallokering om 70 procent bostads- och statspapper och 30 procent företagsobligationer. Ränteportföljen hade först under andra halvan av 2013 en exponering mot företagsobligationer enligt normalallokeringen.

De alternativa placeringarna, vilka motsvarade ca 10 procent av totalportföljen, hade totalt sett en svag negativ utveckling under året om -0,4 procent, vilket var sämre än jämförelseindex som ökade med 6,7 procent. Innehaven har setts över med resultat att ett av de två fondinnehaven har avyttrats. Storleken på den alternativa portföljen har till följd av detta halverats mot slutet av 2013.

Sett över fem år har den långsiktiga kapitalportföljen avkastat 8,3 procent per år i nominella termer (se figur). Målsättningen om en real avkastningsförväntan om 3 procent per år utgör för samma period 4,0 procent årlig avkastning i nominella termer. Det innebär att portföljen har överavkastat med 4,3 procent per år över den senaste femårsperioden.

Akkumulerad värdeutveckling sedan 5 år index = 100

Per den 31 december 2013 utgjorde aktieinnehavet 44,4 procent av totalportföljens marknadsvärde, ränteportföljen 50,5 procent och de alternativa placeringarna 5,0 procent. Därmed ligger tillgångsslagen inom sina limiter, vilka stipulerar att aktieinnehavet får uppgå till maximum 47 procent och ränteportföljen till minimum 43 procent.

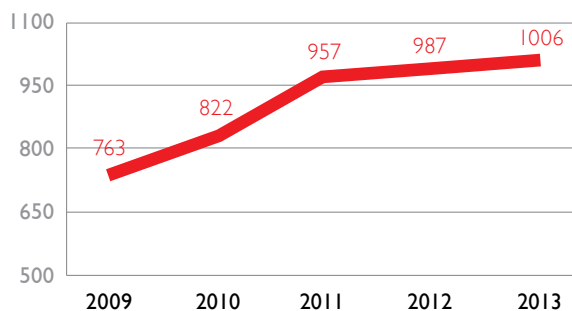
Vid utgången av 2013 motsvarade storleken på den långsiktiga kapitalportföljen, mätt i marknadsvärde, 31,4 procent av Rädda Barnens omsättning och 65,9 procent av det egna kapitalet. Bedömningen är att storleken långsiktigt förvaltat kapital ligger på en rimlig nivå.

Utöver den långsiktigt placerade kapitalportföljen har Rädda Barnen, som ett led i att hantera likviditetsrisker och hålla en god betalningsberedskap, även en kortsiktig likviditetsförvaltning. Dessa medel består huvudsakligen av kortsiktiga räntepapper eller räntefonder utöver bankmedel. Därutöver finns en portfölj med ärvda aktier och fondandelar, vilka avvecklas successivt i takt med att de mottas av Rädda Barnen. Storleken på den kortsiktiga portföljen var vid 2013 års utgång 22,0 mkr.

9.3 Kostnader²

Rädda Barnens verksamhetskostnader omfattar ändamålskostnader samt kostnader kopplade till insamling och administration. Rädda Barnens verksamhetskostnader uppgick under året till 1006,3 (987,1) mkr, en ökning med 2 procent jämfört med föregående år.

Verksamhetskostnader

Ändamålskostnader

Som ändamålskostnader räknas Rädda Barnens kostnader för programverksamhet samt stöd till medlemsrörelsen. Under året uppgick dessa kostnader till 896,8 (888,2) mkr.

Nyckeltalet på nästa sida beskriver Rädda Barnens betalningsberedskap, det vill säga hur många dagar Rädda Barnen kan fortsätta sin verksamhet utan intäkter.

Programkostnaderna omfattar både nationell och internationell verksamhet. De tematiska programkostnaderna, exklusive programstödjande kostnader, har under de senaste fyra åren fördelats på följande sätt:

Av programkostnaderna är 255,3 (255,3) mkr kopplade till arbete i en humanitär kontext och 425,2 (384,2) mkr i långsiktigt utvecklingsarbete. Stora delar av kostnaderna för det humanitära arbetet är nära kopplat till övriga tematiska områden vilket gör att endast 5 procent av programkostnaderna ligger inom det tematiska området katastrofarbete.

Insamlingskostnader

Årets kostnader för insamling uppgick till 68,8 mkr (62,1 mkr). Ökningen av insamlingskostnaderna är ett led i Rädda Barnens arbete med att säkra en långsiktig och stabil finansiering. Under året har investeringar gjorts för att framför allt öka rekryteringen av månadsgivare.

Administrationskostnader

Kostnader för administration uppgick till 40,8 mkr (36,8 mkr). En bidragande faktor till de ökade administrationskostnaderna är en ökad satsning på kompetensutveckling inom organisationen.

Insamlings- och administrationskostnader utgör 11 procent av de totala intäkterna för 2013.

² Föregående års siffror redovisas inom parentes.

Betalningsberedskap

	2009	2010	2011	2012	2013
Antal dgr som eget kapital täcker våra ändamålskostnader	180	212	190	197	196

Programkostnader

	2009	2010	2011	2012	2013
Barnets rätt till trygghet och skydd	35%	36%	37%	39%	42%
Barnets rätt till god samhällsstyrning	20%	22%	18%	17%	15%
Barnets rätt till utbildning	29%	27%	22%	20%	19%
Övriga tematiska områden	16%	15%	23%	24%	24%

Administrationskostnader

	2009	2010	2011	2012	2013
Ändamålskostnader; Program	647,4	702,6	839,7	865,9	876,3
Ändamålskostnader; Medlem	22,4	19,9	21,5	22,3	20,5
Insamlingskostnader	63,3	63,9	62,9	62,1	68,8
Administrationskostnader	29,7	35,3	33,1	36,8	40,8
Totala kostnader	762,8	821,7	957,2	987,1	1 006,3
Totala intäkter	756,8	910,6	986,7	1 007,5	1 016,5
Insamling & Administration / Totala intäkter	12%	11%	10%	10%	11%

9.4 Resultat³

Årets resultat uppgår till 10,1 mkr (20,4) mkr inklusive finansnetto. Årets reservering av ändamålsbestämda medel, till följd av erhållna medel som ännu inte har använts till verksamhet, är 73,4 mkr. En stor del av reserveringen avser medel till katastroffonden. Utnyttjandet av ändamålsbestämda medel från tidigare år är 80,8 mkr. En stor del av både årets reserverade medel samt utnyttjade medel från tidigare år är relaterade till projekt som finansierats med medel från IKEA.

Kvarvarande överskott uppgår till 17,5 (-14,0) mkr och utgör årets förändring i ej ändamålsbestämt eget kapital.

9.5 Förvaltade stiftelser⁴

Rädda Barnen förvaltade per utgången av 2013 sex stiftelser vars bundna stiftelsekapital vid årets slut uppgick till 25,6 miljoner kronor.

^{3,4} Föregående års siffror redovisas inom parentes.

10. Viktiga beslut och händelser under 2013

UNDER ÅRET HAR den nya organisationen för utförande av internationell programverksamhet, Save the Children International, SCI, utvecklats och stabiliserats med gemensamma ansträngningar från Internationella Rädda Barnen och medlemsorganisationerna. De nya regionkontoren har utvecklat sitt stöd till landkontoren. Även mellan landkontoren stöttar man varandra. Ett exempel på detta är att när belastningen på Libanonkontoret pga flyktinkatastrofen i Syrien blev för hög stöttade kontoret i ockuperade palestinska territoriet (oPt) dem genom att ta över ansvaret för regionala program. I Asien är den regionala strukturen för att agera i humanitära- och katastrofsituationer förändrad. Nu kan det dubbla uppdraget att ta hand om både långsiktigt arbete och katastrofsituationer utföras mer effektivt. Detta blev exempelvis tydligt i den snabba och välorganiserade responsen efter tyfonen på Filippinerna.

Med undantag av Sudan har nu samtliga Rädda Barnens region- och landkontor fört över sin verksamhet till Internationella Rädda Barnen. Det sista regionkontoret som fördes över var Södra Afrika.

Påverkanskontoret i Bryssel drivs nu av Internationella Rädda Barnen och ny personal har anställts. Kontoret har flyttat till nya lokaler. I Bryssel har de europeiska medlemmarna gått samman och finansierar en tjänst med särskilt fokus på interna frågor inom EU-området.

Nya avtal med Sida

Rädda Barnen fick sitt första fleråriga avtal med Sida för humanitärt stöd, vilket innefattar både stöd till humanitära insatser och till personal för insatser och på huvudkontoret. Rädda Barnen är dessutom den första organisationen som blivit strategisk humanitär partner till Sida.

Under årets inledning tecknades ett nytt rekordstort ramavtal med Rädda Barnens största bidragsgivare Sida/Civsam. Avtalet är på tre år, 2013-2015, men förväntas förlängas med ytterligare ett s k ”bryggår”, under vilket en ny ansökan bereds.

Internt utvecklingsarbete

Att ha den kompetens och kapacitet som krävs för att nå framgång är avgörande för Rädda Barnen. Därför inleddes ett arbete hösten 2013 för utveckla medarbetarnas och chefernas kompetens. Det kallas för ”Rädda Barnen-akademin”. Kompetensutvecklingen sker både i det löpande arbetet och i särskilda forum för lärande.

Under 2013 har organisationen fortsatt arbetet med att utveckla processer, system och rutiner. Detta för att öka kvaliteten, bli mer effektiv och nå bättre resultat.

Opinionsarbete och marknadsföring

Under året genomförde vi två större kampanjer i köpt media. ”Fattigskolan” genomfördes under tidig vår för att väcka engagemang i frågan kring Barnfattigdom. ”Min kropp är min” genomfördes under hösten och lyfte frågan om sexuella övergrepp mot barn.

Under året lanserade vi också en ny webbplats. Den nya webben ger oss bättre verktyg att mäta och optimera vår digitala kommunikation.

II. Externa faktorer som påverkar organisationen

Internationella kriser

Humanitära kriser i många av Asiens länder riskerar att rycka sönder det pågående långsiktiga utvecklingsarbetet då resurserna satsas på den akuta situationen. Den nya modellen med en gemensam organisation för den internationella programverksamheten där både utvecklings- och katastrofarbete finns under samma tak kan komma att visa sig vara ett viktigt steg framåt för att lösa detta.

Flyktingströmmarna från Syrien leder till att arbetet i Libanon utsätts för stora utmaningar. Hälften av alla skolbarn som befinner sig i Libanon står

utanför skolsystemet vilket kräver nya strategier.

Flera väpnade konflikter blossade upp i Afrika under året med våld, övergrepp och flyktingströmmar som följd. Rädda Barnen riktade humanitära insatser mot barn och deras familjer i alla dessa konflikter och Internationella Rädda Barnen inledde en humanitär insats i Centralafrikanska republiken där Rädda Barnen tidigare inte haft verksamhet. Klimatet för det civila samhället har hårdnat i många länder i Afrika. Detta har gjort det svårare att bedriva ett rättighetsbaserat arbete där.

I2. Väsentliga händelser efter räkenskapsårets utgång

VÄRT ATT NOTERA som påverkar den rapporterade programverksamheten efter årsskiftet 2013/2014 är att verksamheten i Afghanistan sattes på sparlåga till efter valet i april och att samarbetsorganisationerna i Ukraina och Ryssland har rapporterat om inskränkt utrymme för det civila samhället att arbeta i länderna. Inter-

nationella Rädda Barnens verksamhet i Tchad har påverkats av det svåra säkerhetsläget i den Centralafrikanska republiken.

Från och med 2014 räkenskapsår kommer Rädda Barnen att följa det nya redovisningsregelverket K3.

I3. Framtida utveckling

EN VIKTIG DEL av Rädda Barnens arbete är att stärka och utveckla de mindre medlemsorganisationerna och bygga nya självständiga medlemmar i Internationella Rädda Barnen. Ett exempel på det senare är verksamheten i Filippinerna, där landkontoret under 2014 påbörjar en nationell insamlingsverksamhet i syfte att inom några år bli en fullvärdig medlem i Internationella Rädda Barnen. Andra länder där Rädda Barnen är med

och bygger en ny medlemsorganisation är Indonesien och Colombia.

De nordiska Rädda Barnen-medlemmarna diskuterar också att gemensamt stötta nationella medlemmar i Latinamerika. Rädda Barnen Sverige stöttar redan de nationella medlemmarna Sydafrika och Swaziland, ett stöd som fortsätter under 2014.

Resultaträkning

		2013	2012
Belopp i tkr			
Verksamhetens intäkter			
Medlemsavgifter	Not 1	12 832	12 511
Insamlade medel	Not 2	449 730	415 749
Diverse intäkter	Not 3	6 857	11 973
Bidrag från organisationer och myndigheter	Not 4	532 231	554 559
		1 001 650	994 792
Ändamålskostnader			
Programmet	Not 5,6,22,23	-876 319	-865 900
Medlem	Not 6,22,23	-20 486	-22 295
		-896 805	-888 195
Insamlings- och administrationskostnader			
Insamling	Not 6,22,23	-68 770	-62 131
Administration	Not 6,22,23	-40 762	-36 785
		-109 532	-98 916
Verksamhetskostnader		-1 006 337	-987 111
Verksamhetsresultat		-4 687	7 681
Resultat från finansiella investeringar	Not 7	14 814	12 691
Årets resultat		10 127	20 372
Fördelning av årets resultat			
Not 17			
Årets resultat enligt resultaträkningen		10 127	20 372
Utnyttjande av ändamålsbestämda medel från tidigare år		80 814	39 244
Reservering av ändamålsbestämda medel som inte utnyttjats under året samt fria avsättningar enligt styrelsebeslut		-73 476	-73 626
Kvarstående belopp för året/ej ändamålsbestämt kapital		17 465	-14 010

Balansräkning

		2013-12-31	2012-12-31
<i>Belopp i tkr</i>			
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
<i>Immateriella anläggningstillgångar</i>			
Dataprogramvara	Not 8	208	0
		208	0
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>			
Byggnader	Not 9	0	0
Inventarier och installationer	Not 10	467	1 055
		467	1 055
<i>Finansiella anläggningstillgångar</i>			
Andelar i Rädda Barnens Serviceaktiebolag	Not 11	908	908
Långfristiga värdepappersinnehav	Not 12	282 821	279 022
Långfristiga fordringar	Not 13	74 689	51 255
		358 418	331 185
Summa anläggningstillgångar		359 093	332 240
Omsättningstillgångar			
<i>Fastigheter mm avsedda för försäljning</i>		1 058	1 421
<i>Kortfristiga fordringar</i>			
Kundfordringar		5 029	7 680
Övriga fordringar	Not 14	107 181	210 975
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	Not 15	60 852	56 205
		173 062	274 860
<i>Kortfristiga placeringar</i>	Not 16	870	27 041
Kassa och bank		323 604	188 620
Summa omsättningstillgångar		498 594	491 942
SUMMA TILLGÅNGAR		857 687	824 182

Balansräkning forts.

		2013-12-31	2012-12-31
<i>Belopp i tkr</i>			
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital	Not 17		
Eget kapital vid årets ingång		469 045	448 673
Årets resultat		10 127	20 372
		479 172	469 045
Avsättningar	Not 18		
Avsättningar till personal i utlandet		16 988	14 719
		16 988	14 719
Långfristiga skulder			
Skuld till Rädda Barnens Serviceaktiebolag		100	100
		100	100
Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder		31 909	24 816
Övriga skulder	Not 19	85 730	65 478
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	Not 20	243 788	250 024
		361 427	340 318
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		857 687	824 182
Ställda säkerheter		Inga	Inga
Ansvarsförbindelser	Not 21	12 142	10 743

Kassaflödesanalys

	2013	2012
<i>Belopp i tkr</i>		
Den löpande verksamheten		
Inbetalningar från givare och medlemmar m m	1 099 762	918 453
Utbetalningar till samarbetspartner, anställda och leverantörer m m	-980 368	-965 215
Kassaflöde från den löpande verksamheten före betalda räntor och inkomstskatter	119 394	-46 762
Erhållen ränta	4 803	4 655
Erhållna utdelningar	3 700	4 950
Erlagd ränta	-8	-12
Kassaflöde från den löpande verksamheten	127 889	-37 169
Investeringsverksamheten		
Investeringar i immateriella anläggningstillgångar	-208	0
Sålda immateriella anläggningstillgångar	0	21
Investeringar i materiella anläggningstillgångar	-137	-2 254
Sålda materiella anläggningstillgångar	1 421	3 072
Placeringar i finansiella anläggningstillgångar	-109 126	-239 475
Avyttringar av finansiella anläggningstillgångar	88 182	156 134
Minskning kortfristiga finansiella placeringar	27 299	2 004
Kassaflöde från investeringsverksamheten	7 431	-80 498
Årets kassaflöde	135 320	-117 667
Likvida medel vid årets början	188 620	309 091
Kursdifferenser i likvida medel	-336	-2 804
Likvida medel vid årets slut	323 604	188 620

Redovisnings- och värderingsprinciper

Redovisnings- och värderingsprinciper följer Årsredovisningslagen, Bokföringsnämndens allmänna råd för ideella föreningar och FRIIs styrande riktlinjer för årsredovisning.

Intäktsredovisning

Intäkter redovisas till det verkliga värdet av vad som erhållits eller kommer att erhållas.

Intäkter i form av gåvor och bidrag intäktsförs som huvudregel när gåvan sakrättsligt är genomförd.

Gåvor från i första hand privatpersoner redovisas normalt enligt kontantprincipen. Även gåvor från företag och organisationer redovisas normalt i den period då bidraget inbetalas. I den mån det på balansdagen finns avtalade men ej erhållna gåvor och bidrag från företag och organisationer intäktsförs dessa efter individuell prövning.

Medlemsavgifter

Medlemsavgifter omfattar inbetalningar för medlemskap i Rädda Barnen.

Insamlade medel

I insamlade medel inkluderas mottagna gåvor från allmänheten, företag, organisationer, stiftelser och fonder.

Till insamlade medel räknas också testamentsgåvor och donationer samt medel från Radiohjälpens avseende gemensamma insamlingar.

Bidrag från organisationer och myndigheter

Som bidrag räknas likvida medel från främst bidragsgivare som är ett offentligt organ. Här ingår även medel från Radiohjälpens avseende sökta bidrag, samt bidrag från systerorganisationer inom Internationella Rädda Barnen. Bidraget intäktsförs i den period när bidraget utbetalas.

Villkorade bidrag skuldförs till dess att de utgifter som bidraget ska täcka uppkommer. Om ett bidrag avser en bestämd tidsperiod, periodiseras bidraget över denna period.

Kostnadsredovisning

Rädda Barnens kostnader redovisas enligt FRIIs riktlinjer som ändamåls-, insamlings- och administrationskostnader. Till de direkta kostnaderna för dessa verksamheter tillkommer de indirekta och stödjande varav en del av dessa utgörs av samkostnader. Dessa fördelas så att varje del bär sina egna kostnader. Fördelningen baseras på hur stor andel av personal- och kontorsresurser som respektive del tar i anspråk.

Ändamålskostnader

Med ändamålskostnader avses de kostnader som Rädda Barnen har för att genomföra uppdraget enligt stadgarna. Uppdelning görs mellan kostnader för programverksamhet i Sverige och utomlands samt medlemsverksamhet i de delar som avser seminarier, kurser och konferenser som stöder och utvecklar programverksamheten. Arbetet med opinionsbildning tillhör programverksamheten.

Insamlingskostnader

Insamlingskostnader avser de kostnader som uppkommer för att generera gåvor från privatpersoner och företag i form av insamlingsmateriel, tryckkostnader, annonser samt personalkostnad för dem som arbetar med dessa insamlingsaktiviteter.

Administrationskostnader

Administrationskostnader är de kostnader som behövs för att administrera Rädda Barnen såsom kostnader för styrelsemöten, delar av revision, hyra, administrativa system och personalkostnader.

Tillgångar och skulder

Donerade tillgångar

Fastigheter och bostadsrätter som donerats till Rädda Barnen värderas till ett marknadsvärde beräknat vid tidpunkten då Rädda Barnen erhåller gåvan. De redovisas som omsättningstillgångar då avsikten är att dessa skall avyttras så snart som möjligt. Värdepapper redovisas som kortfristiga placeringar. Noterade värdepapper tas upp till marknadsnoteringen vid tidpunkten då de registrerats på Rädda Barnen.

Anläggningstillgångar

Immateriella och materiella anläggningstillgångar värderas till anskaffningsvärde och skrivs av systematiskt över den bedömda nyttjandeperioden. Följande avskrivningstider tillämpas både för inventarier i utlandet och för Sverige: Data-programvara och systemutvecklingskostnad: 3 år; Datainventarier: 3 år; Övriga inventarier: 5 år.

Värdepapper

De värdepapper som ingår i Rädda Barnens långsiktiga kapitalförvaltning klassificeras som anläggningstillgång medan de som utgör del av den kortfristiga förvaltningen klassificeras som omsättningstillgång.

Nedskrivning av anläggningstillgång görs om marknadsvärdet understiger anskaffningsvärdet och nedgången bedöms som varaktig. Värdepapper som klassificeras som omsättningstillgång värderas till det lägsta av verkligt värde och anskaffningsvärde per balansdagen.

Kortfristiga fordringar

Fordringar och skulder i utländsk valuta värderas till balansdagens kurs. Fordringar har tagits upp till belopp varmed de beräknas inflyta.

Avsättningar till personal i utlandet

För lokalanställd personal avsätter Rädda Barnen medel för pensioner eller liknande samt avgångsvederlag, i enlighet med upprättade villkor och respektive lands lagstiftning.

Årets resultat och eget kapital

Eget kapital avser de medel som tillställts Rädda Barnen för uppfyllande av dess syften och som på balansdagen inte utbetalats. Medel som av givaren bundits som beständiga donationsfonder eller till särskilda ändamål redovisas separat. De ändamålsbestämda medlen utnyttjas normalt under påföljande verksamhetsår.

Rädda Barnen-fonden och värderegleringsfonden är av styrelsen avsatt grundkapital respektive buffert för värdetförändringar på placeringstillgångar. Ej ändamålsbestämt kapital är medel som tillställts Rädda Barnen utan restriktion. Årets resultat enligt resultaträkningen avser skillnad mellan kostnader och erhållna medel under året. Förändringen av ej ändamålsbestämt kapital avser belopp efter utnyttjande eller reservation från/till övriga delar av eget kapital.

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen har upprättats enligt Redovisningsrådets rekommendation om kassaflöden (direkt metod).

Regionkontoren i utlandet

Vid årets slut kvarstår endast ett utlandskontor för vilket Rädda Barnen har juridiskt ansvar. Det kontoret ansvarar liksom tidigare för egen ekonomisk redovisning enligt direktiv från huvudkontoret i Sundbyberg. Månatlig rapportering lämnas för konsolidering i riksförbundets redovisning.

Riksförbundet och lokalfältet

Distriktsförbund och lokalföreningar har egna redovisningar som ej konsolideras i riksförbundets redovisning då inget moder/dotterbolagsförhållande finns mellan riksförbundet och distriktsförbunden och lokalföreningarna.

Koncernredovisning

Rädda Barnen äger 100 % av aktierna i Rädda Barnens Serviceaktiebolag. Bolagets omsättning uppgår endast till 6,5 mkr (2,5 mkr) varför ingen koncernredovisning upprättas.

Noter till resultat- och balansräkning

Belopp i tkr

	2013	2012
Not 1 Medlemsavgift	12 832	12 511
Medlemsavgiften är från 75 kr per medlem till 300 kr per hushåll. Enligt riksmötesbeslut utbetalas 25 % av medlemsavgiften till Rädda Barnens lokalföreningar. Av här redovisade medlemsintäkter utbetalas 3 344 tkr i enlighet med röstlängd utvisande antal betalande medlemmar 2013-12-31.		
Not 2 Insamlade medel		
Allmänheten	226 144	201 058
Insamlat genom Rädda Barnens lokalföreningar	4 005	3 758
Insamlat genom Internationella Rädda Barnen	15 283	17 425
Testamenten	34 834	22 600
Postkodlotteriet	58 178	63 000
Radiohjälpen/Världens Barninsamling	11 113	6 607
Företagssamarbeten/gåvor	93 430	96 137
Övrigt	6 743	5 164
Summa	449 730	415 749
Not 3 Diverse intäkter		
Varuförsäljning	2 613	3 613
Försålda tjänster	955	3 960
Övriga intäkter	3 289	4 400
Summa	6 857	11 973
Not 4 Bidrag från organisationer och myndigheter		
Sida	312 198	300 938
Övriga organisationer och myndigheter	220 033	253 621
Summa	532 231	554 559

Not 5 Programkostnader per region och satsningsområde

Per region	2013
Sverige	67 048
Europa	20 788
Öst-/Centralafrika	144 771
Västafrika	63 743
Södra Afrika	40 692
Mellanöstern och Nordafrika	127 122
Syd- och Centralasien	118 323
Sydostasien	57 220
Latinamerika	30 950
Regionövergripande	175 308
Delsumma direkt programverksamhet	845 965
Fördelade kostnader (se not 6)	30 354
Summa	876 319

Per satsningsområde	2013
Barnets rätt till trygghet och skydd	280 773
Barnets rätt till utbildning	130 408
Barnets rätt till god samhällsstyrning	96 961
Övriga program/teman	115 654
Katastrofarbete: insatser och koordinering	40 684
Tvärtematiskt	35 188
Programstödjande insatser: utland lokalt/regionalt	79 105
Programstödjande insatser: Internationella programmet i Sverige	30 105
Programstödjande insatser: Sverigeprogrammet	1 138
Programstödjande insatser: centralt	35 949
Delsumma direkt programverksamhet	845 965
Fördelade kostnader (se not 6)	30 354
Summa	876 319

Not 6 Fördelning av kostnader på Rädda Barnens verksamhetsgrenar

År 2013					
	Program	Medlem	Insamling	Adm	Totalt
<i>Direkt program- och insamlingsverksamhet</i>	845 965	17 186	59 254		922 405
Fördelade kostnader för stödjande processer					
Styrelse, ledning	2 988	202	331	20 968	24 489
Kommunikation	2 309		1 876	776	4 961
Personal, ekonomi, IT, intern service samt kundtjänst	25 057	3 098	7 309	19 018	54 482
<i>Totalt fördelade kostnader</i>	30 354	3 300	9 516	40 762	83 932
Summa	876 319	20 486	68 770	40 762	1 006 337

Not 7 Resultat från finansiella investeringar

	2013	2012
<i>Resultat från Rädda Barnens Serviceaktiebolag</i>		
Nedskrivningar	0	-2 200
	0	-2 200
<i>Resultat från värdepapper och fordringar som är anläggningstillgångar</i>		
Utdelningar	3 558	4 825
Räntor	3 423	3 822
Realisationsresultat vid försäljningar	6 289	4 613
	13 270	13 260
<i>Resultat från värdepapper och fordringar som är omsättningstillgångar</i>		
Utdelningar	142	125
Räntor	771	1 185
Realisationsresultat vid försäljningar	678	435
Nedskrivningar	0	-36
Återföring av nedskrivningar	114	80
	1 705	1 789
Räntekostnader och liknande resultatposter	-8	-12
Förvaltningskostnader	-153	-146
Summa	14 814	12 691

Not 8 Dataprogramvara

	2013-12-31	2012-12-31
Ingående anskaffningsvärde	14 211	14 381
Årets inköp	208	0
Försäljningar och utrangeringar	0	-170
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	14 419	14 211
Ingående avskrivningar	-14 211	-14 353
Årets avskrivningar	0	-7
Försäljningar och utrangeringar	0	149
Utgående ackumulerade avskrivningar	-14 211	-14 211
Utgående restvärde enligt plan	208	0

Not 9 Byggnader

	2013-12-31	2012-12-31
Ingående anskaffningsvärde	3 786	3 786
Försäljningar och utrangeringar	-3 786	0
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	0	3 786
Ingående avskrivningar	-3 786	-3 786
Försäljningar och utrangeringar	3 786	0
Utgående ackumulerade avskrivningar	0	-3 786
Utgående restvärde enligt plan	0	0

Byggnaden har utrangerats och överlämnats som gåva till Internationella Rädda Barnen.

Not 10 Inventarier och installationer

	2013-12-31	2012-12-31
Ingående anskaffningsvärde	16 448	20 650
Årets inköp	137	2 254
Försäljningar och utrangeringar	-1 883	-6 456
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	14 702	16 448
Ingående avskrivningar	-15 393	-16 747
Årets avskrivningar	-725	-2 275
Försäljningar och utrangeringar	1 883	3 629
Utgående ackumulerade avskrivningar	-14 235	-15 393
Utgående restvärde enligt plan	467	1 055

Inventarier har utrangierats och överlämnats som gåva till Internationella Rädda Barnen.

Not 11 Rädda Barnens Serviceaktiebolag

	2013-12-31	2012-12-31
Ingående bokfört värde	908	1 100
Förvärv (aktieägartillskott)	0	2 008
Nedskrivning av andelar	0	-2 200
Utgående bokfört värde	908	908

Not 12 Långfristiga värdepappersinnehav

	2013-12-31	2012-12-31
Ingående bokfört värde	279 022	242 680
Förvärv	85 692	187 863
Försäljningar	-81 893	-151 521
Utgående bokfört värde	282 821	279 022

Not 12 forts.

	2013-12-31	2013-12-31	2012-12-31
	Bokfört värde	Marknadsvärde	Bokfört värde
Handelsbanken Sverige Index Criteria	19 608	28 634	25 586
Handelsbanken Global Index Criteria	72 757	88 948	81 335
SEB Etisk Global Indexfond	19 316	24 055	21 548
Summa aktier	111 681	141 637	128 469
SEB Räntor Sverige	108 193	108 699	120 631
Sparinvest SICAV Ethical High Yield Value Bonds	8 001	8 444	0
SPP Företagsobligationsfond	39 825	40 853	0
Summa räntebärande papper	156 019	157 996	120 631
Excalibur hedgefond	15 121	16 062	15 121
GMM Alpha hedgefond	0	0	14 801
Summa alternativa placeringar	15 121	16 062	29 922
Summa	282 821	315 695	279 022

Not 13 Långfristiga fordringar

	2013-12-31	2012-12-31
Ingående nominellt värde	51 255	1 651
Tillkommande fordringar	23 434	49 604
Utgående ackumulerat nominellt värde	74 689	51 255

Tillkommande fordringar utgörs av förskott till Internationella Rädda Barnen för programverksamhet som implementeras av dem samt av generell likviditetsreserv för Internationella Rädda Barnen.

Not 14 Övriga fordringar

	2013-12-31	2012-12-31
Partners, lokala och medlemmar inom Internationella Rädda Barnen	87 504	156 767
Internationella Rädda Barnen	1 233	11 640
Personal	483	823
Bidragsgivare	12 230	18 511
Övriga fordringar	5 731	23 234
Summa	107 181	210 975

Not 15 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

	2013-12-31	2012-12-31
Upplupna bidrag	41 862	42 097
Upplupna ränteintäkter	1 994	2 603
Övriga upplupna intäkter	6 406	4 134
Övriga poster	10 590	7 371
Summa	60 852	56 205

Not 16 Kortfristiga placeringar

	2013-12-31	2013-12-31	2012-12-31
	Bokfört värde	Marknadsvärde	Bokfört värde
Aktier och fonder	1 591	870	1 682
Värdejustering	-721	-	-804
Summa aktier och fonder	870	870	878
Räntebärande papper	0	0	25 189
Summa räntebärande papper	0	0	25 189
Alternativa placeringar	0	0	1 005
Värdejustering	0	-	-31
Summa alternativa placeringar	0	0	974
Summa	870	870	27 041

Not 17 Eget kapital

	2013-12-31					2012-12-31
	Förvaltade fonder	RB-fonden	Värde-regleringsfond	Ändamålsbestämt kapital	Ej ändamålsbestämt kapital	Totalt
Ingående balans	12 807	110 000	18 500	192 017	135 721	469 045
Utnyttjat från tidigare år	0	0	0	-80 814		-80 814
Reserverat	1	0	0	73 475		73 476
Årets resultat efter fördelning					17 465	17 465
Utgående balans	12 808	110 000	18 500	184 678	153 186	479 172

Not 17 forts. Förvaltade fonder, specifikation

	2013-12-31	2012-12-31
Dr Torsten Arnéus Minne	12	12
Clara och Lilly Dahlströms Donationsfond	25	25
Greta Ehingers Minnesfond	518	518
Erna Ekelöfs Minnesfond	190	190
Mildred Ekmans Fond	27	27
Karl och Lilly Ericssons Minnesfond	941	941
Arthur Fischers Fond	1 828	1 828
Alfhild Frigård	317	317
Arvid Grundells Fond	16	16
Gurli Grundströms Minnesfond	2 165	2 165
Ingvar Hedströms Fond för verksamheten bland barn i nöd	250	250
Ture Håkanssons Minnesfond	200	200
Olga och Nils Johnsons Minnesfond	421	421
Inga C Kempes Fond	2 089	2 089
Kerstin Korning	100	100
Gunnar och Gretha Lindhs Minnesfond	122	122
Syskonen Karin och Sven Magnusons Fond	10	10
Mai Pehrsson	737	737
Kåre Pedersens Minnesfond	695	695
Herman och Sara Rydins Minnesfond	1 750	1 750
Laila Sandbergs Fond	75	75
Matilda och Per Wallbergs Donation	40	40
Övriga	280	279
Summa	12 808	12 807
RB-fonden	110 000	110 000
Värderegleringsfond	18 500	18 500
Ändamålsbestämda medel	184 678	192 017
Ej ändamålsbestämda medel	153 186	135 721
Summa eget kapital	479 172	469 045

Not 18 Avsättningar

	2013-12-31	2012-12-31
Avsättningar till personal i utlandet	16 988	14 719
Summa	16 988	14 719

Avsättningen inkluderar historiska avsättningar för de lokalanställda som övergått till Internationella Rädda Barnen. Avsättningar som berör dessa anställda överförs under 2014 till Internationella Rädda Barnen.

Not 19 Övriga skulder

	2013-12-31	2012-12-31
Varav skuld till Sida	8 491	1 206

Not 20 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

	2013-12-31	2012-12-31
Medlemsavgifter nästkommande år	8 768	10 144
Upplupna löner och sociala avgifter	13 589	13 083
Förutbetalda bidrag	207 984	211 846
Övrigt	13 447	14 951
Summa	243 788	250 024

Not 21 Ansvarsförbindelser

	2013-12-31	2012-12-31
Avvecklingsgaranti Internationella Rädda Barnen	12 142	10 743

Not 22 Löner, ersättningar och sociala kostnader

	2013	2012
Styrelse och generalsekreterare	1 598	1 695
Övriga anställda	101 462	95 329
Totala löner och ersättningar	103 060	97 024
Sociala kostnader (varav pensionskostnader)	53 950 (17 852)	46 743 (12 889)
Totalt Sverige	157 010	143 767
Utsända kontraktsanställda (inkl sociala kostnader, medföljande samt kostnadstillägg)	12 555	21 291
Lokalt anställda i utlandet	43 461	94 743

Se förvaltningsberättelsen avsnitt 4.4 gällande generalsekreterarens anställningsvillkor.

Not 23 Medelantal anställda

	2013	2013	2012	2012
	Antal anställda	varav män	Antal anställda	varav män
Tillsvidareanställda, huvudkontor	160	36	148	34
Tillsvidareanställda, regionkontor i Sverige	43	11	43	13
Projektanställda, huvudkontor	18	3	10	2
Projektanställda, regionkontor i Sverige	27	5	25	3
Utsända kontraktsanställda	15	9	27	14
Nationella placerade hos SCI	7	2	0	0
EU-anställda	2	1	0	0
	272	67	253	66

Antal i utlandet lokalt anställda var vid årets slut 433 (545) varav män 310 (387).

Styrelsens och ledningens sammansättning

Styrelsen: 8 (8) kvinnor och 5 (5) män

Ledningsgruppen: 5 (4) kvinnor och 1 (2) män

Årsredovisningens undertecknande

Stockholm den 25 april 2014

Inger Ashing
ordförande

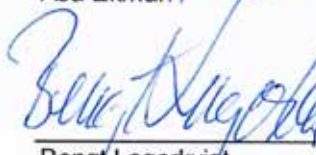

Kojo Ansah-Pewudie
vice ordförande

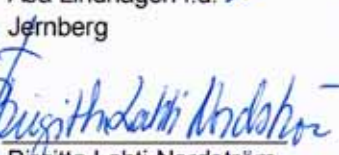

Inga-Britt Ahlenius

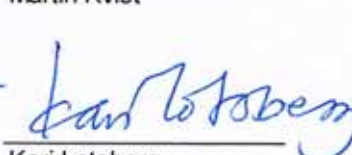

Åsa Ekman

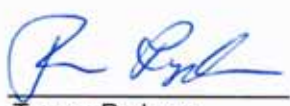

Åsa Lindhagen f.d.
Jernberg

Martin Kvist

Bengt Lagerkvist

Birgitta Lahti-Nordström

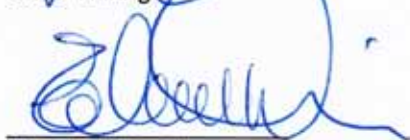

Kari Lotsberg

Tomas Rydmo

Anna Sivilér

Johan Sohlberg

Sara Thiringer

Elisabeth Dahlin
Generalsekreterare

Vår revisionsberättelse har lämnats 2014-06-13

Jonas Grahn
Auktoriserad revisör

Anders Öberg
Förtroendevald revisör

Revisionsberättelse

Revisionsberättelse

Till riksmötet i Rädda Barnens Riksförbund, org.nr 802002-8638

Rapport om årsredovisningen

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för Rädda Barnens Riksförbund för år 2013. Riksförbundets årsredovisning ingår i den tryckta versionen av detta dokument på sidorna 9-50.

Styrelsens och generalsekreterarens ansvar för årsredovisningen

Det är styrelsen och generalsekreteraren som har ansvaret för att upprätta en årsredovisning som ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen och för den interna kontroll som styrelsen och generalsekreteraren bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Revisorns ansvar

Vårt ansvar är att uttala oss om årsredovisningen på grundval av vår revision. Granskningen har utförts enligt god revisionssed. För den auktoriserade revisorn innebär detta att denne utfört revisionen enligt International Standards on Auditing och god revisionssed i Sverige. Dessa standarder kräver att den auktoriserade revisorn följer yrkesetiska krav samt planerar och utför revisionen för att uppnå rimlig säkerhet att årsredovisningen inte innehåller väsentliga felaktigheter.

En revision innefattar att genom olika åtgärder inhämta revisionsbevis om belopp och annan information i årsredovisningen. Revisorn väljer vilka åtgärder som ska utföras, bland annat genom att bedöma riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel. Vid denna riskbedömning beaktar revisorn de delar av den interna kontrollen som är relevanta för hur riksförbundet upprättar årsredovisningen för att ge en rättvisande bild i syfte att utforma granskningsåtgärder som är ändamålsenliga med hänsyn till omständigheterna, men inte i syfte att göra ett uttalande om effektiviteten i föreningens interna kontroll. En revision innefattar också en utvärdering av ändamålsenligheten i de redovisningsprinciper som har använts och av rimligheten i styrelsens uppskattningar i redovisningen, liksom en utvärdering av den övergripande presentationen i årsredovisningen.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Uttalande

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av riksförbundets finansiella ställning per den 31 december 2013 och av dess finansiella resultat och kassaflöden för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens och generalsekreterarens förvaltning för Rädda Barnens Riksförbund för år 2013.

Styrelsens och generalsekreterarens ansvar

Det är styrelsen och generalsekreteraren som har ansvaret för förvaltningen.

Revisorns ansvar

Vårt ansvar är att med rimlig säkerhet uttala oss om förvaltningen på grundval av vår revision. Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige.

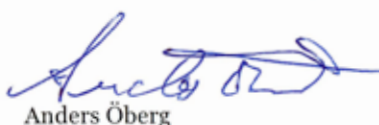
Som underlag för vårt uttalande om ansvarsfrihet har vi utöver vår revision av årsredovisningen granskat väsentliga beslut, åtgärder och förhållanden i riksförbundet för att kunna bedöma om någon styrelseledamot eller generalsekreteraren har företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till försummelse som kan leda till ersättningsskyldighet.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för vårt uttalande.

Uttalande

Vi tillstyrker att riksmötet beviljar styrelseledamöterna och generalsekreteraren ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Stockholm den 13 juni 2014

Anders Öberg

Jonas Grahm
Auktoriserad revisor
PwC

Verksamhets- berättelse

Verksamhetsberättelsen gör några nedslag i programverksamhet både i Sverige och internationellt. Med utgångspunkt i Rädda Barnens verksamhetsinriktningsmål berättar vi om några projekt som bedrivits under 2013 och du får möta både aktiva medlemmar på lokalplanet och humanitära experter i det internationella arbetet.

Det går att påverka lokalt	54
Företagen som tar ansvar för barnets rätt	57
Barnen i fokus vid vårdnadstvister	60
Barnen får komma hem igen	62
Nyanlända flyktingar får stöd i Jönköping	64
Barnen vill få tillbaka sina liv	67

VERKSAMHETSINRIKTNINGSMÅL 1:

Fler barn får sina rättigheter tillgodosedda i enlighet med Barnkonventionen.

Tema: Barnets rätt till god samhällsstyrning

Det går att påverka lokalt

I Borås bestämde sig Rädda Barnens lokalförening för att påverka kommunen att ta fram en handlingsplan mot barnfattigdom. Och de nådde ända fram. I augusti tog kommunfullmäktige beslut om en handlingsplan. Trots att diskussionerna gick höga, både inom och utanför föreningen, fortsatte projektgruppen envist och visade att det går att nå resultat trots små resurser.

ATT VARA UTHÅLLIG – och kunnig i sitt ämne. Det är två förutsättningar om man ska lyckas påverka.

Den slutsatsen drar Lisa Lundgren, ordförande i Rädda Barnens lokalförening i Borås. Tillsammans med andra aktiva medlemmar har hon drivit en kampanj som fått hemkommunen att ta fram en handlingsplan för att minska barnfattigdomen.

– Socialdemokraterna hade redan lagt en motion om en handlingsplan, men vi var definitiva med och påverkade att den klubbades igenom för snart ett år sedan, säger hon.

Kampanjmaterial från Rädda Barnen

Lokalföreningens projektgrupp studerade barnfattighedsrapporterna noga innan de inledde kampanjarbetet.

– Definitionen av barnfattigdom är inte helt lätt, så det var viktigt att alla förstod vad det handlade om. För att lyckas påverka måste man kunna svara på alla kritiska frågor.

Till sin hjälp hade de även ett material från Rädda barnen om hur man kan bedriva kampanjarbete.

– Vi hade inte lyckats utan det. Där står allt om hur man ska gå till väga. Vi har följt det till

punkt och pricka, säger Lisa Lundgren.

Projektgruppen använde bland annat en kartläggningssmall med frågor som de skickade ut till olika experter inom kommunen. Kartläggningen visade hur många barn som levde i ekonomisk utsatthet och vad det fanns för möjlighet till läxhjälp, försörjningsstöd för datorer och regler kring att ta ut avgifter för skolutflykter.

– Borås har problem med segregerade områden, vi har haft ganska stor invandring och tog tidigt emot ensamkommande flyktingbarn. Det blev väldigt tydligt att barnfattigdom är ett problem här, säger Lisa Lundgren.

De bjöd även in politiker och tjänstemän att delta i ett rundabordssamtal.

– Där pratade vi om varför det ser ut som det gör i Borås, hur det kommer sig att familjer med barn vräks från sina hem till exempel och vad det krävs för åtgärder. Det blev ett bra samtal och det kändes som att alla var ganska överens.

Barnens röster viktiga

En viktig utgångspunkt för lokalföreningens arbete var också att prata med barn i femte klass för att samla in deras egna tankar kring vad det betyder att ha eller inte ha pengar. Får man bättre självförtroende av att ha många saker?

Birgitta Svensson i Rädda Barnens lokalförening i Borås pratar med barn i femte klass kring vad det betyder att ha eller inte ha pengar.

Man ska inte säga till någon person att den inte är lika bra för att den inte har pengar.

Om man inte har många saker finns inget i huset när det kommer gäster.

Om man har mycket pengar kan man göra mycket, bada, gå på bio, det ökar självförtroendet.

Citat ur broschyr om barnfattigdom som Borås lokalförening tog fram som kampanjmaterial.

Vad händer om en kompis inte har någon mat hemma att bjuda på när man hälsar på efter skolan?

Barnens erfarenheter citerades sedan och trycktes upp i en broschyr.

Kampanjgruppen lade också ner mycket tid på att hålla föredrag och på att informera och övertyga de egna medlemmarna.

– Det var en utmaning. Det här visade sig nämligen vara en partipolitisk fråga och det är väldigt viktigt att ha med alla. En del var skeptiska till definitionen av barnfattigdom, men ju mer vi pratade om det, desto mer överens blev vi. Vi är en förening med ungefär 60 aktiva medlemmar med olika partipolitiska sympatier. Det måste man ta hänsyn till. Men det är också det som är så spännande, säger Lisa Lundgren.

Vill vara med i utformningen av planen

Hon påpekar också hur viktigt det är att synas i sociala och traditionella medier om man vill nå ut med ett budskap. Rädda Barnen i Borås var flitig på Facebook, man skrev insändare i tidningen och skickade ut flera pressreleaser under kampanjens gång. Lisa Lundgren har dessutom intervjuats både i lokalradion och Borås Tidning.

När handlingsplanen behandlades i kommunfullmäktige den 22 augusti 2013 var hon väldigt nervös. Men när en av ledamöterna tog upp Rädda Barnen i sitt tal och berättade vad de hade pratat om, så kändes det bättre. Och

förslaget gick igenom, med en rösts övervikt.

– Det var ju inte det att motståndarna var för barnfattigdom, problemet var att de inte tyckte att det behövdes en särskild kommunal handlingsplan. Men en sådan är viktig, för den ger oss något att följa upp, säger Lisa Lundgren.

Nu har kommunen tillsatt en tjänsteman som jobbar med att ta fram handlingsplanen och Rädda Barnen i Borås hoppas att de ska få vara med i utformandet. Men det viktigaste, menar Lisa Lundgren, är att de har fått upp frågan på dagordningen.

Samtidigt arbetar lokalföreningen vidare i grannkommunen Marks kommun. I ett nytt klassrum med femteklassare lyfter de frågan: hur man kan hjälpa kompisar som inte har råd att följa med på olika aktiviteter?

En pojke räcker upp handen och säger att hans fotbollsklubb har möten där man får föra fram förslag.

– Där kan vi föreslå att sommarskolan ska vara gratis så att alla kan vara med.

Borås lokalförening använde sig av Rädda Barnens kampanjmaterial och handbok för hur man ska påverka sina lokala politiker.

Den utgår från fyra arbetsmetoder: Faktainsamling och analys, direkta insatser, kunskapsförmedling och påverkansarbete.

VERKSAMHETSINRIKTNINGSMÅL 2:

Fler organisationer och företag är starka och kompetenta aktörer för barnets rättigheter.

Tema: Barnets rätt till god samhällsstyrning

Företagen som tar ansvar för barnens rätt

Rädda Barnen lanserade 2012 ett antal principer som företag kunde använda för att se till att barnens rätt tas tillvara i deras verksamhet. Under 2013 har arbetet med företagen dragit igång med rivstart!

– Vi vill inte bara påverka företagen, utan också branschorganisationer, civila samhället och stater, berättar Mattias Forsberg som menar att principerna är ett kraftfullt verktyg för att arbeta för barnens rätt.

UNDER FLERA ÅR arbetade Rädda Barnen med att ta fram principer för hur företag skulle kunna arbeta med ett barnrättsperspektiv i sin verksamhet. Det var ett idogt arbete tillsammans med Unicef och Global Compact – ett nätverk inom ramen för FN som arbetar med företagens sociala ansvar.

Och till slut, 2012, kunde barnrättsprinciperna lanseras. De kallas på engelska för The Child Right Business Principles, och ska underlätta för företagen att på allvar kunna ta ett ansvar för barns rättigheter runt om i världen.

De stora företagen har en enorm makt att påverka den sociala utvecklingen. Rädda Barnen ville hitta ett sätt för företagen att arbeta praktiskt med barnens rätt, en fråga som alltför ofta har hamnat långt ner på företagens dagordning.

– Vi har nu tagit fram en hel metodik för hur man ska arbeta med barnens rätt i företaget, och intresset från företagen växer, berättar Mattias Forsberg, som lett uppbyggnaden av Rädda Barnens arbete med Barnrättsprinciperna.

Pilotprojekt ger resultat

2012 drog man igång arbetet, med stöd från Sida, för att hjälpa företagen att tillämpa barnrättsprinciperna. Och mycket har därefter hänt under 2013. Ett antal pilotprojekt har dragits igång.

– Vi har till exempel arbetat med företag inom livsmedelsbranschen och dagligvaruhandeln och stöttat dem att ta sig allra längst ner i kedjan av leverantörer för att försäkra sig om att barns rättigheter tillgodoses så långt det är möjligt, berättar Mattias Forsberg som förklarar att leverantörskedjan ofta är den största utmaningen.

På Rädda Barnens center för barns rättigheter och företagens sociala ansvar i Kina arbetar man direkt in i företagens leverantörskedjor. Företagen påverkar barn i sin verksamhet i alla led, från produktion, marknadsföring och distribution till försäljning. Vissa företag har kanske tagit fram egna uppförandekoder där exempelvis barnarbete förbjuds, men det har varit svårt att ha koll på underleverantörerna. De globala företagen äger sällan fabriken där produkterna produceras.

Barnrättsprinciperna säger att företaget ska bidra till att avskaffa barnarbete i hela företagets verksamhet och i samtliga affärsförbindelser.

De hyr in produktionen istället. Och företagen frågar sig ofta hur långt deras ansvar sträcker sig.

I Kina och många andra länder är också migrantarbete ett stort problem. Barn och föräldrar skiljs åt för långa tider då föräldrarna söker sig till arbete i de stora fabrikerna i städerna. Rädda Barnens center i Kina erbjuder därför stöd till företagen att ta fram utbildningar, principer och stöd till föräldrar som tvingats lämna sina barn i landsorten.

Arbete för att påverka

Men Rädda Barnens projekt handlar inte bara om att stötta företagen med en metodik utan också om påverkansarbete på flera nivåer:

– Vi vill inte bara påverka företagen, utan också branschorganisationer, civila samhället och stater, berättar Mattias Forsberg. För att nå framgång måste arbetet ske på flera plan: regeringar kan sätta press på företag genom regler och lagar och civila samhället kan arbeta med barnrättsprinciperna och sprida kunskap och medvetandegöra.

Viktiga partners, som t ex branschorganisationer och olika initiativ som arbetar med företagens sociala ansvar, kan stötta arbetet. Global reporting initiative¹ ska snart ta in barnens rättigheter i sin standard för företagens sociala ansvar. Under 2013 har projektet haft workshops med olika samarbetspartners i både Latinamerika och Afrika.

Handfasta råd

Företagen som samarbetar med Rädda Barnen är positiva:

– De nya barnrättsprinciperna är helt i linje med vår övertygelse att våra handlingar alltid ska ha barnets bästa i åtanke. Vår satsning på barn handlar om IKEA:s grundläggande värderingar. Samtidigt gynnar det våra affärer att vi har bra kontroll över vår leverantörskedja. Vi vet att vi får säkra produkter av god kvalitet som har framställts med respekt för människorna som tillverkar dem, säger Steve Howard som är chef för hållbar utveckling på IKEA.

– Den stora fördelen är att Barnrättsprinciperna är så handfasta. Vilket företag som helst kan få vägledning och konkreta redskap som kan användas i verksamheten för att skydda barn. Den stora utmaningen för företagen är verkligheten. Så länge barn tvingas arbeta för att familjen ska överleva kommer barns villkor alltid att vara en utmaning, säger Anna Nilsson, chef för hållbarhetsanalys på Swedbank Robur.

Mattias Forsberg menar att de under 2013 har fått bekräftelse på att arbetssättet verkligen fungerar.

– Det som vi kan erbjuda är attraktivt för företagen, det leder till konkret arbete och till att barnens rättigheter stärks! Men många måste med på tåget för att detta verkligen ska lyckas.

¹ Global Reporting Initiative är en ideell organisation som tar fram den mest använda standarden för hållbarhetsredovisning: GRI. I den ingår en standard för företagens rapportering av sitt sociala ansvar (CSR – Corporate Social Responsibility).

Barnrättsprinciperna

1

Ta ansvar för att respektera barns rättigheter och engagera sig för att främja mänskliga rättigheter för barn.

2

Bidra till att avskaffa barnarbete i hela företagets verksamhet och i samtliga affärsförbindelser.

3

Erbjuda anständiga arbetsförhållanden för unga arbetare samt föräldrar och vårdnadshavare.

4

Se till att barn skyddas och är trygga i hela företagets verksamhet och i alla företagets inrättningar.

5

Se till att produkter och tjänster är säkra och sträva efter att främja barns rättigheter genom dem.

6

Använda marknadsföring och reklam som respekterar och främjar barnets rättigheter.

7

Respektera och främja barnets rättigheter i relation till miljön och i användning av mark och markförvärv.

8

Respektera och främja barns rättigheter i säkerhetsarrangemang.

9

Bidra till att skydda barn som drabbats av katastrofer.

10

Stödja samhälls- och regeringsinsatser för att skydda och tillgodose barnets rättigheter.

VERKSAMHETSINRIKTNINGSMÅL 3:

Färre barn utsätts för fysiskt eller psykiskt våld, kränkande behandling och diskriminering.

Tema: Barnets rätt till trygghet och skydd

Barnen i fokus vid vårdnadstvister

En vårdnadstvist mellan föräldrarna är bland det jobbigaste ett barn kan råka ut för. Men konstigt nog är det psykologiska stödet till dessa barn dåligt utbyggt i kommunerna. Rädda Barnen har därför utvecklat insatser som riktar sig både till föräldrarna och till barnen, i bägge fallen i tät samverkan med kommunerna.

NÄR ETT FÖRÄLDRAPAR hamnar i en vårdnadstvist handlar det stöd som samhället ger mest om att hitta en lösning på tvisten – inte om att se efter hur barnet egentligen mår.

– De här barnen faller ofta mellan stolarna, vare sig BUP eller socialtjänsten har något att erbjuda dem, berättar Camilla Küster, kurator på Rädda Barnens centrum för barn och ungdomar i utsatta livssituationer i Malmö.

Rädda Barnen uppmärksammade detta redan 2007 och arbetade tillsammans med Södertälje kommun fram en metod och ett material för stöd till föräldrar i vårdnadstvist: Barn i föräldrars fokus (BiFF).

Metoden går ut på att två samtalsledare träffar föräldrar i grupper vid tre tillfällen för samtal, erfarenhetsutbyte och stöd till dialog. Papporna och mammorna går i skilda grupper.

– Vid dessa tillfällen pratar man om barnets behov, utveckling och rättigheter. Det är barnet som står i fokus – inte föräldern, berättar Camilla Küster. Det handlar inte om att lösa tvisten utan om att kunna vara ett stöd till sitt barn *trots* konflikten.

Camilla Küster håller utbildningar för personal i kommunens verksamheter runt om i landet då hon lär ut metoden. Ibland har Rädda

Det är barnens behov som står i fokus, inte själva vårdnadstvisten.

Det handlar inte om att lösa tvisten utan om att kunna vara ett stöd till sitt barn *trots* konflikten.

Barnens lokalföreningar uppmärksammat behovet av insatser och bjudit in, till exempel socionomer och familjeutbildare, till en föreläsning kring barn i familjerättsliga konflikter. Det kan sedan resultera i att kommunen satsar på att utbilda BiFF-gruppledare.

– BIFF fyller ett tomrum, förklarar Camilla Küster som får mycket positiv respons från kommuner som bestämt sig för att använda den här metoden och arbeta utifrån det material Rädde Barnen erbjuder.

Även om vårdnadstvisten finner en lösning så består ofta oron för barnet. En förälder kan vara orolig för hur barnet har det hos den andra föräldern. I synnerhet om det handlar om våld med i bilden som försvårar dialog. Därför är det så viktigt att stötta föräldrarna till att kunna ha en dialog, för barnets bästa.

– Många föräldrar tror att de är ensamma med just sin konflikt, men det är många som är med om liknande situationer.

Camilla Küster får många mail och samtal där behandlare i kommunerna uttrycker sin uppskattning över materialet och tycker att de genom metoden har något att erbjuda föräldrarna.

– En pappa hade sagt att det var så bra att den andra föräldern också hade gått i BIFF-grupp för ”nu kan vi kommunicera bättre.” Han visste då inte att det bara var han som hade varit med i en grupp. Det var han som hade förändrats.

Ett fredat rum

Rädde Barnens behandlare på Region Västs Centrum för barn och ungdomar i utsatta livssituationer fick en dag förra året ett fråga från familjerätten i en kommun.

– Kan inte ni träffa de här barnen som inte får någon hjälp?

Det var en vädjan om stöd till barn som far mycket illa vid vårdnadstvister. Dessa barn bollar

ofta mellan BUP, skola, ungdomsmottagning, primärvård och socialtjänst utan att få den hjälp de behöver.

Det blev inledningen till det projekt som fått namnet ”Ett fredat rum”. Leg psykolog Anna Thom Olin och kurator Tobias Sunnerfjell på Rädde Barnens Centrum för barn och ungdomar i utsatta livssituationer utvecklade en modell för samverkan med socialtjänsten och familjerätten.

– Modellen går ut på att Rädde Barnen har barnet i behandling och socialtjänsten eller familjerätten håller i kontakten med föräldrarna, berättar Sara Sanzén, projektkoordinator för Ett fredat rum. Det blir då lättare att hålla undan föräldrarnas konflikt från barnets behandling.

Under året har man träffat 10-15 barn som har behov av hjälp. Föräldrarna är delaktiga och kommer på regelbundna uppföljningssamtal, men så fort samtalet kommer in på vårdnadskonflikten så hänvisar Rädde Barnen till kontaktpersonerna på socialtjänsten eller familjerätten. I Ett fredat rum ska barnet vara helt i centrum.

Intresset för modellen har varit stort och kunskapen om den har spridit sig via nätverkande och konferenser där Rädde Barnen har berättat om verksamheten. Nu ska man prova på det hela i Malmö och i Stockholm. Målet är att offentligt finansierad verksamhet, som till exempel vårdcentraler, med tiden ska kunna erbjuda behandling enligt den här modellen, säger Sara Sanzén som berättar att projektet fått stöd för tre år från Allmänna Arvsfonden.

– Vi ska utveckla modellen så att den blir så bra som möjligt och vi ska även driva påverkansarbete riktat mot primärvården för att barn med psykisk ohälsa ska få vård. Idag existerar i stort sett inte detta.

Under projektets tredje år planerar Rädde Barnen att ta fram en bok om erfarenheterna för att sprida kunskaperna vidare. Men intresset är stort redan idag och det är oftast kommunernas socialtjänst och familjerätt som ringer och berättar att de har ett barn som är i stort behov av behandling.

– Vår erfarenhet är att samverkan fungerar allra bäst om föräldrarna har en kontinuerlig samtalskontakt hos socialtjänsten. Då blir det också bäst för barnet i ett längre perspektiv, avslutar Sara Sanzén.

VERKSAMHETSINRIKTNINGSMÅL 5:

Färre barn separeras från sina familjer och fler barn kan återförenas med sin familj i väpnade konflikter och naturkatastrofer.

Tema: Barnets rätt till trygghet och skydd

Barnen får komma hem igen

När barnen har förts bort från landsbygden hamnar de ofta på Addis Abebas stora busscentral, bortkomna och i sällskap med en vuxen i stora grupper. I ett projekt Rädda Barnen stöder försöker man identifiera barnen, ta dem därifrån och föra dem tillbaka till sina föräldrar.

HANDEL MED BARN är ett stort problem i Etiopien, berättar Getachew Desale som leder projektet för att återförena bortförda barn med sina föräldrar.

Föräldrarna på landsbygden i Etiopien kan få ett förslag som verkar vara en chans för deras barn att komma ur fattigdomen: ”Vi kan ta med ditt barn till Addis Abeba där det får arbeta och hjälpa till i hushållet”. Eller så blir de erbjudna att barnet ska få skolutbildning.

Vad de inte vet är att de råkat ut för professionella ”traffickers”. Personer som reser runt och hämtar upp nya barn som förs direkt in i prostitution i storstäderna.

Getachew Desale är programansvarig för projektet i Addis Abeba där man återförenar bortförda barn med sina föräldrar. Han berättar om hur Rädda Barnen samarbetar med en lokal organisation vid en stor busstation i centrala Addis Abeba. Där försöker man identifiera barn som verkar bortkomna och i sällskap i grupp med någon vuxen.

– Dit kommer barnen allra först. Socialarbetaren närmar sig dem och pratar med dem för att försöka få deras tillit. Om vi kan få bort dem därifrån för vi dem till ett center där de tas om hand tills vi kan hitta igen deras föräldrar ute i landet.

Vad de inte vet är att de råkat ut för professionella ”traffickers”. Personer som reser runt och hämtar upp nya barn som förs direkt in i prostitution i storstäderna.

Söker en bättre framtid

I Addis Abeba finns det många barn som lever utan omvårdnad. Det är barn som utsatts för trafficking men också gatubarn, barn som på något vis förts till staden från landet och skiljts från sina föräldrar. Misären är stor.

– Det finns ett slags ”exodus” från landsbygd till stad i vårt land. Människor tror att de ska hitta en bättre framtid om de tar sig bort från landsbygden. Många barn hamnar i mycket svåra situationer.

Därför arbetar man också i projektet med insatser för att öka medvetenheten ute i landet

Det finns ett slags "exodus" från landsbygd till stad i Etiopien. Många barn skiljs från sina föräldrar och hamnar på gatan eller i händerna på professionella "traffickers".

om den handel som pågår med barn och att det är säkrare för barnen att vara kvar hemma.

Rädda Barnen arbetar tillsammans med många partnerorganisationer i Etiopien. Till exempel samarbetar man med socialarbetare, bussförare och polis. Bussförarna skjutsar hem barnet till sina ursprungliga områden där det finns särskilda center som tar emot dem. Polisen är inblandad i hela processen för att hjälpa till att lokalisera föräldrarna och skydda barnen på vägen tillbaka.

Bygga upp ett skydd för barn

Getachew Desale förklarar att det samtidigt pågår ett arbete för att stärka det nationella systemet för barnens trygghet och skydd i landet. Det är ett långsiktigt påverkansarbete och samarbete sker med både statliga myndigheter och kommuner.

– Det gäller att arbeta på alla nivåer, vi behöver bygga upp en kapacitet för att det ska vara möjligt att ta hand om och skydda barn som en del av systemet i vårt land.

Rädda Barnen i Sverige stöder projektet med resurser både i form av pengar och kunskap i fråga om hur man ska stärka det nationella barnrättsystemet. Getachew Desale berättar att förra

Det gäller att arbeta på alla nivåer, vi behöver bygga upp en kapacitet för att det ska vara möjligt att ta hand om och skydda barn som en del av systemet i vårt land.

året lyckades projektet återföre 44 barn med sina föräldrar. Allt som allt har 100 barn förts tillbaka efter att de fått kontakt med projektet som startade sitt arbete 2012.

– När de kommer tillbaka är det mycket viktigt att de också får psykologiskt stöd. Både barnen och föräldrarna. De måste få veta att det inte var deras fel att detta hände. Våra kollegor i lokalorterna ger detta stöd, avslutar Getachew Desale.

VERKSAMHETSINRIKTNINGSMÅL 7:

Fler barn på flykt, i Sverige, får sin rätt till skydd och en rättssäker och individuell asylprocess tillgodosedd.

Tema: Barnets rätt till trygghet och skydd

Nyanlända flyktingar får stöd i Jönköping

Det kan ta lång tid innan barn och ungdomar som har flytt till Sverige får kontakt med andra svenska jämnåriga eller får veta vad man kan göra på sin fritid i den nya staden där alla talar ett okänt språk. Ett par tjejer i Rädda Barnen i Jönköping beslöt sig för att ändra på detta. Nu har man nått ut till både unga tjejer som går språkintröduktion och till barn på ett ankomst-boende, och verksamheten växer.

DET BÖRJADE MED att en lärare på språkintröduktionen på gymnasiet för nyanlända ungdomar fick se några av sina elever på stan, sysslösa och utan att veta vart man kan ta vägen som ung i Jönköping.

Hon hörde av sig till Adisa Mekic, aktiv i Jönköpings Rädda Barnen förening och undrade:

– Finns det ingenting man kan göra för dessa ungdomar? De borde få några andra att vara med.

Adisa Mekic skrev då på lokalföreningens hemsida och efterlyste hjälp. Hon fick kontakt med Julia Wallerstedt som var intresserad och de började planera.

– Vi hade hört om ett liknande projekt i Lund där nyanlända tjejer och killar fick kontakt med jämnåriga. Vi ville erbjuda dem någonstans dit de kunde komma och träffa andra ungdomar, öva sig i att prata svenska och få tips om vad man kan göra i Jönköping, berättar Adisa Mekic.

Träffades varannan vecka

Adisa och Julia började kontakta skolor och letade efter folk som ville vara med. 2013 kunde man dra igång de första grupperna. Grupperna

träffades varannan vecka, ungefär 5 tjejer och 2–3 ledare per grupp. Projektet fick namnet ”Tjej till tjej” efter förebilden i Lund. Även en killgrupp startade.

– Grupperna träffades och pratade, gick ibland iväg på någonting, till exempel på museum eller gym, hade ibland mer organiserade värderingsövningar eller något pyssel, eller ”hängde” bara tillsammans, berättar Adisa Mekic.

Tjejerna som var nyanlända hade inga eller väldigt få svenska kompisar. De visste inte vart man kunde gå, vad saker och ting kostade och hade svårt att få tillfälle att öva svenskan. Det var tjejer från Syrien, Polen, Balkan och från Afrikanska länder. Ibland blev det språkförbistring, men då hjälpte man varandra. Adisa och Julia kontaktade företag och föreningar som ville sponsra verksamheten och de fick reducerade priser på olika aktiviteter för grupperna.

– Vi hade storträffar en gång i månaden med alla grupper. Det var otroligt givande och man förstod att detta betydde mycket för tjejerna. Någon skrev på ett blädderblock vid ett stor-

Rädda Barnens verksamhet på ankomstboendet i Jönköping har vuxit och många frivilliga engagerar sig i att arrangera aktiviteter för barn och vuxna.

möte: ”Tack för att ni vill bara med oss”. Det är då man inser att ett sånt här initiativ faktiskt kan göra skillnad. Det är viktigt att få känna att det vi gör betyder något, säger Adisa Mekic.

Idag finns det inga aktiva Tjej till tjej-grupper. Det finns behov av yngre gruppleddare som är i samma ålder som tjejerna som deltar.

– Hela idén går ut på att de ska få träffa jämnåriga ungdomar, förklarar Adisa Mekic som nu letar efter intresserade gymnasieelever och hoppas på att grupper ska kunna starta igen till hösten.

Barnen var svältfödda på lek

Arbetet med Tjej till tjej gjorde att Rädda Barnens lokalförening i Jönköping växte, fick fler aktiva, och under 2013 drog man igång ett annat viktigt arbete med nyanlända flyktingar: aktiviteter för barn på ett ankomstboende.

– Det var samma problematik, föräldrarna visste inte vart man kunde gå med barnen, de kan inte språket och har inga kontakter i samhället. Barnen höll sig därför mest inomhus på ankomstboendet, berättar Adisa Mekic.

Några aktiva från Rädda Barnens lokalförening började gå dit ett par gånger i veckan, tog med barnen och deras föräldrar till lekparker och arrangerade aktiviteter.

Det hela blev oerhört populärt, barnen var svältfödda på lek och verksamheten växte snabbt. Nu går man dit 4 gånger i veckan och 25 personer från lokalföreningen är engagerade i projektet som fått namnet ”Stiernhopp”.²

Tanken är att ge stöd åt barn och vuxna under tiden de väntar på besked om vart de ska ta vägen härnäst.

– Det har ställts i ordning ett särskilt lekrum på boende. Vi arrangerar också en loppis dit kläder och prylar skänks som vi säljer för 5 kr styck. Alla pengar går tillbaka till verksamheten. Vi ska snart ha ett stort barnkalas för alla barn.

² Ellen Palmstierna grundade Rädda Barnen i Sverige. Projektet fick sitt namn genom att man slog ihop ”stjern” med ”hopp”. Hopp om en bra framtid, vill projektet kunna ge barnen på ankomstboendet.

Angelique Sibomana tycker det var bra att få träna svenska i tjej-till-tjej-gruppen. Hon fick flera nya vänner genom verksamheten.

– **DET BÄSTA MED** Tjej till tjej-grupperna var att man inte behövde vara så ensam hela tiden, säger Angelique Sibomana som är 18 år och bor i Jönköping. Det var på skolan som hon fick reda på att det fanns möjlighet att vara med i en grupp på fritiden där man fick träffa andra tjejer i samma ålder. Angelique nappade på erbjudandet.

– Det var jättebra att få träffa andra, bara umgås och inte minst att få prata, berättar Angelique som kommer från Rwanda. I den Tjej till tjej-grupp hon var med i fanns det ingen annan från hennes hemland så hon fick träna svenska väldigt mycket.

– Vi träffades varannan vecka, ibland gick vi och åt någonstans, vi spelade spel och kollade på film. Jag fick flera nya vänner genom Tjej-till-tjej, förklarar Angelique som gärna skulle vara med i en ny grupp. Men nu har hon fullt upp med skolarbetet på omvårdnadsprogrammet hon går. Framtidsplanen är att bli sjuksköterska eller barnmorska.

De som inte firat sin födelsedag på länge får nu ett gemensamt kalas! säger Adisa Mecik.

Projektet bedriver också språkutbildning för föräldrarna på boendet. Intresset är stort i kommunen och många vill engagera sig. Ikea ställer t ex upp med personal som kommer dit och leker med barnen på sin arbetstid.

– Det märks att barnen och föräldrarna uppskattar verksamheten, de behöver verkligen det här, säger Adisa Mecik och fortsätter: en mamma kom fram till oss när vi grillade tillsammans i parken och sa ”thank you, this is paradise!”.

Flytten från ankomstboendet – en ny utmaning

Adisa Mecik berättar att barnen ibland ritat bilder där det faller bomber och marken är röd av blod.

– Barnen har varit med om fruktansvärda upplevelser. De behöver bara få vara barn nu. Långt borta från bomber och krig.

Rädda Barnen ska utbilda de aktiva i hur man

tar hand om barn i kris. Det ställer inte frågor om vad de varit med om utan fokuserar på nuet och leken. Familjerna stannar dock inte särskilt länge på boendet. Efter några veckor flyttar de därifrån då de blir placerade ute i landet.

– Vi har fått frågor om att starta något slags nätverk för att kunna följa upp hur det blir för familjerna när de flyttat, men vi är bara en ideell förening och kan inte ha den sortens organisation, säger Adisa Mecik.

Men arbetet på ankomstboendet känns mycket meningsfullt även om det är kortvarigt för de enskilda familjerna.

– En pojke som var runt 3 år satt häromdagen och pratade med mig. Han berättade något länge, länge på sitt språk... jag förstod ingenting men lyssnade och nickade. Han verkade ha fattat förtroende för mig. Det är så underbart att ha med dessa barn att göra och det märks att vi gör en viktig insats, avslutar Adisa Mecik.

VERKSAMHETSINRIKTNINGSMÅL 1:

Fler barn får sina rättigheter tillgodosedda i enlighet med Barnkonventionen.

Humanitär insats

Tema: Child Protection

Barnen vill få tillbaka sina liv

När vintern närmade sig i norra Irak var det största behovet vinterkläder för de många, många tusen flyktingar som tagit sig över gränsen från Syrien. Hälften av dem barn.

– Det var otroligt brådskande att få in hjälpen i tid, berättar Zach Zaneck, humanitär expert som arbetade i flyktinglägret Dormuz under hösten 2013.

Rädda Barnen stöttar flyktinglägret med åtgärder för barnens trygghet och skydd och bygger upp barnvänliga platser.

Många familjer flydde från Syrien i juli och augusti. Barnen i flyktinglägren saknade vinterkläder när temperaturen föll framåt hösten och det brådskade att få in kläder i tid. (Bilden visar ett flyktingläger i Libanon).

Behoven är många i flyktinglägren: bostäder, sanitetsutrustning, vatten, distribution av vinterkläder, utbildning.

FLYKTINGKATASTROFEN I SYRIEN och omkringliggande länder är inne på sitt 3:e år. Katastrophsituationen håller på att permanentas och med det avtar omvärldens intresse och stöd när nya oroshärdar blossar upp och får mediefokus på sig.

Samtidigt fortsätter flyktingströmmarna i en allt ökande takt över gränsen från Syrien. I Libanon finns nu en miljon flyktingar. Till Jordanien har 600 000 flyktingar sökt sig. Och i Irak, dit också en strid ström av flyktingar tar sig, har hittills 300 000 människor funnit en tillflykt från inbördeskriget i Syrien.

Just flyktingsituationen i Irak skrivs det inte så mycket om i media. Rädda Barnen hade redan ett program i de kurdiska nordvästra områdena av landet då flyktingarna började ta sig över gränsen.

– Det finns en stor kurdisk befolkning i Syrien och de försöker ta sig över gränsen till Irak, berättar Prashan Thalayasingam som är humanitär rådgivare på Rädda Barnens huvudkontor i Sundbyberg.

Barnens sociala nätverk slås sönder

Rädda Barnen drog snabbt igång en humanitär insats i Irak tillsammans med många andra organisationer. Flyktinglägret Dormuz har nu funnits i tre år och växer för varje vecka i takt med

att nya flyktingar: familjer, barn och vuxna, tar sig över gränsen. Samarbete sker med de regionala myndigheterna i Irak – det finns ett kurdiskt regionalstyre i området – och med FN.

– Barnen som kommer hit har ofta en medelklassbakgrund och kastas genom flykten in i en tillvaro som är helt främmande och ny för dem. I lägret står de helt utan det sociala nätverk som de tidigare varit vana vid med skola, omvårdnad och fritidsaktiviteter, berättar Prashan Thalayasingam. Och många av barnen är dessutom traumatiserade av våldet och kriget de upplevt.

Rädda Barnen har inriktat sitt arbete i lägret på att skapa trygghet och skydd för barnen. Det innebär bland annat att bygga upp så kallade ”barnvänliga platser”. Närmast går det att likna vid ett slags dagis där barnen får vara barn för en stund och skärma av sig från den stress alla lever under och från de traumatiska erfarenheter de gjort.

– Där får de leka, sjunga och måla, de får pedagogisk undervisning och får träffa andra barn, förklarar Prashan Thalayasingam.

Rädda Barnen tränar upp lokala medhjälpare som arbetar med barnen. Syriska studenter kan undervisa barnen och samtidigt få en egen vettig sysselsättning i lägret genom att hjälpa till. Rädda Barnen bedriver också psykosocial verksamhet för barnen och föräldrarna får utbildning i positivt uppföstran.

Men det finns mer som Rädda Barnen hjälper till med. Prashan Thalaysingam räknar upp åtgärderna som är av mer praktisk art: bostäder, sanitetsutrustning, vatten, distribution av vinterkläder... behoven är många.

Översvämning och kyla hotade

Rädda Barnen i Sverige stöttar flyktinglägret i Irak med insamlade medel och med expertis. Humanitära experter har hjälpt till med att bygga upp verksamheten. Zach Zaneck är en av dem och han arbetade i lägret i oktober-november 2013. Han beskriver situationen där:

– Vintern närmade sig när jag kom dit, lägret ligger i norra Irak, så vi fick skynda oss att distribuera vinterkläder. Det var enorma behov! Det hade kommit väldigt många flyktingar dit under juli och augusti och de hade förstås inga vinterkläder med sig.

Zach Zaneck berättar att höstregnen hade orsakat översvämningar och det fanns stora behov av att få grundläggande sanitära funktioner i gång.

– Barnen där var totalt beroende av hjälp. Kläderna var tvungna att skeppas in från andra länder och det var svårt att få in allt i tid.

Förutom det grundläggande behovet av kläder, vinterisolerade bostäder och att få fungerande sanitetssystem var utbildning det största behovet, berättar Zach Zaneck som stöttade lägret med att bygga barnvänliga platser och träna upp dem som skulle arbeta där:

– Skolor efterfrågades av alla. Det var en stor oro för att barnen skulle gå miste om sin utbildning på grund av flykten. Men behovet av barnvänliga platser var minst lika stort.

Vill få tillbaka sina liv

Ingen vet hur länge flyktingarna kommer att behöva stanna i norra Irak. De som har kommit till Dormuz ser det som en tillfällig lösning, och hoppas kunna återvända en dag. Men tills vidare blir de kvar. Det är ingen större rörlighet bort från lägret och det fylls på med nya flyktingar hela tiden. Nu bor 219 000 personer i lägret. Ungefär hälften av dem är barn. Bara sedan andra halvan av 2013 har över 60 000 syriska flyktingar tagit sig till kurdiska Irak. Rädda Barnen har nått ut till 56 000 barn hittills i lägret genom den verksamhet som bedrivs där.

– De här barnen vill få tillbaka sina normala liv. De vill kunna återvända och helt enkelt ta upp allt där de lämnade det, avslutar Prashan Thalaysingam.

KRIGET I SYRIEN

2,6 MILJONER

människor har flytt från Syrien, av dem flydde

1,7 MILJONER under 2013.

Hälften är barn.

Rädda Barnen har nått ut till

1,5 MILJONER människor i Libanon,

Jordanien, Irak, Egypten och Syrien, av dem är

1,1 MILJONER barn.

Barn leker i Rädda Barnens barnvänliga plats i Domiz i Irak.

Effektrapport 2013

I effektrapporten kan du läsa om de resultat som Rädda Barnen har uppnått under 2013. Resultaten är kopplade till de verksamhetsinriktningsmål som Rädda Barnen har.

Temaområde: Barnets rätt till god samhällsstyrning . . . 73

VERKSAMHETSINRIKTNINGSMÅL:

1. Fler barn får sina rättigheter tillgodosedda i enlighet med Barnkonventionen 75
2. Fler organisationer och företag är starka och kompetenta aktörer för barnets rättigheter. 78

Temaområde: Barnets rätt till trygghet och skydd 80

VERKSAMHETSINRIKTNINGSMÅL:

4. Färre barn utsätts för fysiskt eller psykiskt våld, kränkande behandling och diskriminering 82
5. Färre barn i Sverige uppvisar tecken på psykisk ohälsa 84
6. Färre barn separeras från sina familjer och fler barn kan återförenas med sin familj i väpnade konflikter och naturkatastrofer. 84
7. Fler papperslösa barn i Sverige får sin rätt till utbildning och hälso- och sjukvård tillgodosedd 85
8. Barn på flykt i Sverige, får sin rätt till skydd och en rättsäker och individuell asylprocess tillgodosedd 86

Temaområde: Barnets rätt till utbildning 87

VERKSAMHETSINRIKTNINGSMÅL:

9. Fler barn får tillgång till en god och likvärdig utbildning. 89

RÄDDA BARNENS RESULTAT 2013

Så här mäter Rädda Barnen sina framsteg

RÄDDA BARNEN FÖLJER regelbundet upp sin verksamhet. Detta redovisas bland annat i årsredovisning, verksamhetsberättelse, års- och kvartalsrapporter, personalbokslut, intern kontroll, hållbarhetsredovisning, effektrapport samt i FRII kvalitetskod.

Underlaget till uppföljningen får vi genom års- och kvartalsrapporter från olika delar av verksamheten, genom uppföljning av ett urval av FRII:s föreslagna nyckeltal och genom indikatorer för våra långsiktiga mål. Vi har också instrument för att värdera vårt påverkansarbete, och metoder för att uppskatta hur många barn och vuxna vi når ut till i de internationella programmen.

System för att följa upp målen

Rädda Barnen har under de senaste åren lagt ner mycket arbete på att ta fram ett bra system för att kunna samla in information till uppföljningarna av målen. Det har lett till att vi nu kommit överens om ett ramverk för utvärdering och uppföljning tillsammans med de andra Rädda Barnen-organisationerna runt om i världen. I ramverket finns så kallade ”globala indikatorer” inom våra prioriterade verksamheter. Underlaget till de här indikatorerna har sammanställs för andra året i rad och ingår i den här effektrapporten.

Att samla in all data är en krävande process som involverar många aktörer både nationellt och internationellt. Våra internationella partners och medlemsrörelsen i Sverige har gjort en enorm insats i detta arbete! Vi har ambitionen att ytterligare öka kapaciteten i insamlingen av data och därmed höja kvalitén. Men det är en ständig balans mellan önskan att få verifi-

erbar, relevant och kvalitativ information och hur mycket resurser, i form av människor och pengar, man kan satsa på detta.

Totalt antal nådda

Sedan år 2010 har Rädda Barnen tillsammans med andra medlemsorganisationer dokumenterat hur många barn och vuxna som nås av våra insatser i den internationella programverksamheten. Detta kallas för ”total reach” – totalt antal nådda.

Det är en stor utmaning att i dokumentationen härleda hur många barn och vuxna som nåts av de insatser som just Rädda Barnen stödjer. Det gäller att kunna skilja dessa insatser från de insatser som stöds av andra medlemsorganisationer i Internationella Rädda Barnen.

Trots svårigheterna väljer vi att i år redovisa siffran för totalt antal nådda. Den ger en indikation på omfattningen av den verksamhet som Rädda Barnen bedriver. Vi jämför siffran med tidigare år men kommenterar inte detta. Skillnaden mellan åren kan nämligen ha sin förklaring både i innehållet i verksamheten och i hur själva dokumentationen av antal nådda barn har skett.

Indikatorer är inte resultat

2013 var första året på vår strategiska planeringsperiod 2013-2016. Det var därmed första gången vi fick in data för flera av våra indikatorer för perioden. Indikatorerna, inklusive siffror av antal barn och vuxna som nås av vår verksamhet, i denna effektrapport bör inte lyftas ur sin kontext. Indikatorerna är framtagna för att ge just en *indikation* på måluppfyllelse. Indikatorn är inte vårt resultat.

TEMAOMRÅDE:

Barnets rätt till god samhällsstyrning

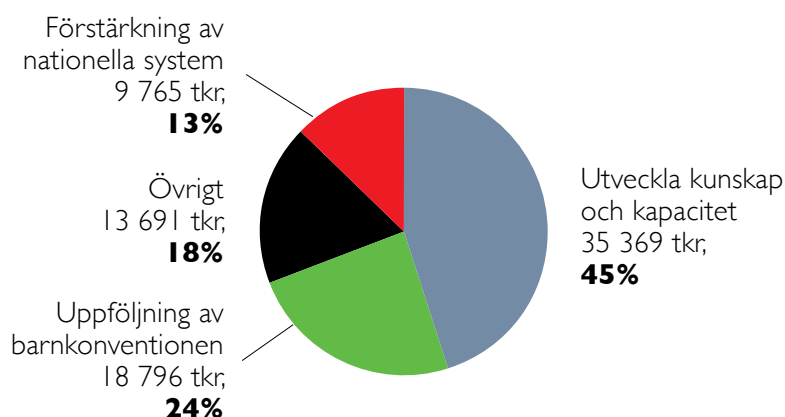
TOTALT ANTAL NÅDDA: Under 2013 har Rädda Barnens insatser inom internationell programverksamhet inom temaområdet barnets rätt till god samhällsstyrning bidragit till att direkt nå cirka 169 700 barn (2012: cirka 261 000) och 760 100 vuxna¹ (2012: cirka 401 400).

Barnets rätt till god samhällsstyrning är ett av Rädda Barnens tematiska verksamhetsområden. Inom verksamhetsområdet fokuserar Rädda Barnen under innevarande strategiska period 2013-2016 på två verksamhetsinriktnings-

mål. Det ena handlar om vår ambition gällande barnets rättigheter i enlighet med barnkonventionen och det andra handlar om att stärka organisationer och företag som aktörer för barnets rättigheter. Verksamhetsmålen bryts i sin tur ner i fyraåriga strategiska mål.

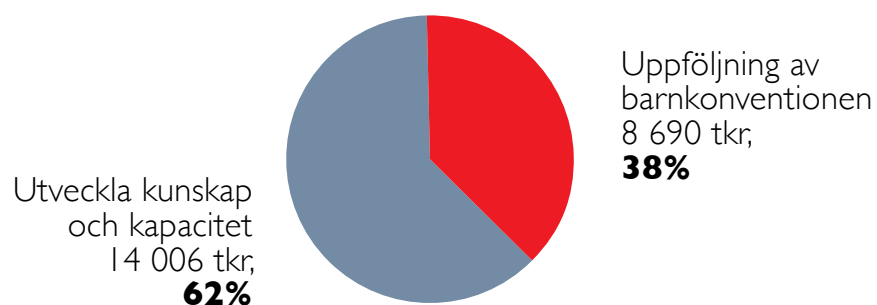
Inom temaområdet Barnets rätt till god samhällsstyrning har Rädda Barnen fördelat kostnaderna till 99 procent på långsiktigt utvecklingsarbete och till 1 procent på humanitärt arbete och katastrofarbete.

**Fördelning av kostnader inom olika verksamhetsområden:
internationell verksamhet.**

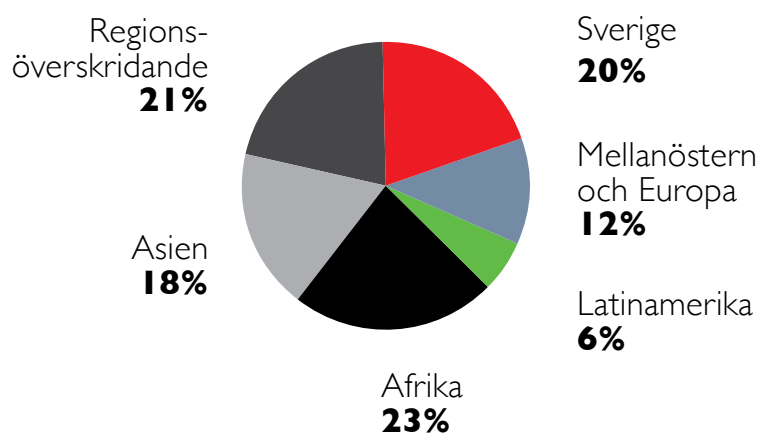

¹ Att antalet vuxna överstiger antalet barn som nåtts beror på att många av de insatser vi gör inom detta verksamhetsområde handlar om att påverka beslutsfattare vilka i regel är vuxna.

**Fördelning av kostnader inom
olika verksamhets områden:
nationell verksamhet.**

Fördelning av kostnader geografiskt.

VERKSAMHETSINRIKTNINGSMÅL 1:

Fler barn får sina rättigheter tillgodosedda i enlighet med Barnkonventionen.

INTERNATIONELLA ARBETET

Strategiska mål

- Fler barn har inflytande över frågor som berör dem.
- Färre barn diskrimineras på grund av kön, social klass, etniskt grupp och funktionsnedsättning
- Ökat genomförande av de allmänna åtgärderna (General Measures of Implementation)²
- Ökad andel barn i humanitära situationer får sin rätt till liv och utveckling tillgodosedd.

Exempel på resultat

Ett centralt verktyg i arbetet med säkerställa att stater vidtar de åtgärder som krävs för att barn ska få sina rättigheter tillgodosedda är att påverka regeringar att lämna in en rapport till FN:s kommitté för barnets rättigheter.

Rädda Barnen stödjer det civila samhället att ta fram så kallade tilläggsrapporter för att påtala brister som regeringarna själva inte lyfter till FN:s kommitté för barnets rättigheter.

Under de senaste åren har ett ökat antal tilläggsrapporter tagits fram med ett innehåll som barn har varit med och påverkat. Både regeringens rapport och tilläggsrapporterna bildar underlag för det förbättringsarbete länder därefter genomför för att bättre tillgodose barns rättigheter.

Det civila samhället i 13 (2012: 8) länder har under 2013 tagit fram 17 (2012: 9) tilläggsrapporter. Barn har haft inflytande i 100% av rapporterna (2012: 100%).

Rädda Barnen arbetar för att barn som diskrimineras av olika orsaker ska ha inflytande i vilka åtgärder som ska vidtas för att deras rättigheter ska tillgodoses. I Peru deltar till exempel barn från minoritetsgrupper i arbetet med att följa upp att budgetförslaget för den lokala administrationen har ett barnrättsperspektiv. Ett annat exempel är att barn från minoritetsgrupper i ett antal kommuner och skolor i Kosovo deltar i uppföljningen av barnets rättigheter. I Palestina har en webbaserad klagomålshantering för barnets rättigheter gjorts tillgänglig för barn med funktionsnedsättning.

Allmänna åtgärder – statens ansvar

De allmänna åtgärderna för genomförande av barns rättigheter är de åtgärder som krävs av staten för att den ska kunna leva upp till de rättigheter som barn har enligt Barnkonventionen. Det kan handla om lagstiftning, myndighetsstrukturer och samverkan mellan olika aktörer. Under 2013 har ett ökat antal länder utvecklat budgetprocesser på lokal- och regional nivå som utgår från ett barnrättsperspektiv. Det gäller exempelvis Bangladesh, Pakistan, Gambia, Togo, Guinea, Senegal och Peru. I Brasilien, Zambia och Filippinerna har arbetet med att få in ett barnrättsperspektiv i budgetarbetet lett till att anslaget för att stärka barnets rättigheter ökat i ett antal lokala budgetar.

Ett annat exempel på stärkande av de allmänna åtgärderna för genomförande av barns rättigheter är den förstärkning av lagstiftningen som skett i Bangladesh kring barnets rättigheter genom Bangladesh Children's Act – en omfattande lagstiftning för barnets rättigheter.

I 12 av de länder som Rädda Barnen stödjer med programverksamhet har rapporter kommit in om pågående lagförändringar för att stärka barnets rättigheter. Av dessa har sju länder rapporterat att nio (2012: fem) lag- eller policyförändringar redan har skett.

Humanitära insatser

I följande länder³ har Rädda Barnen under 2013 arbetat för att stärka barnets rättigheter vid en humanitär insats:

AFRIKA: Uganda, Etiopien, Kenya, Somalia, Sydsudan, Sudan, Niger, Demokratiska Republiken Kongo, Mali, Centralafrikanska Republiken, Burkina Faso.

MELLANÖSTERN OCH NORRA AFRIKA:

Syrien, Egypten, Libanon, Jordanien, Irak, Ockuperade Palestina, Jemen.

ASIEN: Bangladesh, Indien, Indonesien, Pakistan, Filippinerna, Vietnam, Myanmar, Demokratiska Folkrepubliken Nordkorea, Kina.

LATINAMERIKA: Colombia, Haiti.

² De allmänna åtgärderna för genomförande av barns rättigheter

³ Här listas samtliga länder till skillnad från kartan på sid 24 där endast länder med verksamhet över 500 tkr i kostnader är markerade.

Rädda Barnen har genom strategisk finansiering och samarbete med andra aktörer bidragit till att lokala aktörer vid en humanitär insats fått verktyg och metoder för att säkra ett barnrättsperspektiv i genomförandet. Detta gäller exempelvis flyktingkatastrofen i Syrien. Detta har i sin tur bidragit till att barn som annars inte varit prioriterade vid en humanitär insats, som

exempelvis barn från avlägsna områden eller barn utan vårdnadshavare, har fått tillgång till insatser.

Ytterligare exempel på hur Rädda Barnen arbetat för att stärka barnrättsperspektivet i humanitära insatser rapporteras under temaområdet barnets rätt till trygghet och skydd.

Indikator	Basvärde (2013)	Målvärde 2016
Procentuell andel länder (av de länder där Rädda Barnen är närvarande och rapporterar ifrån) där tilläggsrapporter förberetts eller lämnats in, och där barn har varit med och påverkat innehållet och/eller rapporten tagits fram av partners i civila samhället och barn-nätverk som stöds av och samarbetar med Rädda Barnen.	13 länder (17 rapporter). I 100% av rapporterna har barn påverkat innehållet.	100 procent av prioriterade länder och länder som täcks av regionala program.
Antal policy eller lagändringar, som med stöd från Rädda Barnen, har stärkt barnets rättigheter. ⁴	9	Minst en per prioriterat land.
Procentuell andel av drabbade barn vars behov har blivit mötta av Rädda Barnens humanitära insatser.	Kommer att anges i effektrapport 2014.	Kommer att anges i effektrapport 2014.
Procentuell andel av drabbade barn som blivit nådda av Rädda Barnens humanitära insatser som strävar efter att uppfylla internationella kvalitetsstandarder.	Kommer att anges i effektrapport 2014.	Kommer att anges i effektrapport 2014.
Procentuell andel barn och vuxna som nåtts av Rädda Barnens humanitära insatser som rapporterat att de är nöjda med insatsen.	Kommer att anges i effektrapport 2014.	Kommer att anges i effektrapport 2014.

⁴ Typ av lagstiftning eller policy-ändring:

- Antal lagändringar eller förordningar som påskyndar uppfyllandet av barnets rättigheter och som införlivar Barnkonventionens krav: 1.
- Antal tillsättning av en statligt koordinerad mekanism, exempelvis en nationell kommission, för barnets rättigheter: 1.
- En nationell barnrättslag har godkänts.
- Antal konstitutionell reform som garanterar barn deras rättigheter: 1.
- Antal ökade budgetar för utgifter rörande barns rätt: 2.
- En översyn av om den nationella lagstiftningen stämmer överens med principerna i Barnkonventionen.

NATIONELLA ARBETET

Strategiska mål

- Fler barn har inflytande över frågor som berör dem.
- Färre barn diskrimineras på grund av att de lever i socioekonomisk utsatthet.
- En tredjedel av Barnrättskommitténs rekommendationer förverkligas under planeringsperioden.

Exempel på resultat

Rädda Barnen genomför regelbundet en enkätundersökning, Ung röst, för att fånga upp vilka frågor barn anser vara viktigast. Resultatet används som underlag i arbetet med att öka barns inflytande över frågor som berör dem. I Ung röst, som genomfördes av Rädda Barnens lokalföreningar i 76 kommuner 2013, deltog 25 000 barn. Av Ung röst framkommer att 44 procent av de tillfrågade upplever att de har möjlighet att påverka frågor som är viktiga för

dem. Vår ambition är att detta ska öka till 75 procent till 2016.

Rädda Barnen arbetar både med nationellt och lokalt påverkansarbete kring barnfattigdom. Vi kan se resultat i form av både regeringsuppdrag och reformer t.ex. fritidspeng och uppdrag till länsstyrelser att stödja kommuner att ta fram handlingsplaner mot barnfattigdom.

Fjorton kommuner har antagit en handlingsplan eller motsvarande för att arbeta med barnfattigdom. Vårt projekt "På lika villkor" har etablerat sig i ett antal socioekonomiskt utsatta områden och nått 2 700 barn och föräldrar och engagerat 100 ideellt aktiva.

Rädda Barnen har under många år arbetat tillsammans med andra aktörer för att Barnkonventionen ska bli lag. Om så sker har en bra plattform lagts för att genomföra barnrättskommitténs rekommendationer. Ett viktigt resultat är därför den utredning som nu pågår om Barnkonventionen som lag. Rädda Barnen ingår i referensgruppen till utredningen.

Indikator	Basvärde (2013)	Målvärde 2016
Barns upplevelse av sina egna möjligheter till inflytande enligt Ung Röst.	44 procent upplever att de har möjlighet att påverka frågor som är viktiga för dem (Ung röst 2014).	75 procent.
Antal lokalföreningar som använder dokumentation från möten med barn i sitt påverkansarbete.	41	50
Antal kommuner där handlingsplaner eller motsvarande beslut att motverka barnfattigdom har fattats.	14	40
Antal kommuner där Rädda Barnen arbetar aktivt mot barnfattigdom.	73	60
Antal lokalföreningar som har bedrivit påverkansarbete med utgångspunkt i de allmänna åtgärderna.	23	50

Sammanfattande bedömning och avvikelser

Rädda Barnen bedömer att vi kommer nå majoriteten av våra strategiska mål för denna verksamhetsinriktning. Vi noterar dock en avvikelse gällande vårt icke-diskrimineringsarbete inom det internationella programarbetet. Vi har tydliga exempel på att vårt arbete inkluderar ett brett spektrum av barn som lever i olika situationer av diskriminering, eller med risk för att bli diskriminerade. Det gäller till exempel barn med

funktionsnedsättning, barn som lever i fattigdom och föräldralösa barn. Idag saknas dock en enhetlig definition, ett gemensamt ramverk och, inte minst, praktiska metoder för hur icke-diskriminering integreras och följs upp i våra program. Detta gör det svårt att på en övergripande nivå sammanfatta omfattningen av hur Rädda Barnen bidrar till att minska diskrimineringen av barn i olika länder och inom olika teman.

VERKSAMHETSINRIKTNINGSMÅL 2:

Fler organisationer och företag är starka och kompetenta aktörer för barnets rättigheter

INTERNATIONELLA ARBETET

Strategiskt mål

- Ökad andel av företag som Rädda Barnen samarbetar med har påbörjat genomförande av barnrättsprinciperna i sin verksamhet.
- Fler organisationer har kapacitet att självständigt driva och påverka staten att genomföra barnkonventionen.
- Det lokala civila samhället har ökad kapacitet att vara en stark aktör för barn i humanitära situationer.

Exempel på resultat

Rädda Barnen arbetar för att fler företag ska genomföra barnrättsprinciperna i sin verksamhet. En viktig del i detta arbete är att informera om att principerna finns och att etablera samarbete med näringslivsorganisationer som i sin tur kan påverka sina medlemmar att arbeta med barnrättsprinciperna. (Läs de 10 barnrättsprinciperna i verksamhetsberättelsen sid. xx.)

Företag i både Afrika, Asien, Mellanöstern,

Latinamerika och Europa har fått kunskap om barnrättsprinciperna. I länder som Peru, Costa Rica, Paraguay och Zambia har samarbete inletts med näringslivsorganisationer. I exempelvis Paraguay har Rädda Barnen tillsammans med en näringslivsorganisation tagit fram en barnvänlig certifieringsmodell för företag. Sju företag som Rädda Barnen samarbetar med har påbörjat genomförandet av barnrättsprinciperna.

Självständiga nationella och regionala koalitioner är viktiga plattformar för att påverka nationella regeringar, och regionala institutioner som EU och Afrikanska Unionen kring barnets rättigheter. Dessa koalitioner är också viktiga för att utveckla kapaciteten hos det civila samhället så att det kan vara en aktör för barnets rättigheter. Under året har regionala och nationella barnrättskoalitioner formats i Mellanöstern, Norra Afrika, Södra Afrika samt Tanzania. I 17 av de länder som Rädda Barnen arbetar i har 32 nationella och regionala koalitioner rapporterat att deras arbete haft en positiv påverkan på barnets rättigheter i landet.

Indikator	Basvärde (2013)	Målvärde 2016
Andel av företag som Rädda Barnen samarbetar med som har påbörjat genomförandet av barnrättsprinciperna i sin verksamhet.	7 (5 i Sverige, 2 internationellt). ⁵	19 företag.
Antal länder där koalitioner för barnens rättigheter som stöds av Rädda Barnen har kunnat påvisa inflytande.	32 koalitioner i 17 länder har påvisat inflytande. (28% har haft visst inflytande, 46% har haft inflytande. 25% har haft starkt inflytande.	Alla koalitionspartners i prioriterade länder och regionala program har påvisat inflytande.
Procentuell andel av partners till Rädda Barnen som bedöms ha ökat sin organisatoriska kapacitet under rapportperioden.	Effektrapport 2014	80 procent av de partners som får stöd i organisationsutveckling har ökat sin kapacitet.

⁵ I effektrapport 2014 kommer procentuell andel anges.

NATIONELLA ARBETET

Strategiska mål

- Rädda Barnen bedriver verksamhet som leder till bättre livsvillkor lokalt för barn i 80 procent av Sveriges kommuner

Exempel på resultat

Enligt Rädda Barnens förändringsteori (se Årsredovisningen sid 12-13) så förbättrar vi barns villkor genom att påverka beslutsfattare på politisk nivå och myndighetsnivå. Detta

sker med utgångspunkt i de erfarenheter vi gör i verksamheten. Vi är nyskapande genom att vi prövar nya och hållbara lösningar på barns problem. Vi genomför insatser för barn som ger bestående resultat för så många som möjligt och påverkar och bygger partnerskap. På detta sätt arbetar vi i 194 kommuner (av 290) i Sverige vilket motsvarar 67 procent av Sveriges kommuner. Vi ger lokala förutsättningar för att förbättra livsvillkoren för barnen i dessa kommuner.

Indikator	Basvärde (2013)	Målvärde 2016
Antal kommuner där Rädda Barnen har verksamhet enligt definitionen "verksamhet för bättre livsvillkor för barn".	194	232
Antalet företag och kommuner som utbildas inom ramen för Rädda Barnens externa utbildningar.	61	75
Antal barn som nås av Rädda Barnens verksamhet.	Cirka 35 000.	38 000

Sammanfattande bedömning och avvikelser

Rädda Barnen noterar en avvikelse gällande företagens genomförande av barnrättsprinciperna. Rädda Barnen har diskussioner med ett flertal företag kring genomförandet av barnrättsprinciperna och intresset är stort. Tiden från att samarbete initierats till att genomförande sker är dock längre än vad Rädda Barnen bedömde initialt. Därför rapporteras en avvikelse mot detta mål.

Vi noterar även en avvikelse för vår internationella programverksamhet avseende målet att öka kapaciteten för det lokala civila samhället att vara en stark aktör för barn i humanitära situationer. Avvikelsen handlar om att kombinationen av en utdragen väpnad konflikt, en svag stat, ett svagt civilsamhälle och miljö- och klimatrelaterad utsatthet i ett antal länder ger en mycket svårarbetad kontext att verka i.

TEMAOMRÅDE:

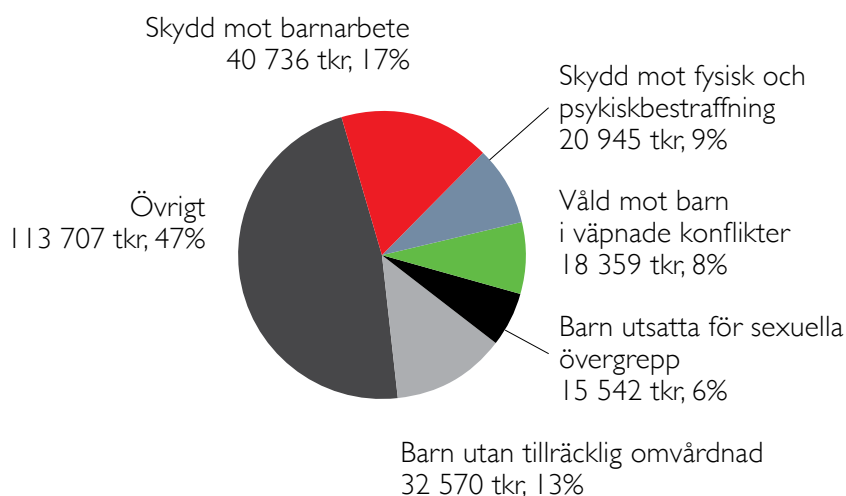
Barnets rätt till trygghet och skydd

TOTALT ANTAL NÅDDA: Under 2013 har Rädda Barnens insatser i internationell programverksamhet inom temaområdet barnets rätt till trygghet och skydd bidragit till att direkt nå cirka 917 600 barn (2012: cirka 794 800) och 670 300 vuxna (2012: cirka 420 400). Barnets rätt till trygghet och skydd är ett av Rädda Barnens tematiska verksamhetsområden. Inom verksamhetsområdet fokuserar Rädda Barnen

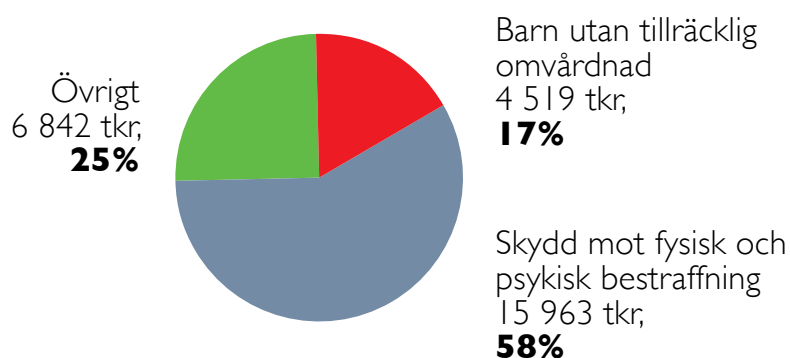
under innevarande strategiska period 2013-2016 på fem verksamhetsinriktningsmål. Dessa bryts i sin tur ner i fyraåriga strategiska mål.

Inom temaområdet Barnets rätt till trygghet och skydd har Rädda Barnen fördelat kostnaderna till 68 procent på långsiktigt utvecklingsarbete och till 32 procent på humanitärt arbete och katastrofarbete.

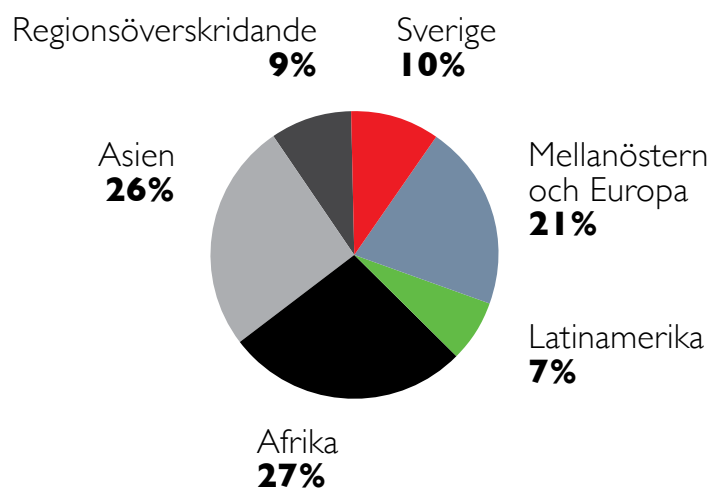
Fördelning av kostnader inom olika verksamhetsområden: internationell verksamhet.

**Fördelning av kostnader inom
olika verksamhets områden:
nationell verksamhet.**

Fördelning av kostnader geografiskt.

VERKSAMHETSINRIKTNINGSMÅL 3:

Färre barn utsätts för fysiskt eller psykiskt våld, kränkande behandling och diskriminering

INTERNATIONELLA ARBETET

Strategiska mål

- Färre flickor och pojkar utsätts för sexuellt våld i hemmet, skolan och i samhället.
- Fler flickor och pojkar får tillgång till psykosocialt stöd.
- Fler länder har agaförbud och går från förbud till eliminering av aga

Exempel på resultat

Femton länder i Afrika, Asien och Mellanöstern har, under 2013, genom att etablera olika typer av verksamheter utökat tillgången till psykosocialt stöd för barn. Rädda Barnens dokumentation visar att 260 000 barn och vuxna fått tillgång till psykosocialt stöd genom Rädda Barnens verksamheter under 2013. 120 000 barn och vuxna har tagit del av Rädda Barnen-stödd verksamhet som fokuserar på att minska sexuellt våld och skadliga traditionella sedvänjor. Verksamheten kan innebära att barn får tillgång till information om sina rättigheter, juridiskt rådgivning, stöd att anmäla övergrepp och fortsatt stöd i sina kontakter med olika myndigheter, stöd att förstå sina rättigheter, och

fysiskt och psykologiskt stöd efter ett övergrepp.

På Zanzibar har fem "One Stop Centers" och tre "Child Protection Desks" etablerats under 2013. "One Stop Centers" kan jämföras med Sveriges Barnahus där polis, socialtjänst och vård samlas under ett tak för att möta barn som utsätts för våld eller riskerar att utsättas för våld. Dessa verksamheter har blivit regionala modeller för hur barn som utsätts för våld kan få stöd.

I Filippinerna, Pakistan, Sudan, Tanzania, Elfenbenskusten, Etiopien, Paraguay, Kosovo och Jemen har Rädda Barnens och olika samarbetspartners påverkansarbete kring våld mot barn lett till beslut om nya riktlinjer. Detta har stärkt det institutionella ramverket och lagt en plattform för att minska fysiskt och/eller psykiskt våld mot barn. I några av länderna ser vi dessutom en möjlighet att ländernas lagstiftande församlingar inom en inte alltför avlägsen framtid beslutar om ett agaförbud, antingen nationellt eller inom ett specifikt verksamhetsområde, t ex utbildning. Detta gäller exempelvis Filippinerna, Sudan, Bangladesh och Pakistan.

Indikator	Basvärde (2013)	Målvärde 2016
Procentuell andel barn och vårdnadshavare som har tagit del av Rädda Barnens stöd för att förebygga, eller stöd till dem som utsätts för, sexuellt våld eller skadliga traditionella sedvänjor.	120 000 barn och vuxna. ⁶	Mätbar ökning i procentuell andel barn och vårdnadshavare som har tagit del av stöd.
Procentuell andel barn som har tagit del av Rädda Barnen-stödda psykosociala tjänster.	260 000 barn och vuxna. ⁷	Mätbar ökning i procentuell andel barn och vårdnadshavare som har tagit del av stöd.
Antal länder med en eller flera policy- och/eller lagändringar för att förbättra barns skydd (mot sexuellt våld och skadliga traditionella sedvänjor).	2 (Indien och Peru har genomfört formella policy och lagändringar för att skydda barn mot sexuellt våld.	Minst en policy/lagändring per prioriterat land där vi har programverksamhet.

^{6,7} Procentuell andel barn och vårdnadshavare kommer att rapporteras i effektrapporten för 2014.

NATIONELLA ARBETET

Strategiska mål

- I fler kommuner finns effektiv samverkan för att förebygga och ge stöd till barn som utsätts för hedersrelaterat våld och förtryck.
- Färre barn utsätts för kränkande behandling, såsom mobbning inom skolan och idrotten.
- Fler barn i utsatta situationer har fått stöd och skydd och färre barn utsätts för barnmisshandel.

Exempel på resultat

Rädda Barnen har under året fortsatt arbetet med att sprida en samverkansmodell mellan kommuner, myndigheter och det civila samhället för att förebygga och ge stöd till barn som utsätts för hedersrelaterat våld och förtryck. 2013 fanns etablerad samverkan mellan myndigheter och frivilligorganisationer kring hedersrelaterat våld och förtryck i 67 kommuner. Vår ambition är att detta ska öka till 90 kommuner under innevarande strategiska planeringsperiod.

Rädda Barnen har under 2013 bidragit till att ett tiotal kommuner beslutat att ställa krav på handlingsplaner för att motverka kränkande behandling i samband med att man beslutar om att ge kommunalt stöd till ungdomsidrotten. 2013 hade 40 idrottsföreningar handlingsplaner mot mobbning, kränkande behandling och diskriminering. Rädda Barnens ambition är att detta ska öka till 350 föreningar under innevarande strategiska planeringsperiod. Arbetet bedrivs i samver-

kan med bland andra SISU idrottsutbildarna.

Rädda Barnen har under året bidragit till att barn i utsatta situationer fått stöd och skydd. Detta har skett bland annat genom arbetet med barn och vuxna i vårdnadstvister, genom Rädda Barnens föräldratelefon som har haft 941 kontakter med föräldrar under året, samt genom föräldrastödande verksamhet som "Oss föräldrar emellan" och "Föräldraforum". Utöver detta har Rädda Barnens verksamhet "Centrum för barn och unga i utsatta livssituationer" gett behandling till 134 barn, genomfört 330 telefon- och 60 mailrådgivningar till föräldrar och extern personal som möter barn i behandlingssituationer.

Rädda Barnens ambition är att ansvaret för att ge utsatta barn stöd och skydd ska tas av kommunerna. Det ska också vara kommunens ansvar att säkra att färre barn utsätts för barnmisshandel. Rädda Barnen kräver en "garantinivå" på förebyggande insatser och tidigt stöd till barn i utsatta situationer. Garantinivå innebär att det ska finnas familjecentral, ungdomsmottagning, fungerande elevhälsovård med hög tillgänglighet, uppsökande socialtjänst samt stöd till krissamtal och stödgrupper för barn som t.ex. upplevt våld. 2013 hade 97 kommuner ett systematiskt förebyggande arbete och insatser för barn i behov av skydd i enlighet med kraven i garantinivån.

Sammanfattande bedömning och avvikelser

Rädda barnens bedömning är att vi kommer nå våra strategiska mål, och vi noterar inga avvikelser.

Indikator	Basvärde (2013)	Målvärde 2016
Antal kommuner där det finns samverkan mellan myndigheter och frivilligorganisationer kring hedersrelaterat våld och förtryck.	67	90
Andel barn som vet vart de ska vända sig om de utsätts för hedersrelaterat våld och förtryck.	90 procent	90 procent ⁸
Antal idrottsföreningar som har handlingsplaner mot mobbning, kränkande behandling och diskriminering.	40	350
Antal kommuner som har ett systematiskt förebyggande arbete samt insatser för barn i behov av skydd och stöd i enlighet med Rädda Barnens krav.	97	120
Antal våldsutsatta barn som har fått råd, stöd eller behandling på Rädda Barnens Centrum för barn och ungdomar i utsatta livssituationer.	134	175
Antal fall av barnmisshandel minskar.	18 300	2%

⁸ Denna indikator anger en kvalitetsnivå som ska upprätthållas under strategiperioden.

VERKSAMHETSINRIKTNINGSMÅL 4:

Färre barn i Sverige uppvisar tecken på psykisk ohälsa

NATIONELLA ARBETET

Strategiska mål

- Ansvar för det första mottagandet av barn och unga med psykisk ohälsa är tydligt utpekade och resurssatt i samtliga kommuner och landsting.

Exempel på resultat

Rädda Barnen har tagit fram en strategi som tydliggör Rädda Barnens roll och fortsatta arbete

i frågan om psykisk ohälsa hos barn och unga. Strategin ligger till grund för Rädda Barnens påverkansarbete lokalt, regionalt och nationellt för att det ska finnas utpekade resurser i samtliga kommuner och landsting för barn och unga med psykisk ohälsa.

Sammanfattande bedömning och avvikelser:

Rädda Barnens bedömning är att vi kommer nå våra strategiska mål, och vi noterar inga avvikelser.

VERKSAMHETSINRIKTNINGSMÅL 5:

Färre barn separeras från sina familjer och fler barn kan återförenas med sin familj i väpnade konflikter och naturkatastrofer

INTERNATIONELLA ARBETET

Strategiska mål

- Nationella, regionala och lokala system som främjar barns rätt till skydd i väpnad konflikt och naturkatastrofer har etablerats.

Exempel på resultat

Rädda Barnen har bidragit till att antalet lokala insatser för att utveckla och förbättra barnets skydd har ökat i områden drabbade av väpnad konflikt.

I Pakistan, Palestina och Jemen, har risken för barn att separeras från sina familjer vid en väpnad konflikt minskat. Om detta ändå sker så har möjligheten för barnen att återförenas med sin familj ökat. I Myanmar har ett antal avgörande steg tagits med stöd av Rädda Barnen för

att utveckla ett system för att återförenas barn och föräldrar, s.k. Family Tracing and Reunification systems.

Liknande system har redan etablerats i Sudan och Etiopien. Lite drygt 18 600 barn och vuxna i Elfenbenskusten, DR Kongo, Etiopien, Peru, Sydafrika, Senegal och Sudan har nåtts av den verksamhet som Rädda Barnen stödjer för att motverka att barn separeras från sina familjer och som arbetar för att återförenas barn med sin familj om en separation inträffat.

Sammanfattande bedömning och avvikelser

Rädda barnens bedömning är att vi kommer nå våra strategiska mål och vi noterar inga avvikelser.

Indikator	Basvärde (2013)	Målvärde 2016
Andel barn och vårdnadshavare som har använt Rädda Barnen stöd verksamhet där syftet är att motverka att barn separeras från sina familjer och att återförenas barn med sin familj om en separation inträffat.	Cirka 18 600 barn, varav 4 000 har befunnit sig i en humanitär situation. ⁹	Mätbar ökning av procentuell andel barn och vårdnadshavare som tagit del av Rädda Barnen-stödda tjänster.

⁹ Väpnad konflikt eller naturkatastrof.

VERKSAMHETSINRIKTNINGSMÅL 6:

Fler papperslösa barn i Sverige får sin rätt till utbildning och hälso- och sjukvård tillgodosedd

NATIONELLA ARBETET

Strategiska mål

- Fler papperslösa, asylsökande och gömda barn har rätt och reella möjligheter till god psykisk och fysisk hälsa samt utbildning.

Exempel på resultat

Rädda Barnen har under flera år, tillsammans med andra aktörer, bedrivit påverkansarbete kring papperslösas barns rätt till sjukvård och skolgång. Det var därför en stor framgång att lagen som ger papperslösa barn rätt till sjukvård

och skola trädde i kraft 1 juli 2013. Den reella möjligheten för papperslösa, asylsökande och gömda barn att få sina rättigheter tillgodosedda gällande sjukvård och utbildning har därmed ökat. Exempelvis märks en tydlig attitydförändring hos berörda myndigheter. Inför skolstarten hade 95 kommuner ansökt om extrastöd från staten för att ta emot papperslösa barn i skolan.

Sammanfattande bedömning och avvikelser

Rädda Barnens bedömning är att vi kommer nå våra strategiska mål och vi noterar inga avvikelser.

Indikator	Basvärde (2013)	Målvärde 2016
Antal lokala verksamheter i Rädda Barnen som arbetar med psykosocial verksamhet för barn på flykt.	54	80
Antal papperslösa, asylsökande och gömda barn och berörda vuxna har fått råd, stöd eller behandling på Rädda Barnens centrum för barn och unga i utsatta livssituationer.	134	175
Antalet kommuner som sökt stadsbidrag avseende papperslösa barn i skolan.	95	290

VERKSAMHETSINRIKTNINGSMÅL 7:

Barn på flykt i Sverige, får sin rätt till skydd och en rättssäker och individuell asylprocess tillgodosedd

NATIONELLA ARBETET

Strategiska mål

- Barns egna asylskäl bedöms i asylprocessen och beslut fattas med utgångspunkt från barnets bästa samt barnets rätt till trygghet och skydd.
- Migrationsverket och fler kommuner och landsting har ett tydligt barnrättsperspektiv i mottagandet av barn på flykt.

Exempel på resultat

I flera remisser som handlar om barn och migration har Rädda Barnen lyft barns egna röster för att påtala och exemplifiera både hur barns egna asylskäl behöver bedömas i asylprocessen och för att tydliggöra hur ett barnrättsperspektiv ser ut när det gäller asylprocess och mottagandet av barn på flykt.

Rädda Barnen har även med denna utgångspunkt bedrivit informations- och påverkansarbete gentemot relevanta myndigheter samt bedrivit utbildningar för gode män och socialsekreterare.

I en rapport som Rädda Barnen kommer att

publicera under 2014 framgår att av 112 granskade ärenden på Migrationsverket har man lyssnat på 50 barn; enskilt eller särskilt. I 80 av ärendena återropades skyddsskäl av barnet självt eller av föräldrarna. 17 av dessa barn fick skyddsskäl beaktade och noggrant bedömda.

Sammanfattande bedömning och avvikelser

Rädda Barnen avsåg att publicera en rapport under 2013 med fakta och underlag kring barnrättsperspektivet i myndigheternas bedömning av asylärenden. Rapporten är försenad men publiceras under 2014, och kommer att vara ett viktigt instrument i det påverkansarbete som kommer att bedrivas i frågan. Analysen som gjordes inför arbetet med rapporten visar att det finns stora utmaningar i arbetet för att få migrationsverket och domstolar att beakta barns egna asylskäl. Barnkonventionen är idag inte en viktig referens när asylärenden avgörs. Vår bedömning är att det återstår stora utmaningar innan vi uppnår våra strategiska mål inom detta område under strategiperioden.

Indikator	Basvärde (2013)	Målvärde 2016
Resonemang kring barnets bästa och barns egna asylskäl återfinns i domar och beslut.	Migrationsverket: 45 procent, domstolar: 45 procent. ¹⁰	55 procent.
Barns egna asylskäl ger i högre utsträckning uppehållstillstånd.	Basvärde: 0 av 112 ärenden hos Migrationsverket och 0 av 55 granskade ärenden hos domstolar.	5 procent av samtliga ärenden hos Migrationsverket och/eller domstolen.
Antal kommuner som känner till Rädda Barnens checklistor för ett gott mottagande.	62 procent.	80 procent.
Antal kommuner där verksamheterna har en regelbunden samverkan kring mottagande av barn på flykt.	87 procent.	90 procent.

¹⁰ Framgår av ett utkast på en Rädda Barnen rapport kring barnrättsperspektivet i myndigheternas bedömning av asylärenden som kommer publiceras 2014.

TEMAOMRÅDE:

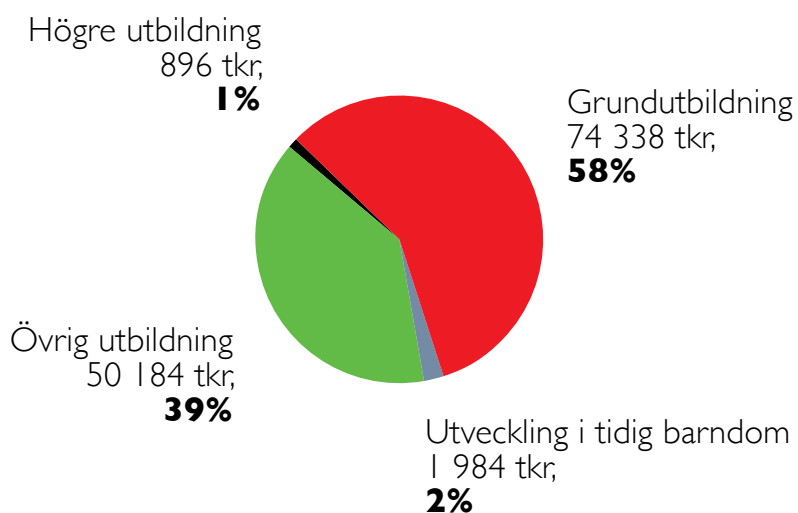
Barnets rätt till utbildning

BARNETS RÄTT TILL UTBILDNING är ett av Rädda Barnens tematiska verksamhetsområden. Inom verksamhetsområdet fokuserar Rädda Barnen under innevarande strategiska period 2013-2016 på ett verksamhetsinriktningsmål. Verksamhetsmålet

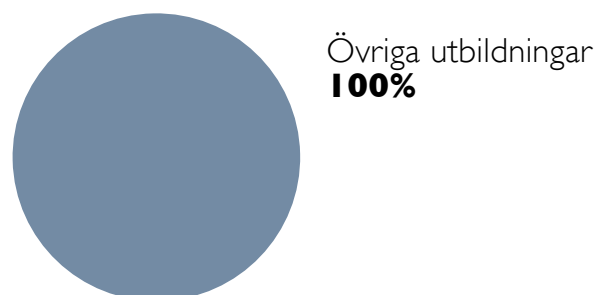
bryts i sin tur ner i fyraåriga strategiska mål.

Inom temaområdet Barnets rätt till utbildning har Rädda Barnen fördelat kostnaderna till 37 procent på långsiktigt utvecklingsarbete och till 63 procent på humanitärt arbete och katastrofarbete.

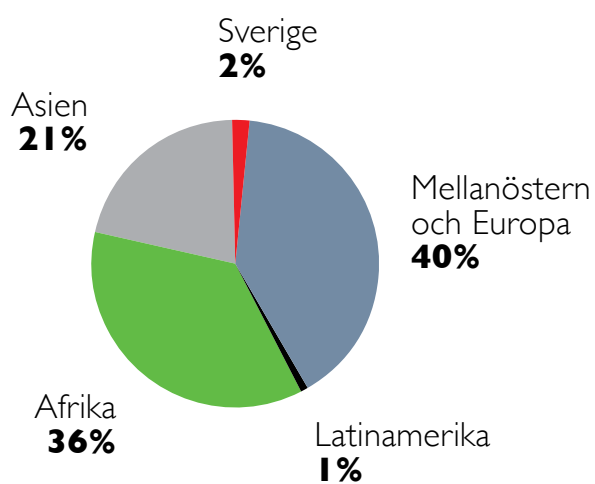
Fördelning av kostnader inom olika verksamhetsområden: internationell verksamhet.

**Fördelning av kostnader inom
olika verksamhets områden:
nationell verksamhet.**

Fördelning av kostnader geografiskt.

VERKSAMHETSINRIKTNINGSMÅL 8:

Fler barn får tillgång till en god och likvärdig utbildning

NATIONELLA ARBETET

Strategiska mål

- Fler barn får sina behov och rättigheter tillgodosedda i skolan oavsett var i landet de bor.

Exempel på resultat

Rädda Barnen har under 2013 prioriterat att jobba för att barn med funktionsnedsättning ska få sina behov och rättigheter tillgodosedda i skolan. Rädda Barnen har tillsammans med Riksförbundet för rörelsehindrade barn och ungdomar tagit fram en kravlista, "Rätt att vara med", för barn med funktionsnedsättning. Denna kravlista används som ett verktyg för lokalt påverkansarbete av 7 lokalföreningar/

arbetsgrupper. Rädda Barnens ambition är att detta antal ska öka under strategiperioden.

Ett samarbete på nationell nivå har etablerats med Riksförbundet för rörelsehindrade barn och ungdomar, Synskadades riksförbund, För barn, unga och vuxna med utvecklingsstörning samt Autism- och Aspergerförbundet för att gemensamt bedriva påverkansarbete kring arbetet med att fler barn ska få sina behov och rättigheter tillgodosedda.

Sammanfattande bedömning och avvikelser:

Rädda Barnens bedömning är att vi kommer nå våra strategiska mål och vi noterar inga avvikelser.

Indikator	Basvärde (2013)	Målvärde 2016
Antal kommuner som uppfyller minst tre av Rädda Barnens skolkrav.	Effektrapport 2014.	Anges i effektrapporten 2014.
Antal lokalföreningar/arbetsgrupper som bedriver påverkansarbete utifrån Rädda Barnens krav "Rätt att vara med".	7	60

Hållbarhets- redovisning

I hållbarhetsredovisningen kan du läsa hur Rädda Barnen arbetar för att bidra till en hållbar utveckling. Vi berättar om hur Rädda Barnen som organisation – med barnen i fokus – arbetar med socialt ansvar, ekonomiskt ansvar och miljöansvar.

Om rapporten och arbetssätt	92
De viktigaste hållbarhetsfrågorna	94
Programeffektivitet	96
Socialt ansvar	98
Ekonomiskt ansvar	102
Miljöansvar	106
GRI-index	108

OM RAPPORTEN OCH HUR VI REDOVISAR

Hållbarhetsarbete skapar engagemang

Rädda Barnens bidrag till en hållbar utveckling bygger på vårt engagemang i och arbete för barnets rättigheter.

I årsredovisningen, effektrapporten och verksamhetsberättelsen redovisar vi vad som hänt under verksamhetsåret, ekonomiskt resultat och ställning, samt resultatet av vår verksamhet. I hållbarhetsredovisningen berättar vi hur Rädda Barnen tar ekonomiskt, socialt och miljömässigt ansvar i genomförande av de målsättningar som medlemsrörelsen fastställt på riksmötet¹.

SYFTET MED hållbarhetsredovisningen är att våra medlemmar, givare, medarbetare, myndigheter och den breda allmänheten lätt ska kunna förstå hur Rädda Barnen vill bidra till en hållbar utveckling med barnen i fokus. Vi vill visa hur vi arbetar metodiskt med att säkerställa våra system för att verksamheten ska vara hållbar när det gäller sociala frågor, ekonomi och miljö. Vi berättar till exempel hur pengar samlas in och används samt hur vi arbetar för att minska den negativa påverkan vår verksamhet har på miljön.

För Rädda Barnen är det viktigt att lyssna på barns röster i genomförandet av verksamheten. De är vår viktigaste intressentgrupp. Detta exemplifierar vi genom att lyfta in barns röster i hållbarhetsredovisningen.

Redovisningens innehåll och avgränsningar

För att komma fram till vad som ska ingå i rapporten har vi utgått från Global Reporting Initiatives² (GRI) riktlinjer, synpunkter från

intressenterna (har samlats in via enkäter och grupparbeten) och Rädda Barnens ledningsgrupps egen bedömning av vilka områden i verksamheten som har störst påverkan på en hållbar utveckling. Redovisningen avser Rädda Barnen Sveriges hela verksamhet inklusive utlandskontoret i Sudan och beskriver kalenderår 2013. (Save the Children International³ omfattas inte av redovisningen.)

Det här Rädda Barnens andra hållbarhetsredovisning och de indikatorer som vi valt för att mäta hållbarhetsarbetet kan därför jämföras med

¹ Riksmötet är Rädda Barnens högsta beslutande organ. Riksmötet utser styrelse och ordförande och fattar beslut om verksamheten.

² Global Reporting Initiative (GRI) är en organisation som har utvecklat det mest använda ramverket för hållbarhetsrapportering. Se globalreporting.org.

³ Save the Children International (SCI) är Internationella Rädda Barnens genomförande organisation av de internationella programmen.

För Rädda Barnen är det viktigt att lyssna på barns röster i genomförandet av verksamheten.

Verksamheten ska vara hållbar när det gäller sociala frågor, ekonomi och miljö.

förra årets resultatindikatorer. Jämfört med 2012 års redovisning har dock några indikatorer lagts till respektive tagits bort. Rädda Barnens hållbarhetsredovisning publiceras årligen.

Global Reporting Initiative

Redovisningen är upprättad i enlighet med GRI:s nya riktlinjer G4 för hållbarhetsredovisning.⁴ Årets hållbarhetsredovisning är en uppgradering från GRI 3.1 till GRI G4.⁵ Tyngdpunkt i GRI G4 är på vad som faktiskt

har betydelse för Rädda Barnen samt inom vilka områden organisationens påverkan är störst. Rädda Barnen kan själv välja indikatorer, antingen GRI:s indikatorer eller sina egna indikatorer. Rädda Barnen har valt att redovisa i enlighet med GRI G4s kärnalternativ.

⁴ Särskilt sektorstillägg för ideella organisationer.

⁵ Senast 2016 förväntas GRI G4 användas av alla som hållbarhetsredovisar.

INTRESSENTERNAS OCH ORGANISATIONENS PRIORITERINGAR

De viktigaste hållbarhetsfrågorna

I detta avsnitt visar vi de frågor för hållbar utveckling som är viktigast för Rädda Barnen. Vi visar detta dels genom en väsentlighetsmatris och dels genom ledningens strategier och riktlinjer. Vi förklarar varför Rädda Barnen har valt de indikatorer vi mäter mot och hur väsentliga de anses vara av intressenter och av organisationen. Väsentlighetsmatrisen är utgångspunkten för våra prioriteringar i hållbarhetsarbetet.

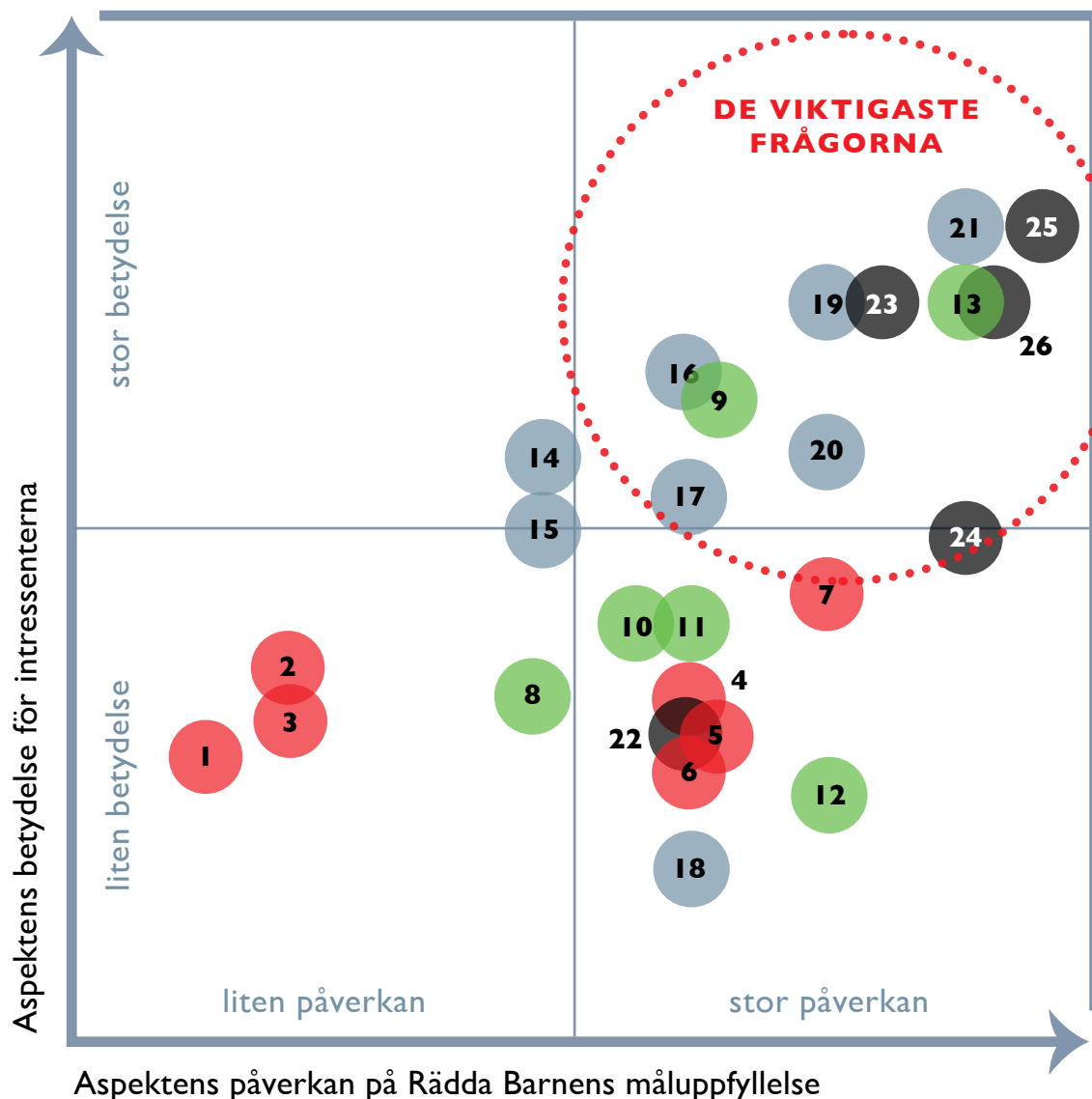

VÄSENTLIGHETSMATRISEN ÄR ETT diagram som visar vilka hållbarhetsfrågor som är viktigast för Rädda Barnen. Den ena axeln visar vilka frågor intressenterna prioriterar och den andra axeln visar vilka frågor som har störst påverkan på Rädda Barnens måluppfyllelse. Vi bygger vår hållbarhetsredovisning på informationen i denna matris.

Matrisen visar att de ekonomiska och sociala aspekterna rankas högst följt av programeffektivitet. Miljöfrågorna är däremot inte lika avgörande för intressenternas beslut. Vi har därför valt bort att redovisa klimatutsläpp och lägger fokus på upphandling och inköp i årets redovisning av miljöaspekten.

Samtliga aspekter i matrisen avser Rädda Barnen Sveriges hela verksamhet. Varje aspekt som har bedömts som väsentlig har Rädda Barnen Sverige inflytande över. Korruptionsfrågan är ett undantag eftersom den berör den internationella verksamhet som hanteras av Save the Children International.

Väsentlighetsmatris

Miljöaspekter

- 1 Biologisk mångfald.
- 2 Avfallshantering.
- 3 Vattenanvändning.
- 4 Materialanvändning.
- 5 Energianvändning.
- 6 Utsläpp av växthusgaser.
- 7 Miljökrav vid inköp och upphandling.

Programeffektivitet

- 8 Intressenters involvering i utveckling/effektivisering av monetärt stöd.
- 9 Utveckling, uppföljning av program och kommunikation av programförändringar.
- 10 Integrering av jämställdhetsaspekten vid design och implementering av program.
- 11 Hantering av intressenters feedback och klagomål.
- 12 Samarbetsformer med andra givarorganisationer/aktörer.
- 13 Allmänt erkännande/gott anseende.

Sociala aspekter

- 14 Mekanism för anställda att ge feedback och lämna klagomål.
- 15 Mångfald och jämställdhet.
- 16 Lobbying.
- 17 Anställningsformen.
- 18 Integritetsskydd för givare.
- 19 Etisk marknads-kommunikation.
- 20 Utbildning och kompetensutveckling för medarbetare.
- 21 Korruption och mutor.

Ekonomiska aspekter

- 22 Marknadsnärvaro.
- 23 Fördelning av insamlade medel.
- 24 Ekonomiskt resultat.
- 25 Lagefterlevnad.
- 26 Etisk insamling.

PROGRAMEFFEKTIVITET

Utvärderingar för större effektivitet

Rädda Barnen utvärderar sin verksamhet kontinuerligt. Vi utvärderar vår programverksamhet genom uppföljning av mål och mätbara indikatorer som vi ger exempel på i vår effektrapport. Rädda Barnen utvärderar även sitt interna arbete för att öka kvalitet och effektivitet så vi kan ge fler barn bättre livsvillkor. Ett exempel på detta är Rädda Barnens varumärkesarbete.

DET ÄR MYCKET viktigt att Rädda Barnens profil är tydlig och kommuniceras på ett effektivt sätt, så att det klart framgår vad vi står för och kan bidra med. Rädda Barnen och flera av de övriga ledande organisationerna uppfattas som snarlika. Därför vill vi under de kommande fyra åren tydliggöra Rädda Barnens varumärke, bland annat genom att visa de resultat som vi åstadkommer för barns bästa. Då kan vi säkerställa att givarna i högre grad väljer Rädda Barnen genom ett medvetet beslut.

Ett strategiskt mål för Rädda Barnen fram till 2016 är att organisationen har en stark position och visar konkret hur arbetet för barns rättigheter leder till bättre livsvillkor för barn. Detta mäter vi genom att se hur stor procent av allmänheten som har kunskap om vad Rädda Barnen gör. 2013 ligger den procentandelen på 37,5 procent. Målvärdet till år 2016 är 55 procent.

Vi mäter utvecklingen av hur stor procent av allmänhet som har en positiv uppfattning om Rädda Barnen. Basvärdet 2013 är 61 procent och målvärdet för 2016 är 66 procent.

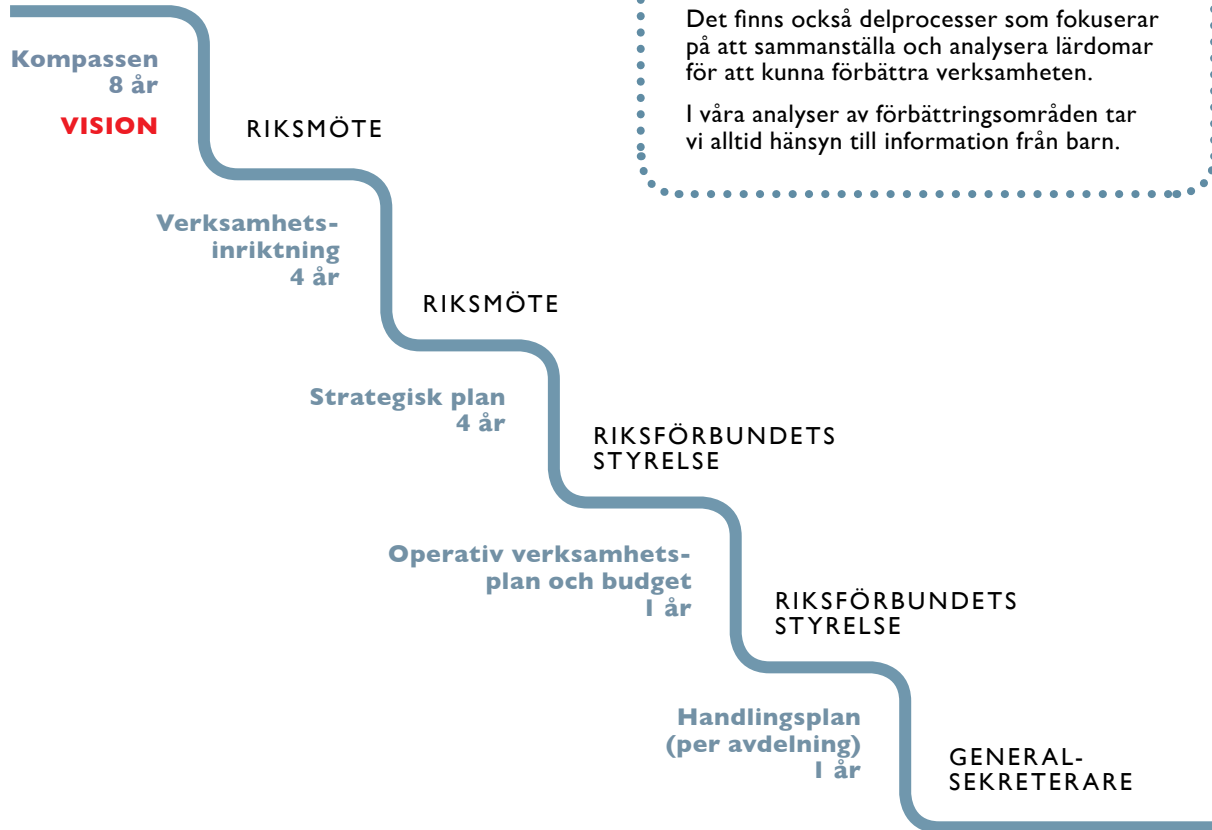
När vi mäter hur Rädda Barnen syns i medi-

erna vägs redaktionell synlighet och ton samman enligt ett särskilt kvalitetsmått som kallas "Quality Score". Det ger ett sk "medievärde". Ett värde på 20 anses högt bland företag och organisationer i allmänhet. Rädda Barnens medievärde 2013 var 25 (2012 var det 24). Målet för 2016 är 28.

Etiska krav vid upphandlingar

Rädda Barnen ställer etiska samt miljömässiga krav både på leverantörer och på finansiella förvaltare. När Rädda Barnen väljer leverantörer ska vi främja samarbete med dem som genom sin verksamhet förbättrar barns rättigheter, villkor och möjligheter. Leverantörerna ska också undvika, eller under vissa förutsättningar verka för att förändra, produktion och processer som är till skada för barns villkor och möjligheter. Rädda Barnen upphandlar därför i första hand från företag och företagsgrupper som följer eller stödjer de internationella konventioner som Sverige undertecknat. Det gäller särskilt sådana som berör mänskliga rättigheter, barns rättigheter, arbetsvillkor, miljö samt konventioner gällande korruption och vapenrelaterade områden. Rädda Barnen lägger också vikt vid om

Från vision till projekt

leverantören följer OECD:s riktlinjer för multinationella företag, är medlem i FN:s Global Compact och hållbarhetsredovisar i enlighet med GRIs riktlinjer. Läs mera om etisk kapitalförvaltning i årsredovisningen sid. 22.

Omvärldsanalys av barnets rättigheter

Rädda Barnen samlar kontinuerligt in relevant information för att kunna analysera nuläget för barns rättigheter och få en grund för planering av program, projekt eller strategier. Det handlar om att bedöma de problem som finns, identifiera nyckelfrågor, och fastställa prioriteringar. Underlaget samlas in i rapporter och analyser direkt

ifrån verksamheten i Sverige i lokal- och distriktsföreningarna. För Rädda Barnen är det särskilt viktigt att fånga in barns röster och synpunkter. Detta sker bland annat i enkäten Ung Röst där 25 000 barn deltar och svarar på frågor om sin situation. Ung Röst genomförs vartannat år.

I den internationella verksamheten används ett analysverktyg som heter ”Child right situation analysis”. I den analyseras det institutionella ramverket och lagstiftningen i olika länder, barnrättskränkningar analyseras och det finns verktyg för att identifiera var ansvaret ligger för detta. I det internationella analysverktyget är också fokusgrupper med barn viktiga för att få in barns röster i analysen.

SOCIALT ANSVAR

Barnets rättigheter i fokus

Allt Rädda Barnen gör handlar om att kämpa för barns rättigheter i Sverige och i övriga världen. Detta gör vi till exempel genom att påverka politiker och makthavare att prioritera barns bästa, genom att skydda barn mot våld och övergrepp samt genom att rädda liv i katastrofsituationer. Det är Rädda Barnens viktigaste bidrag till en hållbar utveckling.

SOCIALA FRÅGOR ÄR kärnan i Rädda Barnens verksamhet. Det är också de frågor som våra intressenter tycker är viktigast. För Rädda Barnen handlar socialt ansvar om att vara barnens röst i samhället och att påverka politiker att fatta beslut som gynnar barn. För våra intressenter är det viktigt att få veta hur vi internt arbetar mot mutor och korruption, så att de kan känna sig trygga med att insamlade pengar gör största möjliga nytta för de utsatta barnen. Vår grundläggande syn är att alla – såväl barn som vuxna – har lika värde. Rädda Barnen arbetar utifrån ett så kallat rättighetsperspektiv, vilket handlar om hur och varför vi arbetar för barn.

Ledningens riktlinjer

- Child Safeguarding protocol.
- Anti-korruptionspolicy.
- Policy kring diskriminering, främlingsfientlighet och rasism
- Kompassen – Vägledning för Rädda Barnen
- Personalhandboken

Rädda Barnens rättighetsperspektiv

FN:s konvention för barnets rättigheter (Barnkonventionen) är fundamentet i Rädda Barnens arbete för barns rättigheter. Vårt uppdrag präglas av ansvarstagande, vilket också genomsyrar sättet vi arbetar på inom organisationen. Se Årsredovisningen sid. 11-13.

Rädda Barnens rättighetsperspektiv beskrivs i Kompassen – Vägledning för Rädda Barnen 2008-2016. Där tydliggörs vad Rädda Barnen står för, vill åstadkomma och hur vi ska arbeta. Rättighetsperspektivet handlar om hur och varför vi arbetar för barn. I praktisk handling innebär det bland annat att:

- Vi utgår från Barnkonventionen när vi argumenterar och driver frågor.
- Vi ger barn och unga möjlighet att vara med och beskriva problem och föreslå lösningar, vi stödjer dem att själva kunna försvara sina rättigheter.
- Vi analyserar orsakerna till att barns rättigheter kränks innan vi bestämmer oss för en åtgärd.
- Vi nöjer oss inte med att hjälpa enskilda barn

Rädda Barnen arbetar utifrån ett så kallat rättighetsperspektiv, vilket handlar om hur och varför vi arbetar för barn.

för stunden utan angriper orsakerna till problemen så att förbättringarna blir bestående och kommer alla barn till godo.

- Vi arbetar mot diskriminering och försäkrar oss om att de sämst ställda och bortglömda barnen uppmärksammas och får sina rättigheter tillgodosedda.
- Vi vänder oss till berörda beslutsfattare och myndigheter för att de ska ta sitt ansvar.
- Vi lever som vi lär och kan stå till svars inför de barn vi arbetar för.

Korruptionsförebyggande arbete

För Rädda Barnen är det viktigt att ha tydliga system och riktlinjer som kan förebygga och motverka alla former av korruption och bedrägerier. Detta kan du läsa mera om i Årsredovisningen, sid. 16-18.

Under 2013 har ett arbete påbörjats för att införa en allmän utbildning om korruption. Vi utvecklar även ett system för att följa upp detta för att kunna redovisa hur många medarbetare och chefer som har gått utbildningen.

Etisk marknadskommunikation

Rädda Barnens marknadskommunikation är utformad enligt en etisk standard. FRII:s⁶ kvalitetskod kräver att organisationer anslutna till FRII ska ha styrande dokument som beskriver hur man arbetar med bilder och texter i marknadsföring så att respekten för givare och mottagare av gåvor upprätthålls. Marknadsföringslagen och personuppgiftslagen är andra viktiga riktlinjer. Rädda Barnens insamlingspolicy uppdateras vartannat år och styr allt insamlingsarbete som sker i Rädda Barnens namn.

Rädda Barnens kundservice svarar på frågor från allmänhet, medlemmar och givare. Vår målsättning är att svara inom två arbetsda-

gar. Rädda Barnen har under 2013 inte haft några incidenter eller anmälningar gällande vår marknadskommunikation. Ansvarig för Rädda Barnens marknadskommunikation är avdelningschefen för kommunikation och insamling.

Politisk påverkansarbete och lobbying

Rädda Barnen är en demokratisk, partipolitiskt och religiöst obunden folkrörelse.

Rädda Barnen arbetar med politiskt påverkansarbete för att få ett så stort inflytande som möjligt i den politiska beslutsprocess som berör barns rättigheter. Rädda Barnen har kunskap om hur politiska beslut fattas och skapar relationer med beslutsfattare. Rädda Barnen är närvarande där politik formas, både i formella och informella sammanhang. Vi påverkar regerings- och riksdagsarbetet, arrangerar debatter och deltar i olika evenemang för att påverka. Rädda Barnen arbetar också för att påverka internationella organ som FN, EU med flera i barnrättsfrågor. Ett internationellt påverkansarbete sker bland annat i samarbete med Internationella Rädda Barnen och övriga nationella Rädda Barnen-medlemmar. Läs mera om resultatet av vårt påverkansarbete i Effektrapporten.

Aktiva medlemmar 2010–2013

2010	2011	2012	2013
5 700	6 400	7 289	6 520

Se mer i Årsredovisningen sid. 18-19.

⁶ Frivilligorganisationernas Insamlingsråd – FRII är en branschorganisation som arbetar för tryggt givande. FRIIs medlemmar är svenska insamlingsorganisationer. Rädda Barnen är medlem i FRII.

**KALLE,
11 ÅR**

Barn ska kunna känna sig trygga och få stöd hemifrån. Det är nog det viktigaste – förutom att få tillräckligt med mat. Kompisar är också viktigt.

Om jag var tvungen att fly så tror jag att det viktigaste skulle vara att få känna mig trygg, och få hjälp efteråt om jag blir rädd igen. Vuxna ska ta hänsyn till barn. Det ska vara rättvist även om de är större.

**SELMA,
11 ÅR**

Vi har det rätt så bra i Sverige men jag tycker att vi ska få frukt-paus i skolan trots att vi inte går i lågstadiet. I vissa länder får man slå barn. Och

barn kan tvingas till att jobba. Så är det inte i Sverige. Barn ska ha rätt till att gå i skolan. Jag tycker att vuxna lyssnar på barn för det mesta men de behöver ju inte bestämma allt hela tiden.

**LYDIA,
11 ÅR**

När man är barn är det viktigt att få tid att växa upp och att man får allt man behöver under tiden. Även om man har tvingats fly är det viktigt att alla känner sig välkomna och får samma rättigheter som alla andra har i landet man kommer till. Man behöver också någon som tröstar en.

**Kommunikation med
våra intressenter**

Rädda Barnens intressenter är alla de som påverkas av och har inflytande över vår verksamhet. Vi arbetar med många olika kommunikationskanaler för att nå de olika målgrupperna. Kommunikationen handlar om att sprida kunskap om och väcka opinion för de frågor Rädda Barnen prioriterar. Kommunikationen med medlemmar och givare är viktig och vi för dialog med barn i Rädda Barnens verksamhet.

Webbplatsen www.raddabarnen.se är den prioriterade kommunikationskanalen och navet för all övrig kommunikation inom Rädda Barnen. Vi bedriver också ett löpande press- och PR-arbete med målgrupperna. Rädda Barnen ger ut tidningen Barn för att bland medlemmar och givare skapa engagemang för barnens situation. I övrigt kan kommunikationskanalerna sammanfattas enligt följande:

Intressenter och kommunikationskanaler

Intressent	Exempel på kommunikationskanaler
Barn	Vi kommunicerar kontinuerlig med barn i Rädda Barnens verksamhet
Medlemmar	Medlemssidorna på www.raddabarnen.se , Rädda Barnens lokala verksamhet, medlemstidning
Företag	Rapporter och Case Stories, partnerträffar, webb, möten, kampanjer, fältresor
Privata givare	Insamlingsbrev, givarträffar, face-to face, dörrknackning, direktreklam, telefon
Institutionella givare	Möten och avstämningar, årsrapportering
Anställda	Intranät, närmaste chef, möten
Allmänheten	Opinionsbildning, webb, reklam, PR

Kompetensutveckling

Grundidén med Rädda Barnens kompetensutveckling för medarbetare och chefer är att utgå från behov hos såväl enskilda som hos organisationen. Utifrån varje individs behov görs en kompetensutvecklingsplan. Rädda Barnens chefer har utifrån sina personliga utvecklingsplaner arbetat med att öka sin kompetens i den egna yrkesrollen.

En nyckel i Rädda Barnens arbete med kompetensutveckling är Rädda Barnen-akademin som består av aktiviteter och olika moduler som från och med 2014 erbjuds Rädda Barnens medarbetare.

För Rädda Barnen är rätt kompetens en framgångsfaktor. Under hösten 2013 inleddes därför en satsning kallad ”prioriterad kompetensutveckling”. Medarbetare och chefer erbjöds behovsanpassad kompetensutveckling i bland annat ekonomi, it, processledning och språk.

I Rädda Barnens medarbetarundersökning 2013 var 70% av de anställda positiva till Rädda Barnens utbildningssatsningar. Ett värde på 67 procent anses vara bra bland företag och organisationer.

Anställningsformer

Totalt antal tillsvidareanställda per 2013-12-31

Tillsvidareanställda	Kvinnor	Män	Totalt
Heltid	139	48	187
Deltid	13	1	14
Projektanställda			59
Heltid	46	13	13
Deltid	16	1	17
Totalt antal anställda	216	63	279

EKONOMISKT ANSVAR

Tack till våra givare!

Utan gåvor och bidrag skulle Rädda Barnen inte kunna bedriva sin verksamhet. Ekonomiskt ansvar handlar både om hur insamlade pengar förvaltas och om hur vi arbetar för att nå våra mål så effektivt som möjligt.

RÄDDA BARNENS INTRESSEENTER vill självklart veta att pengarna verkligen kommer till nytta för barnen och inte försvinner på vägen. Många vill också veta mer om hur vi samlar in och använder pengarna, och vilka som är de största givarna. Rädda Barnen har ett ansvar för att pengar och övriga resurser används på ett så effektivt sätt som möjligt. Rädda Barnens verksamhet planeras, följs upp och återspeglar på både en detaljerad och en övergripande nivå. Det ska vara möjligt att kunna följa intäkter och kostnader i stort, samt att kunna återspeglar till givarna hur pengarna har använts. Detta för att säkra att pengarna går till de av riksmötet beslutade målen som främjar barns rättigheter. För mer detaljerad information om Rädda Barnens resultat och finansiella ställning, se Årsredovisningen.

Ledningens riktlinjer

- Policy för företagssamarbeten
- Kapitalförvaltningspolicy
- Insamlingspolicy
- FRII Kvalitetskod och Svensk insamlingskontroll föreskrifter för 90-konto
- Delegations- och attestförteckning

Rädda Barnens insamling

Rädda Barnens intäkter kan grovt delas upp i två delar: insamling från företag och privatpersoner inklusive medlemsavgifter, och bidrag från organisationer och myndigheter (se Årsredovisningen sid 38).

Rädda Barnen har pro bono- ("för det allmännas bästa") avtal med företag vilket innebär att deras anställda utför ideellt arbete i organisationen.

Rädda Barnen har kontroll över intäkter och kostnader genom finansiella system. Systemen kompletteras med interna processer för att säkerställa en korrekt redovisning. Varje månad avslutas med ett bokslut. Varje kvartal redovisas bokslut och kvartalsrapporter som visar aktuellt resultat både i ord och i siffror. För varje räkenskapsår görs ett årsbokslut och en årsredovisning. För mer information om Rädda Barnens system för intern kontroll och uppföljning hänvisas till Årsredovisningen sid 16-18.

Rädda Barnens verksamhet är helt beroende av givare. Här bredvid visas Rädda Barnens fem största givare för 2013. Sida står för cirka 31 procent av intäkterna. Individuella givare (som grupp) står för 29 procent av intäkterna. IKEA Foundation, Svenska Postkodlotteriet och FN:s flyktingorgan UNHCR bidrar med 6 procent vardera.

Till vad används pengarna?

Det finns ett stort behov hos både privatpersoner och företag att få veta vad bidragen har

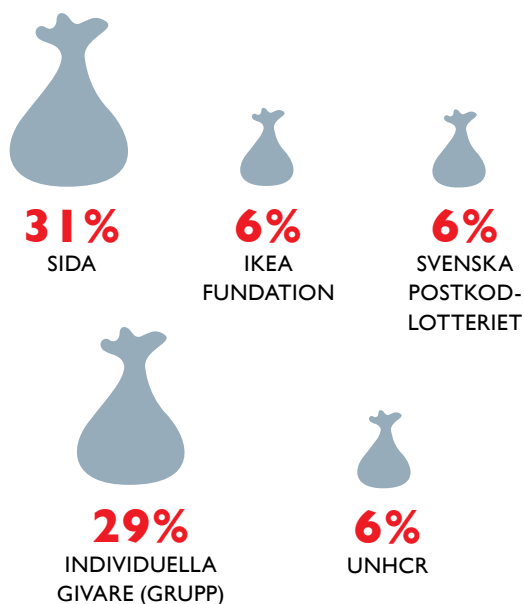
gått till och om det använts på ett så effektivt sätt som möjligt. Genom Rädda Barnens ekonomimodell säkerställer vi att insamlade medel används för avsett projekt och mottagarland. Kostnader för insamling och administration uppgick för 2013 till 109,6 mkr (2012: 98,9 mkr) vilket är en ökning med 10,8 procent. I jämförelse med årets totala intäkter utgör insamlings- och administrationskostnaderna 11 procent, vilket är något mer än 2012 då de var 10 procent.

Effektiv administration för största nytta för barnen

För att säkerställa att Rädda Barnens programverksamhet leder till bättre levnadsvillkor för barn i utsatta situationer är det viktigt med ordentlig uppföljning och återrapportering. Under 2013 har vi fortsatt det arbete som inleddes 2012 för att införa ett processorienterat arbetssätt i organisationen. Detta arbetssätt ska göra det lättare att utvärdera nyttan utifrån mottagarens perspektiv. Målet är att få en bra uppföljning och åtgärdsplan för att effektivisera och kvalitetssäkra processerna.

Vi har även fortsatt arbetet med att skapa en samordnad ekonomisk styrning och en harmoniserad uppföljning tillsammans med Save the Children International. Vi genomför även utvärderingar av projekt för att visa på kort- och långsiktiga resultat.

VÅRA FEM STÖRSTA GIVARE

TILDA, 12 ÅR

Om en affär säljer något som har tillverkats av ett barn som tvingas arbeta istället för att gå i skola så tycker jag att man ska protestera, kanske kontakta

tillverkaren och klaga. I Sverige tycker jag att vi överkonsumerar alldeles för mycket. Vi brukar skänka saker till stadsmissionen så kommer det till användning igen.

MAX, 12 ÅR

Vi slänger för mycket i Sverige, både kläder och mat. Och tänk vad mycket som satsas på krig och vapen i världen, också i fattiga länder! Om man ger pengar till en insamling tycker jag att man ska kolla på deras hemsida om det verkar seriöst. Har de ett telefonnummer så att man kan ringa till dem? Det är viktigt.

ADAM, 12 ÅR

I skolan kan man se till att köpa mat från Sverige som man vet vad de innehåller och som inte forslats så långt. Barn ska inte tvingas till att arbeta – det

är inte ok! Om vuxna tar pengar som skulle använts till att hjälpa barn måste man ringa polisen, och prata med dem om varför de gjorde så.

VERKSAMHETENS EKONOMISKA RESULTAT, MKR

INTÄKTER**2013****1 001,7**

2012

994,8**KOSTNADER****2013****1 006,3**

2012

987,1**FINANSIELLA
INVESTERINGAR,
RESULTAT****2013****14,8**

2012

12,7**RESULTAT****2013****10,1**

2012

20,4**KOSTNADER,
SPECIFIKATION**

* Löner, ersättningar
och sociala kostnader
se Årsredovisningen
2013 sid 48.

PROGRAM

2013**876,3**

2012

865,9

MEDLEM

2013**20,5**

2012

22,3

INSAMLING

2013**68,8**

2012

62,1

ADMIN.

2013**40,8**

2012

36,8

VARAV PERSONAL*

2013**157,0**

2012

143,8**BIDRAG FRÅN
ORGANISATIONER
OCH
MYNDIGHETER****59%**

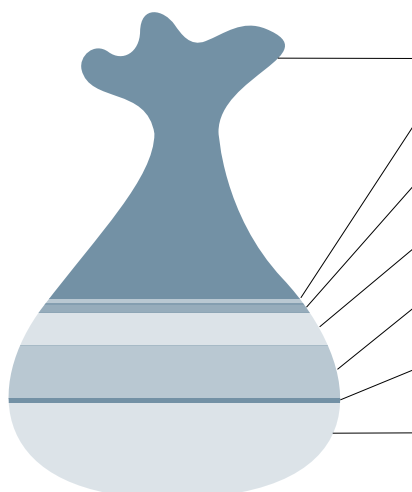
SIDA

1%RADIO-
HJÄLPEN**1%**ÖVRIGA
SVENSKA
ORG. OCH
MYNDIGHETER**23%**

FN

5%

EU

11%ÖVRIGA
UTLÄNDSKA
ORG. OCH
MYNDIGHETER**TOTALT
INSAMLADE
MEDEL****50%**

ALLMÄNHETEN

1%

LOKALFÖRENINGAR

3%

INTERNATIONELLA RÄDDA BARNEN

8%

TESTAMENTEN

13%

SVENSKA POSTKODLOTTERIET

2%

RADIOHJÄLPEN

21%

FÖRETAGSSAMARBETEN/GÅVOR

2%

ÖVRIGT

MILJÖANSVAR

Rädda Barnen ställer miljökrav vid inköp

Rädda Barnen strävar alltid efter att verksamheten ska ha så liten negativ miljöpåverkan som möjligt. Rädda Barnens miljöpolicy fokuserar på energi, förbrukningsvaror och resor. Det ska vara enkelt för varje medarbetare i Rädda Barnen att agera miljövänligt i det dagliga arbetet.

Ledningens riktlinjer

- Miljöpolicy

Väsentliga frågor

Vi har tidigare i redovisningen berättat att det sociala och ekonomiska ansvaret i hållbarhetsarbetet är viktigast för Rädda Barnen. Miljöfrågorna är inte lika centrala när det gäller de beslut som olika intressenter tar för att stödja Rädda Barnen. Rädda Barnens ledning bedömer dock att vissa miljöfrågor är viktiga att ta hänsyn till i Rädda Barnens verksamhet. Vi har därför valt att redovisa Rädda Barnens miljöarbete i korthet i detta avsnitt.

Förra året redovisades miljöindikatorn koldioxidutsläpp. Den finns inte med i årets redovisning, eftersom sociala frågor, ekonomiska frågor och programeffektiviteten bedöms vara mer väsentliga.

Miljökrav på inköp och upphandling

I leverantörsledet finns risker avseende miljö och arbetsförhållanden som kan skada Rädda Barnens anseende som en ansvarstagande sam-

hällsaktör. Rädda Barnen ställer därför miljökrav på inköp och upphandlingar av varor och tjänster. Det innebär att vi vid ett inköp ska utvärdera vilken påverkan varorna har på miljön för att kunna välja det minst miljöbelastande alternativet. Vi strävar efter att använda miljömärkta förbrukningsvaror i vår verksamhet.

Konkreta miljösmål

Under 2013 var 60 procent av Rädda Barnens inköpta förbrukningsmaterial miljömärkta. Exempelvis köper vi endast kravmärkt kaffe och miljöcertifierat kopieringspapper. Vi strävar efter att behålla denna höga nivå.

Tekniska miljö- och energilösningar

Rädda Barnen tar tillsammans med leverantörerna fram tekniska lösningar som är mer energisnåla och bättre för miljön. Nedan följer tre exempel på energieffektivisering och miljösmarta lösningar.

Majoriteten av Rädda Barnens anställda arbetar på huvudkontoret i Sundbyberg i en klimatsmart fastighet. Rädda Barnen diskuterar utveckling av miljösmarta lösningar med fastighetsägaren. Under 2013 bytte fastighetsförvaltare ut all allmän belysning till LED-lampor och

minskade på så sätt energiförbrukningen.

Rädda Barnen har under året bytt ut datorer och skärmar till mer energisnåla enheter. Det kommer att leda till en minskad energiförbrukning. Arbetet med att byta ut äldre apparatur till mer energisnåla motsvarigheter är långsiktigt och kommer att fortsätta.

Rädda Barnens verksamhet bedrivs i många länder och resandet är en del av vår verksamhet. För att öka antalet resfria möten installerade vi en ny kommunikationsplattform under 2013. Denna tekniska lösning gör det möjligt att kommunicera via snabbmeddelanden, videosamtal och online-möten i stället för att resa till möten. Rädda Barnen har en resepolicy som innebär att resebeställaren och resebyrå tillsammans ska se till att resandet blir så kostnadseffektivt som möjligt. Det mest kostnadseffektiva och minst miljöbelastande alternativet är resfria möten.

HÅLLBARHETSARBETET STIMULERAR TILL NYA LÖSNINGAR

Vi vill skapa ännu större engagemang genom att vara drivande i vårt hållbarhetsarbete. Därför försöker vi utmana oss själva att hitta nya hållbara lösningar som verkligen ger resultat. Det går att göra skillnad om man har en ambition i sitt hållbarhetsarbete, samarbetar med andra och visar kreativitet och integritet.

MOLLY, 10 ÅR

På nyheterna ser man ibland hur det kan vara i andra länder där miljön är sämre. Där vi bor finns det många bilar som åker för fort och det är mycket avgaser. Ibland tänker jag på hur det var förr – hur var det då med miljön? Har det blivit bättre eller sämre? Nu håller Arktis på att smälta. Det vill ju ingen. Vi måste alla göra en större insats för att ändra på det.

FABIAN, 10 ÅR

En del övergångsställen syns så dåligt så att bilarna inte stannar, det är farligt för barn. Det är dåligt om alla träd försvinner och allt fler åker bil.

Men man måste fortsätta att försöka arbeta för att det ska bli bättre. Man kunde börja med att inte skräpa ner utomhus – det ligger alldeles för mycket skräp på marken.

DISA, 10 ÅR

Det är viktigt med miljön för att det ska bli bra i framtiden. Jag har hört att havsnivån stiger då vi bränner olja. Stora städer kan hamna under vatten! Vi borde åka mer kollektivt för att använda mindre olja och återvinna plast. Barn är kortare och känner av avgaserna från trafiken mer. Alla vill ju att det ska bli bättre och jag tror det blir det, om alla gör vad de kan för att förändra.

GRI-index

Nedan presenteras GRI-index enligt nivå G4-Core.
Förteckningen nedan redogör för Rädda Barnens redovisning enligt Global Reporting Initiatives riktlinjer (inklusive NGO-branschkomplement) samt var i redovisningen informationen finns.

Allmänna standard-upplysningar	Beskrivning av indikator	Sidnummer eller information ⁷
STRATEGI OCH ANALYS		
G4-I	Uttalande från ledningen.	Årsrapport sid. 4-7
ORGANISATIONEN		
G4-3	Organisationens namn.	Rädda Barnen
G4-4	De viktigaste varumärkena, produkterna och/eller tjänsterna.	Årsredovisning sid. 10-13
G4-5	Lokalisering av organisationens huvudkontor.	Sundbyberg, Sverige
G4-6	Antal länder som organisationen är verksam i.	Årsredovisning sid. 10, 24-25 och 92
G4-7	Ägarstruktur och företagsform.	Årsredovisning sid. 18-19, Ideell förening
G4-8	Marknader som organisationen är verksam i.	Årsredovisning sid. 12, 18, 19 och 20
G4-9	Den redovisande organisationens storlek.	Hållbarhetsredovisningen sid. 103-105 och Årsredovisning sid. 10
G4-10	Total personalstyrka, uppdelad på anställningsform, anställningsvillkor, region och kön.	Årsredovisning sid. 49
G4-11	Andel av personalstyrkan som omfattas av kollektivavtal.	100%
G4-12	Beskriv organisationens leverantörskedja.	Ej relevant
G4-13	Väsentliga förändringar under redovisningsperioden.	Årsredovisning sid. 30
G4-14	Beskrivning av om och hur organisationen följer Försiktighetsprincipen.	Ej relevant
G4-15	Externt utvecklade ekonomiska, miljömässiga och sociala deklarationer, principer eller initiativ som organisationen stödjer.	Årsredovisning sid. 10-11, 19-20
G4-16	Medlemskap i organisationer och/eller nationella/internationella lobbyorganisationer.	Årsredovisning sid. 99

IDENTIFIERADE VÄSENTLIGA ASPEKTER OCH GRÄNSER

G4-I7	Enheter som inkluderas i organisationens finansiella rapporter.	Hållbarhetsredovisningen sid. 92
G4-I8	Beskrivning av processen för att definiera redovisningens innehåll och aspekt-avgränsningar.	Hållbarhetsredovisningen sid. 92-94
G4-I9	Redogörelse för samtliga väsentliga aspekter som identifierats.	Hållbarhetsredovisningen sid. 94-95
G4-20	Redogörelse för varje väsentlig aspekts avgränsning inom organisationen.	Hållbarhetsredovisningen sid. 94
G4-21	Redogörelse för varje väsentlig aspekts avgränsning utanför organisationen.	Hållbarhetsredovisningen sid. 94
G4-22	Förklaring till effekten av förändringar av information som lämnats i tidigare redovisningar och skälen för sådana förändringar.	Hållbarhetsredovisningen sid. 94, 106
G4-23	Väsentliga förändringar som gjorts sedan föregående redovisningsperiod.	Hållbarhetsredovisningen sid. 94, 106

KOMMUNIKATION MED INTRESSENTER

G4-24	Intressentgrupper som organisationen har kontakt med.	Hållbarhetsredovisningen sid. 100-101
G4-25	Princip för identifiering och urval av intressenter.	Hållbarhetsredovisningen sid. 100-101
G4-26	Tillvägagångssätt vid kommunikation med intressenter.	Hållbarhetsredovisningen sid. 100-101
G4-27	Viktiga områden och frågor som har lyfts via kommunikation med intressenter.	Inget specifikt är dokumenterat

REDOVISNINGSPROFIL

G4-28	Redovisningsperiod.	Hållbarhetsredovisningen sid. 92
G4-29	Datum för publicering av den senaste redovisningen	2012-06
G4-30	Redovisningscykel	Hållbarhetsredovisningen sid. 92
G4-31	Kontaktperson för frågor angående redovisningen och dess innehåll	Tove Strömberg, tove.stromberg@rb.se, 08-690 90 00
G4-32	Innehållsförteckning enligt GRIs redovisningsnivå Core	Hållbarhetsredovisningen sid. 108-109
G4-33	Redogörelse för organisationens policy och tillvägagångssätt för externt bestyrande av redovisningen	Redovisningen är inte bestyrkt av extern oberoende part och det finns heller inga planer på det.

STYRNING

G4-34	Redogörelse för organisationens bolagsstyrning	Årsredovisning sid. 13-16
-------	--	---------------------------

ETIK OCH INTEGRITET

G4-56	Organisationens värderingar och principer	Årsredovisning sid. 11
-------	---	------------------------

SÄRSKILDA STANDARDUPPLYSNINGAR**DMA och indikatorer****Sidnummer eller information ⁷****Avvikelser ⁸****KATEGORI: EKONOMI****GRUNDLÄGGANDE ASPEKT: EKONOMISKT RESULTAT**

G4-DMA	Rädda Barnens resultat- och balansräkning	Hållbarhetsredovisningen sid. 102	
Egen indikator	Rädda Barnens resultat- och balansräkning	Årsredovisning sid. 32-34	

KATEGORI: SOCIALT**UNDERKATEGORI: ANSTÄLLNINGSFÖRHÅLLANDEN OCH ANSTÄNDIGT ARBETE****GRUNDLÄGGANDE ASPEKT: KOMPETENSUTVECKLING**

G4-DMA	Andelen inom Rädda Barnen som är positiva till de kompetensutvecklingsinsatser som görs	Hållbarhetsredovisningen sid. 98	
Egen indikator	Andelen inom Rädda Barnen som är positiva till de kompetensutvecklingsinsatser som görs	Hållbarhetsredovisningen sid. 101	

UNDERKATEGORI: SAMHÄLLE**GRUNDLÄGGANDE ASPEKT: ANTI-KORRUPTION**

G4-DMA		Årsredovisning sid. 16-17	
G4-SO3	Totalt antal affärsenheter och dess procentandel av verksamheten som blivit utvärderade för korruptionsrisk samt vilka väsentliga risker som identifierats.	100% samt Rädda Barnen ska ses som en enhet. De väsentliga riskerna är relaterade till projekt som genomförs i länder med hög korruptionsrisk.w	
G4-SO4	Kommunikation och utbildning i organisationens policyer och rutiner avseende motverkan mot korruption.		En fullständig redovisning av den här indikatorn är inte möjlig. Utbildnings- och kommunikationssatsningen är fortfarande under uppbyggnad

GRUNDLÄGGANDE ASPEKT: POLITISK PÅVERKAN

G4-DMA	Politiska ställningstaganden och delaktighet i politiska beslutsprocesser och lobbying	Hållbarhetsredovisningen sid. 99	
--------	--	----------------------------------	--

UNDERKATEGORI: PRODUKTANSVAR**GRUNDLÄGGANDE ASPEKT: MARKNADSKOMMUNIKATION OCH LAGEFTERLEVAD**

G4-DMA		Hållbarhetsredovisningen sid. 99-100	
G4-PR7	Totalt antal fall där bestämmelser och frivilliga koder gällande marknads-kommunikation, inklusive annonsering, marknadsföring och sponsring inte följts. Informationen ska ges uppdelat efter effekten av bristen på efterlevnad.	Noll incidenter	

NGO-BRANSCHTILLÄGG – PROGRAMEFFEKTIVITETSAVSNITT**ASPEKT: ÖVERVAKNING, UTVÄRDERING OCH LÄRANDE**

G4-DMA		Hållbarhetsredovisningen sid. 96-97
NGO 3	System för programuppföljning och utvärdering ⁷	Hållbarhetsredovisningen sid. 96-97, Årsredovisning sid. 23

ASPEKT: FÖRDELNING AV MEDEL

G4-DMA		Hållbarhetsredovisningen sid. 102
NGO 7	Fördelning av medel	Hållbarhetsredovisningen sid. 104

ASPEKT: ETISK INSAMLING

G4-DMA		Hållbarhetsredovisningen sid. 102
NGO 8	Källor till medel och de fem största givarnas bidrag	Hållbarhetsredovisningen sid. 102-103

⁷ Information, som krävs för att rapporteringen ska vara i enlighet med G4-Core, som ingår i andra delar av Årsrapporten hänvisar vi till i denna spalt.

⁸ Avvikelse då information som krävs inte varit möjlig att lämna och därför utelämnats från rapporten.

Rädda Barnen 2013

Årsrapport

Rädda Barnen

Rädda Barnen
107 88 Stockholm
Tel: 08-698 90 00
Besöksadress: Landsvägen 39, Sundbyberg

www.raeddabarnen.se
kundservice@rb.se
Plus/Bankgiro: 90 2003-3